



opvolgings- en uitdiepingsrapport

Naar een betere aanpak van seksueel geweld



Opvolgings- en uitdiepingsrapport

Naar een betere aanpak van seksueel geweld

Goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie
op 25.06.2020

Il existe aussi une version française du présent document.
Er bestaat ook een Franse versie van dit document.

U kan dit document raadplegen of downloaden op de website van de Hoge Raad voor de Justitie

Hoge Raad voor de Justitie
IJzerenkruisstraat 67
B-1000 Brussel

Tel. +32 (0)2 535 16 16

www.hrj.be

Synthese

1. **Beschouw de aanpak van seksueel geweld als een topprioriteit**
2. **Versterk de aandacht voor slachtoffers**
3. **Versterk de opvolging van daders**

Dat zijn de drie groepen van 28 aanbevelingen die de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ) doet in dit opvolgings- en uitdiepingsrapport over de aanpak van seksueel geweld.

Op 22 november 2019 liet de HRJ verschillende experts met elkaar discussiëren om zo op korte tijd te weten te komen wat beter zou kunnen in de strijd tegen seksueel geweld. Daarnaast ontving de HRJ van verschillende instanties nuttige statistieken en informatie die een beeld schetsen van het terrein.

Zo vernam de HRJ onder meer het volgende:

- Er is de laatste twee jaar een lichte stijging van het aantal zaken van seksueel geweld. In 2019 waren er 4664 verkrachtingszaken en 4404 zaken van aanranding van de eerbaarheid. Het aantal seponeringen daalde met iets meer dan 17%.
- Zedenzaken maken ongeveer 4,5% uit van het totale aantal nieuwe strafzaken bij de rechtbanken, en in hoger beroep ongeveer 1,86%.
- De holistische aanpak van de Zorgcentra Seksueel Geweld wordt algemeen als zeer positief ervaren.
- Het tekort aan wetsdokters en forensische gedragswetenschappers is schrijnend. Bovendien zijn niet alle van de weinige gerechtshouders voldoende op de hoogte van de laatste technieken van risicotaxatie.
- Er is een tekort aan therapeutisch aanbod voor seksuele delinquenten.
- Op dit ogenblik hoeven parketmagistraten de dienst Slachtofferonthaal niet in elke zedenzaak in te schakelen.
- Rechters hebben de laatste jaren relatief weinig vormingen gevolgd rond seksueel geweld.
- Het risico bestaat dat sommige minderjarige slachtoffers vergeten worden.

De HRJ stelt vast dat er binnen justitie veel goede wil aanwezig is, maar er is geen geïntegreerd beleid om seksueel geweld optimaal aan te pakken. Tegelijk mag men niet vergeten dat de rechterlijke macht afhankelijk is van vele andere actoren. Toch kan justitie al een aantal acties ondernemen. Iedereen die zedenzaken behandelt, zou zich regelmatig moeten bijscholen.

Magistraten zouden moeten vertrouwd zijn met de basisprincipes van risicotaxatie. Het valt op hoeveel initiatief van slachtoffers wordt verwacht, terwijl justitie proactief te werk kan gaan. Men kan proberen om gerechtsgebouwen meer aan te passen aan de noden van slachtoffers.

Veiligheid is niet alleen een zaak van justitie, maar vergt een verhoogd bewustzijn van iedereen om een gepast antwoord te geven aan de noden van slachtoffers en daders. Iedereen moet zich daar ook meer naar organiseren.

Dit document bestaat uit vijf delen.

Een **eerste deel** bevat de algemene context, het opzet en beschrijft de gevolgde methodologie voor de rondetafel die gehouden werd op 22 november 2019.

In een **tweede deel** wordt thematisch samengevat wat er is besproken op deze rondetafel. De vaststellingen, beoordelingen en conclusies die in dit deel vermeld zijn, zijn voor rekening van de deelnemers aan deze rondetafel.

De resultaten van een bevraging bij diverse instanties en bij de deelnemende experts, wordt in het **derde deel** weergegeven.

Het **vierde deel** bevat standpunten van de HRJ en aanbevelingen voor een betere aanpak van seksueel geweld.

Het **vijfde deel** bestaat uit bijlagen.

Voorafgaande opmerking

Voor een betere leesbaarheid wordt in het verslag de term ‘slachtoffer’ gebruikt om elke persoon aan te duiden die zich aanbiedt als slachtoffer, vanaf het ogenblik waarop hij/zij in die hoedanigheid naar een ziekenhuis, een dienst slachtofferhulp of slachtofferonthaal is gegaan of een klacht voor gewelddaden heeft ingediend.

De term vervangt de term ‘vermeend slachtoffer’ die de tekst moeilijker leesbaar maakt enerzijds en anderzijds de indruk zou kunnen wekken dat het woord van de persoon onmiddellijk in twijfel wordt getrokken.

Het spreekt echter vanzelf dat het vermoeden van onschuld in acht wordt genomen en dat het statuut van slachtoffer, in voorkomend geval, pas zal worden toegekend nadat een definitief vonnis werd geveld over de vermeende dader van de feiten.

In diezelfde logica wordt de term ‘dader’ gebruikt voor zowel de delinquent die voor de betrokken gewelddaden werd veroordeeld, als voor de persoon die van dergelijke feiten wordt beschuldigd en tegen wie een procedure werd opgestart. In dat laatste geval moet het woord ‘dader’ als ‘vermeende dader’ worden gelezen.

INHOUD

DEEL 1

1. Context.....	2
2. Onderzoeksvragen en methode.....	4

DEEL 2

1. Informatie geven en uitwisselen.....	10
2. Onthaal, opvang en begeleiding van slachtoffers.....	11
3. Zittingsverloop en de tijdsduur van de procedure	12
4. Bewijsproblemen	13
5. Het bepalen van de bestraffing en eventuele voorwaarden	14

DEEL 3

1. Opzet.....	18
2. Methodologie.....	18
3. Analyse van de antwoorden	23

DEEL 4

1. Algemeen	36
2. Vorming en specialisatie	37
3. Onthaal van slachtoffers	38
4. Opvolging van daders.....	40
5. Risicotaxatie	41
6. Aanbevelingen	43

Besluit.....	47
--------------	----

Dankwoord	48
-----------------	----

DEEL 5

Bijlagen.....	49
---------------	----

1

DEEL 1

Algemene context, opzet en beschrijving van de gevolgde methodologie voor de rondetafel die gehouden werd op 22 november 2019



Waarom een tweede
rondetafelgesprek en
bijkomend onderzoek nodig
was en is.

1. Context

Er is een duidelijke normen- en waardenevoluitie merkbaar in de maatschappij als het gaat om seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het wordt (terecht) minder getolereerd en er gaat (eindelijk) meer aandacht naar de slachtoffers. Niettemin blijkt uit onderzoek dat er nog steeds een erg hoog 'dark number' is van slachtoffers van seksueel geweld. De aangiftebereidheid is erg laag en het sepotcijfer relatief hoog. De gevolgen van seksueel geweld worden daarenboven nog steeds (erg) onderschat.

In die context organiseerde de HRJ op 18 oktober 2018 een rondetafel met experts uit diverse hoek met als thema *“Naar een betere aanpak van seksueel geweld”*. Hierbij werd gefocust op de fase van aangifte en van het onderzoek tot aan de zitting. Het verslag van deze rondetafel bevat o.a. een aantal aanbevelingen voor diverse instanties die bij het thema op verschillende niveaus betrokken zijn. Op 25 april 2019 keurde de Algemene Vergadering van de HRJ het verslag met de aanbevelingen goed¹.

De nabespreking op 12 juni 2019 met de werkgroep die in de schoot van de verenigde advies- en onderzoekscommissie (hierna "VAOC") de eerste rondetafel had voorbereid, werd sterk gekleurd door de moord op Julie Van Espen waarvan Steve Bakelmans wordt verdacht : een zedendelinquent die op vrije voeten was in afwachting van het hoger beroep tegen zijn veroordeling voor een vroeger zedendelict. De maatschappelijke beroering hierover was enorm, maar ook binnen de gerechtelijke wereld was (en is) veel frustratie voelbaar. Justitie kwam in opspraak, en de VAOC van de HRJ startte op eigen initiatief een bijzonder onderzoek waarvan het rapport op 20 december 2019 werd gepubliceerd.²

De relevantie van het organiseren van een aanvullende rondetafel werden geschraagd door de vragen, bedenkingen en discussie over de wijze van behandeling en opvolging die in de nabespreking aan bod kwamen. Het betrof thema's als:

- dossiervorming
- informatiedoorstroming
- recidiverisico
- risicotaxatie
- interne rechterlijke organisatie
- aard/toepassing/hervorming van het wettelijk kader en van de strafuitvoering

¹ http://www.hrj.be/sites/default/files/press_publications/20190426_seksueel_geweld_n.pdf

² http://www.hrj.be/sites/default/files/press_publications/verslag_bo-ep_steve_bakelmans_def-20191219.pdf

- mate van beschikbare expertise/specialisatie
- plaats van het slachtoffer
- enz.

De VAOC stemde op 27 juni 2019 in met deze vervolgrondetafel. Ook al was het eerste rapport pas beschikbaar voor het terrein sinds 26 april 2019, toch wilde de VAOC al nagaan in welke mate er al gevolg was aan gegeven.

Met de tweede rondetafel bracht de HRJ specialisten samen om op korte tijd zoveel mogelijk informatie te bekomen over de hierboven vermelde thema's én om voorstellen van oplossing te verzamelen. Allicht konden niet alle thema's voldoende uitgediept worden en dringt een derde rondetafel zich op. Ook over de opvolging en behandeling van slachtoffers en seksuele delinquenten (strafuitvoering) valt namelijk nog heel wat (meer) te zeggen.

Met dit (globale) project wil de HRJ alleszins een krachtige aanzet geven om te komen tot :

- een grotere bewustwording
- het verlagen van de drempels voor slachtoffers om aangifte te doen
- het verlagen van het sepotcijfer
- een optimalisering van de middelen
- een betere behandeling en opvolging van zedenzaken (slachtoffers en zedendelinquenten).

Uiteindelijk wenst de HRJ dat de volledige juridische afhandeling van zaken m.b.t. seksuele delinquentie in optimale omstandigheden kan verlopen ten behoeve van slachtoffers, seksuele delinquenten én de maatschappij. De aanpak van seksuele delinquentie moet een topprioriteit zijn voor zeer vele actoren en sectoren in de maatschappij. Vanuit zijn positie focust de HRJ op de gerechtelijke procedure en de actoren die erin betrokken zijn, met dien verstande dat er een interdependentie is tussen justitie en niet-juridische disciplines.

2. Onderzoeksvragen en methode

2.1. Onderzoeksvragen van het opvolgingsonderzoek

In eerste instantie wilde de VAOC nagaan welke maatregelen al werden genomen ten gevolge van de aanbevelingen uit het eerste rapport. Tevens werden diverse instanties bevraagd om de problematiek van de aanpak van seksueel geweld breder in kaart te brengen. Aan het openbaar ministerie werd om een update van hun statistieken over seksuele delinquentie gevraagd.

2.2. Scope van de tweede rondetafel

De focus van de tweede, aanvullende rondetafel lag op de fase van de behandeling van zedenzaken op de rechtbank(en) (raadkamer/K.I., vonnisgerecht, strafbepaling, schadevergoeding, enz.), de inbreng hierbij van het openbaar ministerie en van gespecialiseerde instanties (justitiehuizen, psychosociale diensten, psychiatrie, enz.).

Bijzondere aandacht ging ook naar de wijze waarop minderjarige slachtoffers betrokken worden in deze fase(s) van de behandeling door het gerecht.

2.3. Methodologie van de tweede rondetafel

2.3.1. Voorbereiding

In functie van de scope werden een aantal experts met verschillende disciplines aangezocht om deel te nemen aan de rondetafel. In sommige gevallen werd aan de hiërarchie of koepel gevraagd iemand af te vaardigen. In de mate van het mogelijke werd gestreefd naar een evenwicht tussen het Nederlandstalig en Franstalig landsgedeelte.

Enige tijd vóór de eigenlijke rondetafel werd aan elke deskundige gevraagd om een korte nota op te stellen met antwoorden op een aantal gerichte vragen. Op basis hiervan kon de werkgroep de rondetafel grondiger voorbereiden en konden thematische “debatfiches” worden gemaakt om de rondetafel in goede banen te leiden.

Het tweede rondetafelgesprek focuste op de zittingen en de wijze waarop minderjarigen worden betrokken in het proces.

De volgende vragen werden vooraf aan de deskundigen gesteld :

- a. Welke problemen of sterke punten ziet u of ervaart u vanuit uw specifieke rol of expertise bij de behandeling/opvolging van zedenzaken door de rechtbanken en/of andere instanties met betrekking tot de zedendelinquent(en) en zijn slachtoffer(s) ?
- b. Met welke problemen of sterke punten worden de zedendelinquenten en hun slachtoffers volgens u geconfronteerd bij de behandeling/opvolging van zedenzaken door de rechtbanken/en/of andere instanties ?
- c. Welke oplossingen ziet u voor de eventuele problemen ? Welke praktijken die u als sterke punten inschat, zou u anderen aanbevelen ?
- d. Welke problemen of sterke punten ziet u of ervaart u specifiek inzake de sancties en/of wijzen van opvolging/begeleiding van zedendelinquenten ? Welke van deze zijn volgens u het meest effectief ? En waarom ?
- e. Welke problemen of sterke punten ziet u of ervaart u specifiek inzake de opvolging/begeleiding van slachtoffers van zedendelicten ? Welke wijzen van opvolging/begeleiding komen volgens u het best tegemoet aan de noden van deze slachtoffers ? En waarom ?

Alle deskundigen hebben een korte dan wel uitgebreide antwoordnota opgesteld.

Kort voor de rondetafel ontvingen de deskundigen ook twee vonnissen over een hervallen zedendelinquent (zie uittreksels in bijlage), als opstapje voor de discussie.

Er werden ook 'bevoorrechte toeschouwers' uitgenodigd. Deze personen werden gekozen omdat ze op een of andere manier invloed kunnen uitoefenen op het beleid of omdat ze het best in een zeer vroeg stadium op de hoogte zouden zijn van dit project van de HRJ. Het stelt hen in staat sneller breder geïnformeerd te worden over de gangbare praktijken en om gerichter voorstellen te kunnen doen om de aanpak van seksueel geweld te verbeteren.³ Zij konden indrukken uit eerste hand opdoen en na de eigenlijke debatten met de deskundigen, eventueel aanvullend commentaar of nog bijkomende input geven.

Bij de voorbereiding heeft de werkgroep dankbaar gebruik gemaakt van de nuttige inbreng van prof. Liesbet Stevens (KU Leuven).

³ Zo werden de leden van de commissie voor de justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers uitgenodigd via haar voorzitter, de minister van Justitie, de voorzitters van het College van hoven en rechtbanken en van het College van het openbaar ministerie, de directeur van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding, en een vertegenwoordiger van een organisatie die zich inzet voor een betere aanpak van seksueel geweld.

2.3.2. Verloop van het rondetafelgesprek

Het (tweede) rondetafelgesprek vond plaats in een vergaderzaal van de HRJ op vrijdagochtend 22 november 2019.

De deskundigen die deelnamen aan het rondetafelgesprek waren:

1	Mevrouw Brigitte Goblet (F)	Advocaat-generaal bij het hof van beroep Luik – referentiemagistraat zedenzaken
2	Mevrouw Ine Van Wymersch (N)	Procureur des Konings van het parket Halle-Vilvoorde
3	Mevrouw Martine Baes (vervangster van de heer Philippe Morandini, eerste voorzitter) (F)	Raadsheer in het hof van Beroep Bergen
4	De heer Frederik Gheeraert (N)	Rechter in de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen
5	Mevrouw Isabelle Vanderhoeven (N)	Beleidsmedewerker van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling justitieuizen
6	De heer Stéphane Davreux (F)	Adjunct-directeur-generaal van de justitieuizen van de Federatie Wallonië-Brussel, lid van de Hoge Raad voor de Justitie
7	Mevrouw Iris Naessens (N)	Directeur van het Justitiehuis Dendermonde
8	Mevrouw Saar Baert (vervangster van prof. dr. Ines Keygnaert) (N)	Vorser aan de UGent-ICRH /Zorgcentra seksueel geweld
9	Prof. dr. Liesbet Stevens (N)	Hoogleraar aan de KULeuven – Instituut voor Familiale en Seksuologische Wetenschappen ; adjunct-directeur van het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen
10	Prof. dr. Jacques Roisin (F)	Doctor in de psychologie, psychoanalist, belast met een leeropdracht in de criminologie aan de UCLouvain
11	Prof. dr. Kasia Uzieblo (N)	Professor aan de UGent en de VUB – Senior onderzoeker bij de Van der Hoeven Kliniek Utrecht (risicotaxatie)

Prof. Dr. Thierry H. Pham, hoofd van de Dienst Forensische Psychopathologie aan de UMons heeft helaas niet kunnen deelnemen aan het rondetafelgesprek, maar bezorgde de werkgroep wel zijn gewaardeerde antwoordnota.

De volgende personen namen deel als 'bevoorrechte toeschouwers':

De heer Yves Van den Berghe	Adjunct-directeur coördinatie strafrecht, lid van de Beleidscel van de minister van Justitie; advocaat-generaal bij het hof van beroep Gent
Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh	Voorzitter van de commissie voor de Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers (N-VA)
Mevrouw Katleen Bury	Lid van de commissie voor de Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Vlaams Belang)
De heer Willem Van Cutsem	Fractiemedewerker van Groen-Ecolo, namens mevrouw Jessika Soors en de heer Stefaan Van Hecke (Groen)
De heer Bart Willocx	Vertegenwoordiger van het college van hoven en rechtbanken - voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen
De heer Raf Van Ransbeeck	Directeur a.i. van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding
Mevrouw Zoë Spriet-Mezoued	Afgevaardigde van Amnesty International (Franstalig België)

Na een 'kennismakings- en opwarmingsronde' werd de discussie ingeleid met een opgenomen video-interview met enkele slachtoffers van tienerpooiers enerzijds en met de hoger vermelde casus van een zedenrecidivist anderzijds.⁴

De rondetafeldiscussie werd afgesloten met de vraag aan de deskundigen om elk hun twee belangrijkste boodschappen/aandachtspunten beknopt te formuleren. Tot slot kregen de 'bevoorrechte toeschouwers' nog de gelegenheid om opmerkingen of bedenkingen mee te geven.

De rondetafel had de volgende structuur:

- inleiding en praktische mededelingen
- downloaden van de app "Polleverywhere" en een korte oefening om dit leren te gebruiken
- kennismakingsronde (voorstelling van elke expert)
- afspelen van een korte video: fragmenten van interviews met enkele slachtoffers van tienerpooiers

⁴ Zie bijlagen 1 en 2.

- eerste poll bij de deelnemers via Polleverywhere over de vraag “Denkt u dat het gebrek aan informatie representatief is voor de meeste slachtoffers van seksueel geweld?”
- bespreking
- herinnering aan de casus van de zeden-recidivist, en tweede poll over de vraag “Heeft ‘Justitie’ steken laten vallen nu er recidive is geweest?”
- bespreking
- slotronde met de experts na de vraag “wat zijn de twee belangrijkste aanbevelingen die u zou doen?”
- maken van een Wordcloud via de app Polleverywhere als antwoord op de vraag: “wat zijn voor u de kernwoorden van deze rondetafel?”
- slotronde met de bevoorrechte getuigen na de vraag: “wat blijft u het meeste bij na deze rondetafel? Wenst u nog iets toe te voegen?”
- dankwoord aan de deelnemers

2.3.3. Verwerking van de bekomen informatie

Na de rondetafel werd de informatie die bekomen werd van de deskundigen (voor, tijdens en ook nog na de rondetafel) geanalyseerd. Ook de opgevraagde informatie van diverse andere instanties en spontaan verschaft literatuur werd verwerkt. Daarnaast bracht een delegatie van de werkgroep nog een bezoek aan het Universitair Forensisch Centrum van Antwerpen, waar Prof. Dr. Kris Goethals en mevrouw Minne De Boeck meer uitleg hebben gegeven over het concept en de praktijk van “risicotaxatie”. Dit verslag vat alle bekomen informatie samen en is aangevuld met eigen expertise van de leden van de werkgroep en de VAOC.

Een voorlopige versie van dit rapport werd bezorgd aan alle deelnemers van de rondetafel, die er nog hun opmerkingen over konden maken. Het rapport werd goedgekeurd door de VAOC op 18 juni 2020 en nadien ook door de Algemene Vergadering van de HRJ op 25.06.2020

2

DEEL 2

Thematische samenvatting van het rondetafelgesprek



1. Informatie geven en uitwisselen

Uit de interviews met tienerpooierslachtoffers blijkt dat sommigen van hen het gevoel hebben “vergeten” te zijn en amper vertrouwen (kunnen) stellen in allerlei instanties. Zeker ook als het misschien gaat om een bijzondere categorie van de meest kwetsbare slachtoffers, geven zowat alle experts aan dat slachtoffers onmiskenbaar nood hebben aan informatie : over het verloop en de stand van het (opsporings- en/of gerechtelijk) onderzoek, de volgende stappen in de procedure, algemene juridische informatie (bv. wie welke rol heeft), het verloop van een terechtzitting, het bepalen van de strafmaat, het bekomen van schadevergoeding, enz.

De wijze waarop die informatie wordt overgebracht, is van belang. Vanzelfsprekend moet de communicatie afgestemd zijn op het slachtoffer en dus ook voor hen begrijpelijk en helder zijn. Het slachtoffer verwacht een proactieve en mondelinge communicatie. Papieren folders of standaardbrieven met een verwijzing naar een of andere dienst waarop het slachtoffer beroep kan doen, zijn allicht noodzakelijk, maar onvoldoende.

Een aantal deskundigen wijst erop dat niet altijd en overal aan de (soms hoge) verwachtingen van slachtoffers voldaan kan worden. Het geheim van het onderzoek en het beroepsgeheim kunnen verhinderen dat aan slachtoffers bepaalde informatie wordt verstrekt, laat staan op elk moment. Anderzijds kan het concept van gedeeld case management⁵ en verbindingspersonen tussen diensten een optie zijn om een aantal barrières te overstijgen.

Tussen professionals is de informatie-uitwisseling ook niet steeds optimaal. Sommige artsen of hulpverleners schermen al eens met het beroepsgeheim waardoor justitieassistenten of magistraten onvoldoende informatie krijgen om het verloop van het traject van zedendelinquenten ernstig op te volgen. Samenwerkingsprotocollen tussen justitie en hulpverleners/therapeuten schijnen van regio tot regio verschillend te worden ingevuld.

Ook tussen de justitiehuizen en de magistratuur kan nuttige informatie vlotter uitgewisseld worden. Het doorgeven van expertiseverslagen of andere relevante documenten (bv. processen-verbaal van de politie die wijzen op een schending van de voorwaarden van invrijheidsstelling) is blijkbaar geen automatisme.

Slachtoffers verwachten een proactieve en mondelinge communicatie.

⁵ Dit is een werkmethode die focust op de opvolging, het leiding nemen en de coördinatie, meer bepaald van de zorgen en de initiatieven, zaak per zaak.

Deskundigen stellen vast dat magistraten niet steeds vragen om een voorlichtingsrapport of een maatschappelijke enquête. Magistraten werpen op dat dit ook tijd neemt en de duurtijd van een procedure kan verlengen. Zowel de justitiehuizen als de magistraten wijzen erop dat het systematisch verwachten van dergelijke onderzoeken, capaciteit vergt.

2. Onthaal, opvang en begeleiding van slachtoffers

De holistische aanpak van
Zorgcentra Seksueel Geweld is
positief.

De holistische aanpak van de Zorgcentra Seksueel Geweld wordt algemeen positief bevonden. De noodzaak aan een fijnmazig netwerk van gespecialiseerde zedeninspecteurs bij de politie wordt nog eens herhaald. Maar ook in latere fases van de procedure is een goed onthaal en opvolging van slachtoffers noodzakelijk.

Bij de politie is er slachtofferhulp of ‘slachtofferbejegening’. In de ‘justitiële’ fase is een bijzondere opdracht weggelegd voor de dienst slachtofferonthaal van de Justitiehuizen. Alle deskundigen zijn het er over eens dat slachtofferonthaal een grote meerwaarde heeft, maar tijdens de rondetafel wordt vastgesteld dat hier onvoldoende gebruik van gemaakt wordt (of kan worden). De dienst slachtofferonthaal is mogelijk niet genoeg gekend. Bovendien is het beroep doen op deze dienst afhankelijk van een formele opdracht van een magistraat, hetgeen niet altijd gebeurt om uiteenlopende redenen.

Naar verluidt is er een COL⁶ die parketmagistraten oplegt om beroep te doen op de dienst slachtofferonthaal als er opdracht is gegeven om een SAS-kit⁷ af te nemen bij het slachtoffer. In welke mate dit ook effectief wordt uitgevoerd en gecontroleerd, is een open vraag. De vraag wordt gesteld of het inschakelen van de dienst slachtofferonthaal niet veralgemeend zou moeten worden.⁸

Slachtofferonthaal wordt te
weinig ingezet.

Een deskundige wijst erop dat het sommige slachtoffers niet altijd zo gemakkelijk wordt gemaakt. Zo kan het formalisme om “een verklaring van benadeelde persoon” in te dienen, voor sommigen een belemmering zijn. De stappen die een slachtoffer moet zetten om een correcte schadevergoeding te bekomen, is tekenend en komt bij sommigen onheus over.

⁶ een document met (dwingende) richtlijnen of instructies van het College van procureurs-generaal. Hier gaat het om de COL 4/2017 met betrekking tot de SAS (zie p. 34)

⁷ Seksuele agressie set

⁸ Zie ook verder de resultaten van het opvolgingsonderzoek

Alle deskundigen zijn het erover eens dat slachtoffers beter onthaald en opgevangen kunnen worden, ook kort voor, tijdens en na een terechtzitting. Een expert merkt evenwel op dat sommige slachtoffers irrealistische verwachtingen hebben over wat een juridische procedure inhoudt. Slachtoffers hebben vaak de nood om op hun woord geloofd te worden, terwijl hun verhaal tijdens het proces in vraag wordt gesteld. Ook hier is een proactieve communicatie van belang. Het is duidelijk dat slachtoffers vaak veel hebben aan steunfiguren, familie of nabije kennissen.

Een deskundige merkt op dat een beleid dat écht een prominente aandacht geeft aan slachtoffers maar zal gerealiseerd worden wanneer het openbaar ministerie dit ook formeel als strategische doelstelling opneemt.

Een 'bevoorrechte toeschouwer' maakte de opmerking dat er véél meer kan gebeuren om de drempels voor slachtoffers bij een proces te verlagen. Papieren registraties als benadeelde zouden hetzij overbodig (door een proactieve houding) hetzij elektronisch moeten kunnen. Zittingen zouden efficiënter moeten kunnen georganiseerd worden, met meer aandacht voor de rechtzoekenden.

3. Zittingsverloop en de tijdsduur van de procedure

Voor de deskundigen is het overduidelijk dat een lange duur van de procedure mentaal erg belastend is vooral voor de slachtoffers, hetgeen (ook) afschrikt om aangifte te doen. De impact op de eigen omgeving van de (vermeende) dader en het feit dat gewenste/gevraagde hulp voor en/of door deze voor het grensoverschrijdend gedrag vaak te lang op zich laat wachten, mag anderzijds ook niet worden onderschat.

Tegelijk is de terechte verwachting dat een onderzoek grondig verloopt, en dat op de terechtzitting voldoende tijd wordt genomen om de zaak ernstig te behandelen en om iedereen die dat wenst, het woord te geven. Er wordt nogmaals gewezen op het feit dat procedures soms langer duren doordat een grondig gevoerd deskundigenonderzoek of maatschappelijke enquête of andere adviezen ook tijd vergen. Magistraten halen aan dat de intentie zeker aanwezig is om de zaken op de terechtzitting grondig en met empathie t.a.v. alle partijen te behandelen, maar dat de realiteit is dat het aantal zaken dat op één zitting moet behandeld worden, de druk opvoert. Ook de druk van de media is in sommige gevallen erg groot, wat de sereniteit van een proces niet ten goede komt.

Een te hoog aantal zaken die behandeld moeten worden op een zitting, verhogen de druk.

Een deskundige merkt op dat in sommige rechtbanken het zittingsmanagement nog echt een werkpunt vormt. Taferelen waarbij slachtoffers geconfronteerd worden met ‘hun’ dader, opgeroepen worden om 9 uur en vervolgens uren moeten wachten in de gang tot hun zaak eindelijk wordt aangevat, om dan te horen dat om één of andere reden de behandeling wordt uitgesteld naar een latere datum, bestaan nog steeds.

Nogmaals wordt gewezen op het nut van de aanwezigheid van de dienst slachtofferonthaal voor, tijdens en na de zitting.

4. Bewijsproblemen

Enkele deskundigen vinden sommige vrijspraken in zedenzaken onverklaarbaar. Anderen leggen uit dat het aangevoerde bewijs deugdelijk moet zijn en dat redelijke twijfel zoals steeds in het voordeel van de beklaagde moet gelden. Magistraten-deelnemers aan de rondetafel zeggen zich bewust te zijn van hun verantwoordelijkheid; zeker in zedenzaken is het goed om die verantwoordelijkheid te delen en over de zaak collegiaal te beraden.

Vooraf deze magistraten benadrukken hoe afhankelijk zij zijn van het werk van externen. Het tekort aan wetsdokters en forensische gedragswetenschappers is echter schrijnend. Een andere deskundige meldt dat ook niet alle gerechtropsychiaters of forensische gedragswetenschappers even vertrouwd zijn met zedenzaken, laat staan op de hoogte zijn van de laatste stand van de wetenschap als het gaat om risicotaxatie. Als verklaring voor het tekort aan deskundigen wordt gewezen op vertragingen in de betaling door de FOD Justitie en op de erg lage honoraria die zij maar mogen aanrekenen. Dat komt dan bovenop het algemene probleem dat er relatief weinig middelen worden geïnvesteerd in de (forensische) psychiatrie (de kinder- en jeugdpsychiatrie inbegrepen) en de geestelijke gezondheidszorg. Daarenboven kiezen maar weinig studenten voor deze richtingen die als minder lucratief worden beschouwd dan andere (medische) specialisaties.

Een aantal deskundigen wijzen ook op de toename van zedendelinquentie via het internet (bv. sexting, sextorsion, enz.) en zij pleiten voor een forse investering in de computer crime unit van de federale politie. Deze FCCU is zwaar onderbemand en dat leidt tot zeer lange wachttijden in vele onderzoeken, dus ook in recherche in zedenzaken.

Het tekort aan wetsdokters en
forensische
gedragswetenschappers is
schrijnend.

5. Het bepalen van de bestraffing en eventuele voorwaarden

Een aantal deskundigen vraagt zich luidop af hoe sommige beslissingen over de straf worden genomen en of de magistratuur wel over voldoende en juiste informatie beschikt op basis waarvan zij een beslissing moet nemen.

Enkele deskundigen stellen dat voorlichtingsrapporten of maatschappelijke enquêtes niet zo vaak worden gevraagd. Zelden wordt advies gevraagd van een dienst gespecialiseerd in zedenzaken. Ook wordt verwezen naar gebreken in de analyses van gerechtspychiaters (of psychosociale diensten), die op een veel te korte tijd de persoonlijkheid en het risicoprofiel van een verdachte of veroordeelde moeten inschatten. Sommige gerechtsdeskundigen zijn daarenboven onvoldoende vertrouwd met de laatste wetenschappelijke inzichten en verspreiden zelfs informatie die wetenschappelijk helemaal niet wordt onderbouwd of zelfs regelrecht tegen wetenschappelijke bevindingen ingaat (bv. dat voor seksuele delinquenten geen therapie mogelijk is). Het is duidelijk dit (grote) nefaste gevolgen kan hebben.

Men moet investeren in
onderzoek en therapeutisch
aanbod.

Herhaaldelijk wijzen een aantal deskundigen op de noodzaak van 'risicotaxatie' in verschillende fasen doorheen de tijd. Niemand kan met 100% zekerheid voorspellen of een persoon in de toekomst nog een (zedendelict) zal plegen, maar goede risicotaxatietools kunnen wel een redelijk betrouwbare inschatting maken. Risicotaxatie moet ook bijdragen tot een (therapeutische) opvolging op maat van de betrokkene en dus het beheersen van diens risicofactoren.

Dé zedendelinquent bestaat immers niet, laat staan dat het allemaal per definitie recidivisten zijn. Er is een grote variëteit in het crimineel gedrag van seksuele delinquenten, zowel wat betreft seksueel gerelateerde misdrijven als misdrijven van een andere aard. Statistisch bekeken, blijkt enkel een minderheid van seksuele delinquenten opnieuw seksuele delicten te plegen (als ware het een 'specialiteit' van dit type delinquent). De grootste groep bestaat uit delinquenten die één keer een slachtoffer heeft gemaakt.

Een deskundige wijst erop dat de recidivecijfers in het algemeen voor seksuele delinquentie relatief laag zijn. Op basis van internationale meta-analyses spreekt men van gemiddelde percentages tussen 10 en 15%, gedurende de eerste 5 jaar. Op lange termijn (20 à 30 jaar) verdubbelt dit percentage ongeveer. Onderzoek in Wallonië van één van de deelnemende deskundigen wijst uit dat van de vrijgelaten seksuele delinquenten die ambulantly worden behandeld er 27% recidiveert, met

dien verstande dat het in 18,3% van de (nieuwe) gevallen gaat om niet-seksueel, niet-gewelddadig gedrag, 7,9% om seksuele recidive en 4,7% om niet-seksueel maar gewelddadig gedrag.⁹

Het opleggen van een *gepaste* therapie is noodzakelijk. Het recidivepercentage daalt immers als er een (gepaste) therapie werd gevolgd. Wel wijst onderzoek uit dat er meer recidive is wanneer personen met een laag risico een te 'zware' therapie hebben gevolgd of hebben moeten volgen; evenzo wanneer personen met een hoog risico een te 'lichte' therapie hebben gevolgd of hebben moeten volgen. De redenering dat een mogelijk te zware behandeling 'voor de zekerheid' geen kwaad kan, klopt dus niet met de vaststellingen.

Verskillende deskundigen pleiten voor investeringen in onderzoek en het therapeutisch aanbod. Wachtlijsten zijn nefast. Bovendien wordt aan sommige zedendelinquenten géén therapie aangeboden door uitsluitingscriteria (bv. een te laag IQ, andere complexe pathologie, agressief gedrag, onvoldoende motivatie, onvoldoende kennis van één van onze landstalen, geen vast verblijf in België, enz.). In sommige gevallen vormt de kostprijs een hinderpaal.

Soms wordt ingeroepen dat een verdachte zedendelinquent niet in aanmerking komt voor therapie. Wanneer de feiten nog betwist worden, of wanneer de feiten nog niet juridisch vast staan, zijn sommige aanbieders van therapie niet geneigd om te beginnen werken met de verdachte. Het gebeurt ook dat de wachtlijsten zo lang zijn, dat zelfs maar een eerste intake kan plaatsvinden als de termijn van de voorwaarden al verstreken is.

Aangaande de voorwaarden die rechters kunnen opleggen, benadrukken enkele experts dat die werkbaar moeten zijn. Men moet een goed evenwicht vinden tussen algemeen geformuleerde voorwaarden die voldoende ruimte laten om praktische invulling te krijgen enerzijds en toch voldoende precies omschreven voorwaarden anderzijds. Betreffen de voorwaarden een verplichte behandeling, dan wordt best gespecificeerd of die residentieel dan wel ambulant moet/mag zijn. Uiteraard moet deze keuze in de eerste plaats ingegeven zijn door het recidiverisico.

Een deskundige pleit uitdrukkelijk voor een verplicht advies (risicotaxatie) door getrainde specialisten als er een verleden is van seksueel geweld en/of als er sprake is van een seksueel element bij feiten waarvan men verdacht wordt. Merk op dat het gepleegd hebben van een seksueel misdrijf in het verleden wél een van de sterkste voorspellers is voor een seksueel misdrijf in de toekomst.

⁹ Zie Maes, E., Robert, L., Pauwels, L., Blokland A., Pham, Th., De Blander, R., Deblock, M., Berckmoes, L., de Kruijff, L., Spaan, P., Delannoy, D., Strzoda, I., Telle, E., Blom, M. & Wartna, B., Sex Offenders in and out of Crime. Recidivism, Criminal Careers and Desistance. Final Report. Brussels: Belgian Science Policy Office 2019 – 36 p. (BRAIN-be - (Belgian Research Action through Interdisciplinary Networks))

Wat de opvolging van de voorwaarden betreft, wijst een deelnemende magistraat erop dat geen inhoudelijke feedback wordt gegeven over het verloop van de begeleiding door de gespecialiseerde dienst. Een deskundige van de justitiehuisen onderstreept dat een justitie-assistent voorwaarden niet kan controleren want dit is een taak van de politie. Het is dus van belang dat er een vlotte informatiedoorstroming is van de politie naar de magistraat en van de magistraat naar de justitie-assistent. En ook naar de behandelaar, mits er rekening kan worden gehouden met het beroepsgeheim. Maar deze nochtans belangrijke informatiestroom van en naar de behandelaar blijkt ook vaak problematisch te zijn.

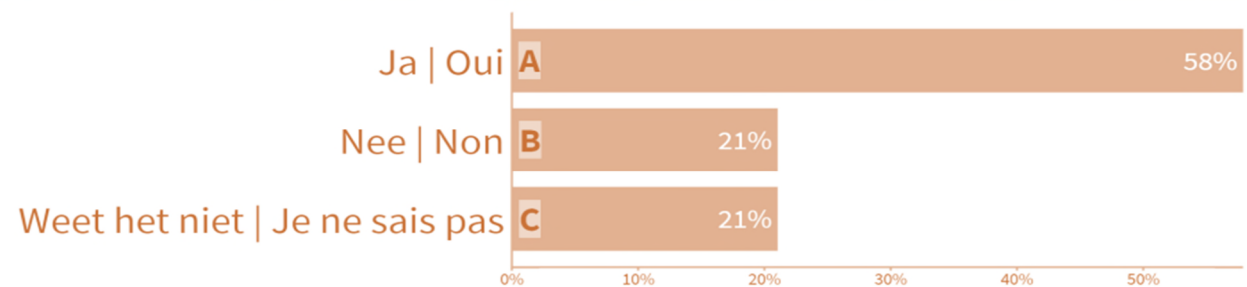
Slachtoffers hebben geen of amper inspraak bij het bepalen van de voorwaarden om (een deel van de) gevangenisstraf te vermijden, en een deskundige oppert dat zij slechts een secundaire rol krijgen in de procedure. Een slachtoffer mag hooguit haar/zijn vordering tot schadevergoeding toelichten en wordt geacht te zwijgen als de verdediging uitgebreid het verhaal poogt te weerleggen. Als het debat gaat over de strafmaat heeft het slachtoffer geen stem en diens rol is zeer beperkt als er wordt gesproken over voorwaarden om vervroegd vrij te komen.

3

DEEL 3

Opvolgings- en verdiepingsonderzoek

Denkt u dat het gebrek aan informatie representatief is voor de meeste slachtoffers van seksueel geweld? | Pensez-vous que le manque d'information est représentatif pour la plupart des victimes de violence sexuelle?



1. Opzet

Om extra 'grondstof' te hebben voor de rondetafel, wilde de werkgroep een beter zicht krijgen op de (goede) praktijken en mogelijkheden op het terrein. Het eerste rapport "*Naar een betere aanpak van seksueel geweld*" formuleerde een aantal aanbevelingen. Ofschoon het rapport nog maar was gepubliceerd op 26 april 2019, vond de werkgroep het nuttig om na te gaan of het rapport al enige impact had gehad bij de magistratuur en de partners.

In het rapport poneerde de HRJ dat de aanpak van seksueel geweld een topprioriteit zou moeten zijn voor alle direct betrokken actoren. Een indicatie dat 'seksueel geweld' daadwerkelijk prioritair is, kan liggen in de inzet van mensen en middelen. Ook een stijging van het aantal magistraten dat zich recent heeft bijgeschoold, kan indicatief zijn. Een gevoelige stijging van het aantal aangiftes kan dan weer betekenen dat slachtoffers meer vertrouwen hebben gekregen in de werking van het gerecht.

2. Methodologie

2.1. Bevraging

Aan elke aangeschreven instantie werden een aantal gerichte vragen gesteld om met de bekomen antwoorden de rondetafel nog beter te kunnen stofferen.

Vragen aan het openbaar ministerie

Behalve het opvragen van geactualiseerde cijfers over 2018, stelde de werkgroep aan het college van het **openbaar ministerie** en het college van procureurs-generaal schriftelijk de volgende vragen:

- a. Welke acties werden al ondernomen na het rapport van de eerste rondetafel (stappenplan om iets te doen met onze aanbevelingen) ?
- b. Hoe gebeurt de opvolging van zedenzaken ? Hoeveel magistraten doen dat ? Hoeveel van deze magistraten precies hebben de laatste 5 jaar opleidingen gevolgd rond seksuele delinquentie (en welke) ? Waaraan bestaat eventueel behoefte ?

- c. Wat is het percentage zedenzaken in het geheel van de zaken ? Wat is het percentage parketmagistraten die zedenzaken behandelen/opvolgen in het geheel van het korps?
- d. Hoeveel zedenzaken worden er voor de rechtbank gebracht (per arrondissement) ? In hoeveel van die zaken wordt er hoger beroep ingesteld ? (kan opsplitsing verkrachting/aanranding/voyeurisme enz.?) (kan opsplitsing per arrondissement?)
- e. Bestaan er richtlijnen inzake straftoemeting/strafbepaling ?
- f. Zijn er richtlijnen om veiligheidsrisico's in te schatten? Zo ja, op welke manier wordt de rechtbank over het risico geïnformeerd ? Hoe gebeurt een risicotaxatie in de verschillende fase van de procedure?
- g. Zijn er richtlijnen over het vorderen van onmiddellijke aanhouding? En over het wanneer wel/niet in hoger beroep gaan ?
- h. In welke mate en op welke wijze worden slachtoffers betrokken in de verschillende fases van de procedure? Worden zij op een of andere manier betrokken voor of na beslissingen van magistraten ?
- i. Op welke manier worden (gekende) minderjarige slachtoffers verwittigd voor de zittingen van de rechtbank? Wat als zij geen ouders hebben, of wanneer het slachtoffer is geplaatst door de jeugdrechtbank en er weinig of geen contact is met de ouders ?

Op 1 mei 2020 was de HRJ nog steeds niet in het bezit van antwoorden op alle vragen.

Vragen aan het college van de hoven en rechtbanken

- a. Welke acties werden al ondernomen na het rapport van de eerste rondetafel (stappenplan om iets te doen met onze aanbevelingen) ?
- b. Hoe gebeurt de opvolging van zedenzaken ? Behandeling in specifieke kamers ? In kamers met een alleen zetelend rechter of met drie ? Hoeveel rechters/raadsheren doen dat ? Hoeveel van deze magistraten precies hebben de laatste 5 jaar opleidingen gevolgd rond seksuele delinquentie (en welke) ? Waaraan bestaat eventueel behoefte ?
- c. Wat is het percentage zedenzaken in geheel van de zaken? Wat is het percentage rechters/raadsheren die zedenzaken behandelen/opvolgen in het geheel van het korps?
- d. Hoeveel zedenzaken worden er voor de rechtbank gebracht (per arrondissement) ? In hoeveel van die zaken wordt er hoger beroep ingesteld? (kan opsplitsing verkrachting/aanranding/voyeurisme enz.?) (kan opsplitsing per arrondissement?)
- e. Hoeveel zedendelinquenten volgt elke strafuitvoeringsrechtbank op?
- f. Beschikken rechters over een instrument om zelf veiligheidsrisico's in te schatten? Hoe gebeurt een risicotaxatie in de verschillende fases van de procedure ?
- g. In welke mate en op welke wijze worden slachtoffers betrokken in de verschillende fases van de procedure? Worden zij op een of andere manier betrokken voor of na beslissingen van magistraten?

- h. Op welke manier worden (gekende) minderjarige slachtoffers verwittigd voor de zittingen van de rechtbank ? Wat als zij geen ouders hebben of wanneer het slachtoffer is geplaatst door de jeugdrechtbank en er weinig of geen contact is met de ouders?

Het College van de hoven en rechtbanken bezorgde ons antwoorden, maar kon blijkbaar niet van alles gedetailleerd cijfermateriaal verzamelen.

Vragen aan het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding

- a. Hoeveel vormingen i.v.m. seksuele misdrijven zijn er de laatste vijf jaren zelf gegeven door het IGO, hoeveel 'uitbesteed' (enkel "gesubsidieerd") ?
- b. Wat waren de programma's daarvan?
- c. Per arrondissement (zowel parket als zetel): hoeveel magistraten hebben daaraan deelgenomen?
- d. Hoe werden deze vormingen geëvalueerd, zowel intern als door de deelnemers zelf (was men er tevreden over)?

Het IGO bezorgde de HRJ uitgebreide en gedetailleerde antwoorden.

Vragen aan de Vlaamse minister van Welzijn

- a. Zijn er vanuit de Vlaamse overheid specifieke projecten opgestart (of staan er op stapel) die zich richten op de problematiek van (slachtoffers en daders van) seksuele delicten en/of worden er specifieke subsidies toegekend aan andere initiatieven ter zake ?
- b. Welk budget wordt hier desgevallend voor uitgetrokken en hoe verhoudt zich dit tot het totale welzijnsbudget ?

Op 1 mei 2020 was de HRJ nog steeds niet in het bezit van antwoorden op de vragen.

Vragen aan de Vlaamse minister voor Justitie en Handhaving

- a. Op basis van welke informatie verstrekt door wie, wordt de opvolging/begeleiding van een VOV georganiseerd ?
- b. Wordt er zelf een risicotaxatie gedaan en zo ja, op basis waarvan ?

De minister bezorgde de HRJ een gedeeltelijk antwoord.

Vragen aan de FOD Justitie

- a. Hoeveel zedendelinquenten zitten hun straf helemaal uit ?
- b. Hoeveel zedendelinquenten worden opgevolgd met voorwaarden ?
- c. Is er structurele en systematische psychosociale begeleiding van zedendelinquenten in de strafinrichting ? Zo ja, hoeveel personen zijn hiervoor ingeschakeld ?

Op 1 mei 2020 was de HRJ nog steeds niet in het bezit van antwoorden op de vragen.

Vragen aan de Orde van Vlaamse Balies en Avocats.be

- a. Hoe zit het met bijstand aan minderjarige slachtoffers van zedendelicten ?
- b. Aanstelling voogden ad hoc (pro deo ?) ?
- c. Zijn er advocaten (hoeveel ? percentage t.a.v. de hele advocatuur), gespecialiseerd in de verdediging van seksuele delinquenten/van slachtoffers van zedendelicten ?
- d. Ziet u verbeterpunten in de behandeling/afhandeling van zedendelicten door de rechterlijke orde ?

Zowel de OVB als Avocats.be bezorgden de HRJ korte antwoorden, met vermelding van de bereidheid om desgewenst meer informatie te verstrekken.

Vragen aan de Vereniging van Vlaamse Psychiaters

- a. Welke doeltreffende therapieën bestaan er voor welke vorm van seksuele delinquentie? (wat is 'doeltreffend' ?)
- b. Hoe gebeurt risicotaxatie ?

De Vereniging bezorgde de HRJ een kopie van een memorandum en enkele interessante wetenschappelijke publicaties¹⁰.

¹⁰ - Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2017). Gewogen risico. Deel 1: Communiceren over recidive in zedenzaken. Den Haag

- R. Karl Hamson en Kelly. E. Morton-Bourgon, The Accuracy of Recidivism Risk Assessments for Sexual Offenders: A Meta-Analysis of 118 Prediction Studies, Psychological Assessment 2009, vol.21, 1-21.

2.2. Beperkingen van de gevolgde methodologie

De VAOC heeft er niet voor gekozen om een audit uit te voeren met de daarbij horende methodologie. Er werd enkel een eenvoudige bevraging georganiseerd en de antwoorden werden niet formeel door de HRJ gecontroleerd.

De resultaten van de bevraging moeten met zeer veel omzichtigheid worden benaderd. In sommige gevallen blijkt niet uit de antwoorden dat de input die door bepaalde instanties werd gebundeld, exhaustief is. Dat neemt niet weg dat er toch een en ander kan vastgesteld worden.

-
- F. Lösel en M. Schmucker, The Effectiveness of treatment for sexual offenders: A comprehensive meta-analysis, *Journal of Experimental Criminology* (2005) 1: 117-146.
 - F. Lösel en M. Schmucker, Treatment of Sex Offenders
 - R.K. Hanson, L.-M. Helmus en A. J.R. Harris, Assessing the risk and needs of supervised sexual offenders – A Prospective Study Using STABLE-2007, Static-99R, and Static-2002R, *Criminal Justice and Behavior*, 2015, vol.42, n°12, december 2015, 1205-1224.
 - J. Bonta en D.A. Andrews, Risk-Need-Responsivity Model for Offender Assessment and Rehabilitation 2007-06
 - R. Eher, A. Matthes, F. Schilling, T. Haubner-MacLean en M. Rettenberger, Dynamic Risk Assessment in Sexual Offenders Using STABLE-2000 and the STABLE-2007: An Investigation of Predictive and Incremental Validity, in *Seks Abuse* 2012 24, <http://sax.sagepub.com/content/24/1/5>.
 - L.M. Helmus, Seks Offender Risk Assessment: Where Are We and Where Are We Going?, *Current Psychiatry Reports* (2018) 20:46
 - T.A.Gannon, M.E. Olver, J.S. Mallion en M. James (2019), Does specialized psychological treatment for offending reduce recidivism? A meta-analysis examining staff and program variables as predictors of treatment effectiveness

3. Analyse van de antwoorden

Voor de leesbaarheid werd ervoor gekozen om de analyse thematisch onder te verdelen en om te focussen op de antwoorden van het college van hoven en rechtbanken en die van het college van het openbaar ministerie. Wanneer dit relevant is, wordt daar ook bekomen informatie van andere instanties aan gekoppeld.

3.1. Statistieken van het college van het openbaar ministerie

Op 1 mei had het openbaar ministerie nog niet de gevraagde informatie bezorgd aan de HRJ. De voorzitter van het College van het openbaar ministerie stuurde wel een antwoord op vragen naar statistieken van een journaliste door.¹¹

Hieruit blijkt dat in 2018 4271 zaken van verkrachting zijn geregistreerd en 4017 zaken van aanranding van de eerbaarheid. In 2019 ging het om 4664 verkrachtingszaken en 4404 zaken van aanranding van de eerbaarheid. De laatste twee jaren is er dus sprake van een stijging (er zijn uiteraard nog geen data over 2020).

De arrondissementen Brussel, Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Henegouwen ontvangen de meeste zaken van seksuele delinquentie.

Daar waar in 2017 nog zo'n 54,08% zedenzaken geseponeerd werden, bedroeg het percentage septs in 2018 nog 49,46% en in 2019 31,78%.

Als er geseponeerd wordt, is dat doorgaans om 'redenen van technische aard'. In 2018 was dat in 49,60% omwille van 'onvoldoende bewijzen'; in 2019 in 43,71% van de septs. 'Onbekende dader' is het motief van sepot in 25,76% in 2018 en 31,28% in 2019.

De laatste twee jaar zijn er meer aangiftes van seksueel geweld, en het openbaar ministerie seponeert minder.

¹¹ Het is aan te raden de statistieken van het openbaar ministerie integraal te bekijken en ook goed de bemerkingen bij de cijfers te lezen voor een correcte interpretatie van de cijfers (zie bijlage 3).

3.2. Statistieken van het college van hoven en rechtbanken¹²

Uit een gedetailleerde tabel blijkt dat er gedurende de eerste negen maanden van 2019 971 nieuwe zedenzaken werden ingeleid voor de Belgische correctionele rechtbanken, en dat op een totaal van 31980 nieuwe zaken. Zedenzaken maken gemiddeld 3,4% uit van het totaal aantal nieuwe strafzaken. Houdt men geen rekening met hoger beroepen tegen vonnissen van de politierechtbanken, noch met de afhandeling van burgerlijke belangen in strafzaken, dan bedraagt het gemiddelde 4,5%.¹³

In de vijf hoven van beroep zijn er in de periode 2013-2017 elk jaar gemiddeld 337 nieuwe zedenzaken ingeleid. In die periode waren er jaarlijks in totaal gemiddeld 18057 nieuwe strafzaken. Dat betekent dat zedenzaken in die periode gemiddeld 1,86% uitmaakten van het totaal aantal nieuwe strafzaken in de hoven van beroep.¹⁴

De gegevensbank laat niet toe om na te gaan hoeveel 'zedendelinquenten' de strafuitvoeringsrechtbanken precies opvolgen. De software-applicatie die de strafuitvoeringsrechtbanken gebruiken om de dossiers te beheren, bevat geen verwijzing naar de gepleegde feiten, en niet altijd naar de oorspronkelijke dossiers. Het is niet mogelijk om de dossiers met 'zedende feiten' te isoleren van de andere dossiers.

Zedenzaken maken ongeveer 4,5% van het totale aantal nieuwe strafzaken bij de rechtbanken. In hoger beroep is dat ongeveer 1,86%.

¹² De statistieken van het College van hoven en rechtbanken zijn integraal als bijlage bij dit rapport opgenomen (zie bijlage 4).

¹³ Het College maakt een belangrijk voorbehoud bij deze statistieken :

- Enkel de belangrijkste tenlastelegging werd in rekening gebracht. Hierdoor kan het zijn dat er zaken zijn waarin ook zedenfeiten werden gepleegd, maar waar een andere ten lastenlegging (bijvoorbeeld doodslag) werd geregistreerd, die dan ook niet opgenomen zijn in deze statistieken.
- Wegens een overschakeling naar een nieuwe IT-applicatie voor de registratie van de strafzaken in de rechtbanken van eerste aanleg, die plaatsvond van mei 2016 tot begin 2019, zijn de cijfers tot voor 2019 (die geconverteerd werden van het vorige naar het huidige systeem) minder betrouwbaar (wegens conversiefouten en verschillen in de structuur van geconverteerde dossiers vs. dossiers die volledig in de nieuwe applicatie werden beheerd). De cijfers betreffen dan ook de periode januari t.e.m. september 2019.
- een enkel dossier bij de rechtbanken van eerste aanleg kan aanleiding geven tot meerdere zaken bij de hoven van beroep, bv. wanneer verschillende beroepen werden aangetekend tegen één of enkele tussenvonnissen, en/of tegen de eindvonnissen van de betichten.

¹⁴ Ook hier wijst het College van hoven en rechtbanken op het volgende : - Enkel de eerste tenlastelegging wordt ingeschreven in de IT-applicatie en komt tot uiting in de statistieken. Hierdoor kan het zijn dat er zaken zijn waarin ook zedenfeiten werden gepleegd, maar deze zaak een andere aardcode kreeg (bijvoorbeeld doodslag) en dus niet hernomen wordt in deze statistieken.

- De steundienst zal dit jaar, met het akkoord van het College, geen statistieken publiceren. Het College wil verder gaan in de ontwikkeling van statistieken van hoge kwaliteit voor alle instanties. De bedoeling is dat we vanaf volgend jaar opnieuw jaarlijkse cijfers publiceren, met de cijfers van 2018 en 2019.

3.3. Andere informatie van het college van hoven en rechtbanken

3.3.1. Algemeen

Een aantal rechtbanken wist in november 2019 niet af van het bestaan van het rapport. Er werden dan ook onmiddellijk na het uitkomen van het rapport geen bijzondere beleidsmaatregelen getroffen. Andere rechtbanken hadden er wel kennis van, en hebben zich – uiteraard - gefocust op die aanbevelingen die aan hen gericht waren.

3.3.2. Algemene richtlijnen

De HRJ heeft geen kennis gekregen van algemene (dwingende) richtlijnen van het college van hoven en rechtbanken over de aanpak van seksueel geweld.

3.3.3. Vorming en specialisatie

Waar een aantal rechtbankvoorzitters magistraten én griffiers van hun rechtbank uitdrukkelijk hebben gewezen op de aanbeveling om zich te vormen, zijn er ook voorzitters die meer initiatief hadden verwacht van het IGO op dat punt.

Een rechtbankvoorzitter stelt na te gaan of de magistraten die zedenzaken behandelen, opleiding hebben gevolgd of desnoods zullen volgen. Deze voorzitter streeft naar een sokkel van ervaren collega's en zou meer multidisciplinaire opleiding verwelkomen. Een andere rechtbankvoorzitter stelt daarentegen dat de bestaande opleidingen voor de meeste correctionele rechters volstaan, al is er soms kritiek dat de opleidingen iets te theoretisch-juridisch zijn. Dat staat in schril contrast met de opmerking van weer een andere voorzitter die beweert dat er niet echt nood is aan multidisciplinariteit of inzichten uit niet-juridische wetenschappen en dat er toch zou kunnen geïnvesteerd worden in een eerder juridisch-technische vorming over recent ingevoerde strafbaarstellingen. Er wordt ook gewezen op het belang van collegiale kamers, waarbinnen ervaring en goede praktijken worden gedeeld en doorgegeven.

Het antwoord op de vraag of, hoeveel en welke vormingen de rechters in de voorbije 5 jaar hebben gevolgd, is zeer divers. In sommige rechtbanken zijn er geen echte opleidingen gevolgd geweest en bouwt men voort op meer dan 10 jaar praktijkervaring in deze materie, aangevuld met verschillende contacten met gespecialiseerde diensten.

Rechters hebben de laatste jaren
relatief weinig vormingen
gevolgd rond seksueel geweld.

Uit de gedetailleerde cijfers van het IGO blijkt dat er de voorbije jaren veel minder rechters of raadsheren basisopleidingen of doorgedreven vormingen gevolgd hebben dan magistraten van het openbaar ministerie. Het gaat niet alleen om de vormingen die het IGO zelf organiseert, maar ook om de erkende opleidingen waarvan het IGO de kosten op zich neemt. Ter illustratie¹⁵: in 2018

- De basisopleiding van het IGO
 - o 23 Nederlandstaligen : 2 magistraten van de zetel, 16 magistraten van het openbaar ministerie, en 5 leden van het gerechtspersoneel
 - o 18 Franstaligen : 5 magistraten van de zetel, 11 magistraten van het openbaar ministerie, en 2 leden van het gerechtspersoneel

- Twee externe opleidingen werden erkend. Daar namen er 6 personen aan deel. Het ging om 3 Nederlandstalige magistraten van het openbaar ministerie en 3 Franstalige leden van het gerechtspersoneel.

Aan de hand van evaluatieformulieren, stelt het IGO dat de tevredenheidsgraad van alle deze opleidingen minstens 80% bedraagt. Aan punctuele bedenkingen wordt getracht tegemoet te komen om de opleidingen voortdurend te verbeteren.

In sommige rechtbanken zijn er maandelijkse zittingen die voorbehouden zijn voor zedenzaken. Het streefdoel is ook om telkens dezelfde rechter(s) en dezelfde parketmagistraten te laten zetelen. In principe worden de delictie, zwaardere zedenzaken door een collegiale kamer behandeld¹⁶. De meerwaarde van het collegiaal model, naast de meerwaarde voor de partijen, vloeit voort uit de dialectiek die ontstaat tussen meerdere magistraten in hun opdracht de schuld of onschuld van een verdachte te beoordelen en de straf te bepalen. In de (veelal betwiste) zedenzaken wordt meestal ook erg lang gepleit. Normaal gezien komen enkel minder complexe¹⁷ zedenzaken of zonder geïdentificeerd slachtoffer (bezit beelden van kindermisbruik, openbare zedenschennis) voor een alleen zetelend rechter.

Als de complexiteit of het belang van de zaak of bijzondere, objectieve omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan de rechtbankvoorzitter de zedenzaak toch toewijzen aan een collegiale kamer. Sommige correctionele rechters vinden dat

Zedenzaken worden doorgaans
behandeld door een kamer met
drie rechters.

¹⁵ De gegevens die het IGO heeft verstrekt, zijn integraal als bijlage opgenomen.

¹⁶ Artikel 92 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat misdrijven die strafbaar zijn met opsluiting tot 20 jaar hoe dan ook collegiaal behandeld worden.

¹⁷ 'Minder complex' wijst enkel op de relatieve eenvoud van de zaak, uiteraard niet op de mate van impact ervan op het slachtoffer of op de eventueel minder gevaarlijke aard van de dader.

delicatere, zwaardere zedenzaken hoe dan ook beter collegiaal behandeld worden, zelfs al staat er minder dan 20 jaar opsluiting op.

3.3.4. Onthaal van slachtoffers

Het College van hoven en rechtbanken heeft vooralsnog geen formele richtlijnen uitgevaardigd. Wel wordt gewag gemaakt van praktijken over de verschillende rechtbanken en hoven heen.

Wanneer er aan de verdachte of beklaagde voorwaarden zijn opgelegd, wordt het slachtoffer op de hoogte gesteld van de voorwaarden die voor hem/haar relevant zijn (bv. bij een contactverbod). Er is vooralsnog geen wettelijke verplichting om het slachtoffer te verwittigen van de invrijheidstelling van de verdachte. Het informeren van het slachtoffer hierover en over de eventuele voorwaarden ervan, hangt af van de lokale praktijken.

Een rechtbankvoorzitter wijst op het systeem van de registratie als benadeelde partij, en de mogelijkheid tot burgerlijke partijstelling, waardoor slachtoffers in de procedure betrokken kunnen worden. Ook bij de strafuitvoeringsrechtbank bestaat een systeem om slachtoffers uit te nodigen zich desgewenst te laten registreren zodat zij op de hoogte gebracht worden van de verdere procedure. Deze voorzitter wijst erop dat samen met het parket de tekst van de uitnodigingsbrief werd aangepast om ze leesbaarder en toegankelijker te maken.

Gaat het om minderjarige slachtoffers, wordt gesteld dat ouders die zich hebben laten registreren als benadeelde partij, verwittigd worden. Volgens deze voorzitter letten de rechters consequent op de gezinssituatie of familiale relatie met de dader. Wanneer zij aanvoelen dat er een mogelijke tegenstrijdigheid is tussen de belangen van de minderjarige en diens ouders (bv. als de minderjarige uit huis geplaatst is), stellen zij een voogd ad hoc aan opdat ook de minderjarige een stem zou hebben in het debat. Een gelijkaardig geluid klinkt bij een andere rechtbankvoorzitter, die er nog aan toevoegt dat als een minderjarig slachtoffer geen vertegenwoordiger heeft op de zitting, de rechter aan het openbaar ministerie vraagt om verzoek in te dienen om een voogd ad hoc aan te stellen.

Een rechtbankvoorzitter doet de suggestie om wettelijk de mogelijkheid van de aanstelling van een voogd ad hoc te voorzien, zelfs al is er geen tegenstrijdigheid van belangen, als blijkt dat de ouders of de wettelijke voogd geen stappen ondernemen om zich namens de minderjarige burgerlijke partij te stellen. Deze voorzitter erkent dat het systeem al is tekort geschoten wat in dossiers van slachtoffers van tienerpooiers is naar voren gekomen. Onderzoekrechters en rechters ten gronde zouden erop gewezen zijn om met de nodige aandacht te verifiëren of men niet vergeten is slachtoffers te verwittigen van de zitting.

Worden sommige slachtoffers
niet vergeten ?

Bovendien is er in deze rechtbank beslist om bij gerechtelijke onderzoeken met minderjarige slachtoffers steeds een voogd ad hoc aan te wijzen, zodat al minstens deze voogd ad hoc wordt verwittigd en het nodige kan doen om de rechten van de minderjarige te vrijwaren.

Zijn er minderjarigen bij de zaak betrokken, dan wordt de zaak “met gesloten deuren” behandeld om alle partijen toe te laten met de nodige rust het woord te nemen. Bijstand door de dienst slachtofferonthaal wordt door het parket georganiseerd.

Een rechtbankvoorzitter stelt dat rechters vóór de zitting nagaan of de vermeende slachtoffers wel degelijk verwittigd zijn van de (datum en uur van de) zitting. Voor het overige wordt vooral verwezen naar het debat tijdens de zitting, waar informatie wordt gegeven aan de slachtoffers over de procedure, het advies dat wordt gevraagd aan bepaalde instanties, enz. Ook wordt aan de burgerlijke partij gevraagd of zij het woord wenst te nemen, zelfs al is er bijstand van een advocaat. Het slachtoffer wordt betrokken in het debat, als er mogelijk probatievoorwaarden zouden worden opgelegd aan de beklaagde.

3.3.5. Risico-inschatting en risicotaxatie

Een rechtbankvoorzitter stelt dat er “zoveel mogelijk” beroep wordt gedaan op psychiatrische expertises en adviezen van gespecialiseerde instanties om zicht te krijgen op de persoonlijkheid van de (vermeende) dader en de recidiverisico's. Daarbij wordt ook gekeken naar de gerechtelijke antecedenten.

Een andere rechtbankvoorzitter benadrukt dat de magistratuur uitsluitend aangewezen is op wat zich in het dossier bevindt. Risicotaxatie is volgens hem een wettelijk omschreven opdracht van de aangestelde psychiater. Zijn er minderjarigen betrokken bij een zedenzaak, dan geldt artikel 9bis van de Probatiewet, zodat er dan vaak een psychiatrisch verslag is. Deze rechtbankvoorzitter geeft toe dat deze verslagen echter niet altijd inhoudelijk even sterk zijn. Dat houdt dan weer verband met de problemen om gerechtspychiaters (of psychologen) te vinden die bereid zijn om degelijke verslagen op te stellen tegen de tarieven die de Federale Overheidsdienst Justitie bereid is om te betalen. Bij gebrek aan expertiseverslag, moeten de rechters uitgaan van wat de partijen meedelen, en dat is vanzelfsprekend geen solide basis om aan risicotaxatie te doen.

Dat risicotaxatie op zich een gespecialiseerde materie is, is duidelijk. Het UFC van Antwerpen is van mening dat niet alle aangestelde gerechtspychiaters of -psychologen voldoende op de hoogte zijn van de laatste wetenschappelijke evoluties.

Justitieassistenten kunnen zelf geen indicatiestelling uitvoeren. De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving heeft wel aangekondigd dat de piste om te komen tot een vorm van gestructureerde indicatiestelling (risico, criminogene noden en responsiviteit) wordt onderzocht zodat een passende interventie of justitieel kader kan voorgesteld worden om de risico's te

Niet alle gerechtspychiaters zijn voldoende op de hoogte van de laatste technieken van risicotaxatie.

beperken. De minister wil ook graag onderzoeken hoe ook op de zittingen, dus voor het eindvonnis, al voor een snelle indicatiestelling, doorverwijzing en opvolging van daders vanuit de justitiehuizen kan gezorgd worden, en of daar wetswijzigingen voor nodig zijn. De minister kondigt aan te zullen bekijken in welke mate rechters bij het uitspreken van de straf reeds rekening zouden kunnen houden met de indicatiestelling of andere deskundigen. Daartoe zou de minister willen zorgen voor een kwaliteitsregister van Vlaamse gerechtelijk (forensische) deskundigen, zodat erkende opgeleide professionals de vragen die de gerechtelijke autoriteiten hun voorleggen, kunnen beantwoorden en gericht advies geven.

3.4. Informatie van het college van het openbaar ministerie

3.4.1. Vorming en specialisatie

Zie p. 26 onder punt 3.3.3.

3.4.2. Richtlijnen

3.4.2.1. Algemeen

De HRJ heeft geen kennis van een algemene omzendbrief (COL) over de aanpak van seksueel geweld. Er bestaat blijkbaar geen exhaustief plan van aanpak dat alle aspecten die van belang zijn bij de behandeling van zedenzaken, inclusief de wijze van benadering van de slachtoffers, globaliseert.

3.4.2.2. Specifiek

Er bestaan wel verschillende richtlijnen van het College van procureurs-generaal die relevant zijn voor deelaspecten van de aanpak van seksueel geweld.

(1) *Onthaal van slachtoffers*¹⁸

Vooreerst is er de COL 16/2012 over het onthaal van slachtoffers bij de parketten en rechtbanken.¹⁹ Het is eigenlijk een uitwerking van artikel 3bis van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering dat bepaalt dat slachtoffers en hun verwanten zorgvuldig en correct bejegend moeten worden.²⁰ Het beleid bevat twee hoofddoelstellingen: het slachtoffer toelaten zijn/haar trauma te overstijgen en zo spoedig mogelijk een nieuw evenwicht te vinden enerzijds, en een secundaire victimisering door de politionele of gerechtelijke interventie te vermijden.

Als algemene beleidsprincipes gelden:

1° het zelfbeschikkingsrecht van het slachtoffer; niemand kan zich bijgevolg in zijn of haar plaats stellen, noch op het niveau van de beslissingen, noch op het niveau van de handelingen die hem of haar aanbelangen;

2° de Staat, en in het bijzonder de gerechtelijke overheden, is verantwoordelijk voor de beslissingen inzake vervolging, bestraffing en uitvoering van de straffen;

3° het slachtoffer krijgt rechten toegekend, waarvan de belangrijkste zijn: het recht op een correcte en zorgvuldige behandeling, het recht op het ontvangen en geven van informatie, het recht op juridische bijstand, het recht op herstel van geleden schade, het recht op hulp, het recht op bescherming en het recht op respect voor het privéleven;

4° de diverse aspecten van dit beleid zijn afhankelijk van meerdere instanties die tot verschillende beleidsniveaus behoren. De rol van al deze instanties, waartussen samenwerkingsvormen werden uitgewerkt, is duidelijk gedefinieerd en afgelijnd;

5° zowel de politieambtenaren als de bestemmelingen van deze omzendbrief moeten, indien nodig, de slachtoffers verwijzen naar de hulpverlening die door de gemeenschappen en de gewesten wordt georganiseerd of naar de juridische bijstand.

¹⁸ We bespreken hier *niet* de Gemeenschappelijke omzendbrief van 24 januari 2012 van het College van procureurs-generaal en de minister van Justitie inzake de positie van het slachtoffer in de procedure tot voorwaardelijke invrijheidstelling

¹⁹ Voluit : Gemeenschappelijke omzendbrief van 12 november 2012 van de minister van Justitie en van het College van procureurs-generaal bij de hoven van beroep betreffende het slachtofferonthaal op parketten en rechtbanken

²⁰ Art. 3bis VT. Sv., eerste en tweede lid : "Slachtoffers van misdrijven en hun verwanten dienen zorgvuldig en correct te worden bejegend, in het bijzonder door terbeschikkingstelling van de nodige informatie en, in voorkomend geval, het bewerkstelligen van contact met de gespecialiseerde diensten en met name met de justitieassistenten. Slachtoffers ontvangen met name de nuttige informatie over de nadere regels voor de burgerlijke partijstelling en de verklaring van benadeelde persoon."

De meerwaarde van
Slachtofferonthaal moet telkens
weer beoordeeld worden.

Bij dit beleid worden verschillende actoren betrokken. Een verbindingsmagistraat moet de nodige initiatieven nemen om dit beleid uit te werken en correct toe te passen (of te doen toepassen), een humane onthaalstructuur uitwerken en de magistraten en hun medewerkers sensibiliseren. De justitie-assistent kan hierbij helpen.

De justitie-assistent kan, mits akkoord van de magistraat belast met het dossier, in een individueel dossier specifieke informatie verschaffen in alle fases van de strafprocedure. Tijdens emotioneel moeilijke momenten kan hij de nodige bijstand aan het slachtoffer bieden. De meerwaarde van de tussenkomst van de dienst slachtofferonthaal moet telkens weer beoordeeld worden. De justitie-assistent kan het slachtoffer eveneens verwijzen naar gespecialiseerde diensten, in het bijzonder naar de erkende diensten slachtofferhulp en de juridische bijstand (juridische eerstelijnsbijstand, bureaus voor juridische bijstand).²¹

Er is voorzien in een 'systematische vatting' van de dienst Slachtofferonthaal in zaken waarbij er dodelijke slachtoffers te betreuen zijn, of als dat uitdrukkelijk bepaald is in andere richtlijnen.²²

In de andere situaties beoordeelt de magistraat, belast met het dossier, van bij de aanvang van het dossier en gedurende de volledige procedure of de omstandigheden van de feiten en hun gevolgen voor het slachtoffer de tussenkomst van een justitie-assistent verantwoord. Deze beoordeling gebeurt onder andere op grond van de volgende criteria:

- de bijzondere omstandigheden van de feiten zelf (bijv.: gebruik van een wapen, foltering of onmenselijke behandeling);
- de ernst van de lichamelijke, psychologische, materiële of sociale gevolgen voor het slachtoffer;
- de band (familiaal, relationeel, geografisch,...) tussen de dader en het slachtoffer;
- de noodzaak om, op een bijzonder tijdstip van de procedure, het slachtoffer bijstand te verlenen om nieuwe victimisering te vermijden, bijvoorbeeld tijdens de inzage van het dossier, de teruggave van een overtuigingsstuk of de zitting;
- de leeftijd van het slachtoffer.

De omzendbrief voorziet in een vijfjaarlijkse evaluatie maar deze blijkt nog niet te hebben plaatsgevonden.

²¹ COL 16/2012 p. 27-28.

²² Maar ook dan kan de magistraat uitzonderlijk beslissen géén beroep te doen op Slachtofferonthaal.

(2) Seksuele agressie set

Daarnaast is er ook Omzendbrief 04/2017 betreffende de seksuele agressie set²³. Hieruit blijkt dat slachtoffers per brief ingelicht worden over de voornaamste aspecten van de SAS (procedure, medisch onderzoek, ...)

In deze COL wordt bepaald dat de dienst Slachtofferonthaal moet gevat worden wanneer er bevolen is tot de afname van een SAS-kit.

(3) Databanken

Recent bracht de minister van Justitie, de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken en het College van procureurs-generaal een gezamenlijke omzendbrief COL 04/2020 uit *“inzake het opsporen van potentiële verbanden tussen feiten met seksueel en/of gewelddadig motief”*. Het betreft de nationale expertdatabank ‘ViCLAS’²⁴ van de politie waarmee mogelijke verbanden methodisch en systematisch kunnen worden opgespoord tussen een nieuw feit en feiten met een seksueel of gewelddadig motief die reeds in de databank zijn gevat.

Terwijl de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) enkel “klassieke” politionele informatie bevat (personen, plaatsen, vervoersmiddelen, voorwerpen, modus operandi...), bevat de nationale expertdatabank ‘ViCLAS’ bovendien ook een aantal elementen met betrekking tot de motief van de dader, zijn gedrag en gegevens betreffende het slachtoffer, ... Bij een misdrijf met een seksueel en/of gewelddadig motief kan de modus operandi evolueren en zelfs veranderen naargelang van de context. De dader evolueert in een leerproces terwijl zijn motief (de redenen om over te gaan tot de daad) en zijn fantasieën niet veranderen. Deze gegevens zijn niet terug te vinden in de ANG. Al deze gedragselementen worden op een systematische en uniforme manier gevat in de nationale expertdatabank ‘ViCLAS’. Bij het uitvoeren van een analyse (dit wil zeggen het vergelijken van het feit met de reeds ingevoerde feiten in de nationale databank ‘ViCLAS’) kunnen potentiële linken worden gelegd.

²³ Deze omzendbrief vervangt een eerdere COL 10/2005.

²⁴ Violent Crime Linkage Analysis System

In een eerste fase zullen enkel gegevens omtrent (pogingen tot) verkrachting, aanrandingen van de eerbaarheid met geweld of bedreiging, en ontvoeringen met seksueel oogmerk, alle *buiten de relationele sfeer*²⁵, in het systeem ingevoerd worden. Ook moord en doodslag met een seksuele connotatie en/of met extreem geweld wordt ingebracht in ViCLAS. Later komen daar ook aanrandingen van de eerbaarheid zonder geweld of bedreiging bij, verdachte handelingen die kunnen wijzen op de voorbereiding van zware zedenfeiten, grooming²⁶ en exhibitionisme.

3.5. Informatie van de advocatuur

3.5.1. Vorming en specialisatie

Er bestaat geen specialisatie als advocaat in verdediging van daders/slachtoffers van seksueel geweld of zedenzaken. Voor Vlaamse minderjarigen is er wel een systeem van 'jeugdadvocaten' (maar die daarom nog niet gespecialiseerd zijn in zedenzaken met minderjarigen).

De OVB stelt dat het indelen van advocaten in vakjes per specialisatie de eenheid van het beroep niet ten goede komt en bovendien eindeloos is. Dit verhindert niet dat advocaten zich persoonlijk bekwamen in de materies waarop zij zich willen toelagen, zoals bv. in de verdediging van seksuele delinquenten en/of opvang van slachtoffers.

Minderjarige slachtoffers
kunnen beroep doen op een pro
deo-advocaat.

3.5.2. Onthaal en bijstand aan slachtoffers

Minderjarige slachtoffers kunnen beroep doen op een advocaat in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand. In Vlaanderen kunnen minderjarigen bijgestaan worden door een jeugdadvocaat.

Wanneer de ouders niet betrokken zijn in de rechtszaak wordt er volgens Avocats.be geen voogd ad hoc aangesteld. In het algemeen is er wel een tussenkomst van een advocaat voor de ouders, in hun eigen naam (voor de schade die zij zelf hebben

²⁵ Maar feiten met een seksueel motief die werden gepleegd binnen de familiale sfeer en die doen vermoeden dat de dader eveneens actief zou kunnen zijn buiten de familiale sfeer, moeten eveneens worden gevat in de nationale expertdatabank 'ViCLAS'.

²⁶ Grooming : het feit dat een meerderjarige aan een minderjarige (jonger dan 16 jaar) voorstelt hem te ontmoeten of zich als minderjarige (jonger dan 16 jaar) voordoet, bij middel van elektronische/digitale communicatie, met het oog op het plegen van een seksueel misdrijf t.a.v. de minderjarige

geleden door het misbruik dat hun kind heeft moeten ondergaan) en in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van hun kind (voor de schade dat het kind heeft geleden).

Merk op dat de wet op de juridische tweedelijnsbijstand alleen voorziet in pro deo-advocaten, niet in voogden ad hoc. Er is met andere woorden geen afzonderlijke vergoeding voorzien voor advocaten of andere professionals die optreden als voogd ad hoc.

4

DEEL 4

Standpunten van de HRJ en aanbevelingen



1. Algemeen

Veel goede wil, maar geen
geïntegreerd beleid.

Er is veel goede wil en inzet van magistraten, gerechtspersoneel, advocaten, en alle ketenpartners, maar van een werkelijk geïntegreerd beleid over de aanpak van seksueel geweld en de opvang van slachtoffers door het gerecht is vooralsnog geen sprake. Het openbaar ministerie schijnt eerder een fragmentair beleid te voeren maar een regelmatige opvolging van de praktijk is nochtans noodzakelijk. Als geen strafrechtelijk gevolg wordt gegeven aan zedenzaken, heeft dit vaak te maken met redenen van technische aard (zoals ‘onbekende dader’ of ‘onvoldoende bewijzen’) en met opportuniteitskeuzes (zoals ‘relationele banden’, ‘geringe impact’, zie bijlage 3). Als het de ambitie is om minder tot sepots van zedenzaken te komen die te maken hebben met bewijsproblemen, moet dus geïnvesteerd worden in het uitgebreider verzamelen van bewijzen in optimale omstandigheden²⁷, en met een proactief beleid. De vaststelling dat er de laatste jaren minder geseponeerd wordt of hoeft te worden, stemt hoopvol.

De HRJ vindt dat de gerechtelijke entiteiten nog meer werk kunnen maken van een meer eenvormige aanpak, uiteraard zonder aan de beoordelingsvrijheid van de rechters over de grond van de zaak te raken. Het komt er onder meer op aan (nog) meer werk te maken van het uitwisselen van goede praktijken, van zittingsmanagement, van het bepalen van prioriteiten, van het stimuleren of organiseren van vorming, van het onthaal van rechtzoekenden, van het aanpassen van de accommodatie, van het bijhouden van statistieken, van het opvolgen van richtlijnen, enz. De situatie bij de gerechtelijke entiteiten is erg divers: in het ene arrondissement schijnt men eerder passief-reactief, daar waar in andere wordt geprobeerd de vastgestelde problemen met meer ambitie en zelfkritiek aan te pakken. Mogelijk heeft het bijzonder onderzoek van het dossier van Steve Bakelmans inmiddels al een aanzet daartoe gegeven. Om de grote variatie op het terrein en de onmiskkenbare bereidheid om de strijd tegen seksueel geweld en de opvang van slachtoffers meer te stroomlijnen, is het nuttig zijn dat de bijzondere aandacht die het omgaan met (vermeende) daders en slachtoffers vereist, opgenomen wordt als een expliciete prioritaire strategische doelstelling van alle organisaties die daarin betrokken zijn.

²⁷ Zie het eerste rapport “Naar een betere aanpak van seksueel geweld”, waarin aandacht was voor de wijze waarop bewijsmateriaal wordt verzameld en hoe aangepaste onderzoekstechnieken kunnen bijdragen tot een beter beeld van wat er is gebeurd. De HRJ pleitte uitdrukkelijk voor de holistische aanpak van de Zorgcentra Seksueel Geweld.

2. Vorming en specialisatie

Net als de magistraten van het openbaar ministerie opleidingen volgen, moeten ook rechters opleidingen volgen. Een jarenlang praktijkervaring in een bijzondere materie, die bovendien vaak intern wordt doorgegeven – wat op zich een goede zaak is – is niet altijd voldoende. Ervaring alleen of het collegiaal zetelen in sommige zedenzaken is op zich geen afdoende garantie op kwaliteit. Een permanente, multidisciplinaire vorming dringt zich op en deze wordt dus best verplicht voor diegenen die zedenzaken behandelen.

Magistraten, advocaten,
gerechtsdeskundigen, enz. die
zedenzaken behandelen,
moeten zich bijscholen.

Het ontbreekt aan gerechtsdeskundigen, niet in het minst aan forensische gedragswetenschappers. Specialisten wijzen erop dat lang niet alle gerechtsdeskundigen (psychiaters, psychologen en gedragswetenschappers in het algemeen) op de hoogte zijn van de laatste wetenschappelijke inzichten en methodes om behoorlijk aan risicotaxatie te doen. Ook voor hen is bijscholing nodig. Zelfs experts in risicotaxatie durven al eens op te kijken wanneer objectieve parameters ingaan tegen hun intuïtie en jarenlange klinische ervaring.

Daarbij komt nog dat deze deskundigen vaak onvoldoende tijd en mogelijkheden hebben om aan een (te) lage vergoeding dergelijke onderzoeken te doen.

De advocatuur kent formeel geen specialisaties in seksueel strafrecht, maar eerder voorkeurmateries. Het valt alleszins aan te bevelen dat diegenen die slachtoffers en daders van seksueel geweld begeleiden, zich regelmatig bijscholen over evoluties in deze materie.

3. Onthaal van slachtoffers

De HRJ benadrukt de inzet en het engagement van het overgrote deel van de magistraten die zedenzaken zeer secuur en omzichtig behandelen. Dat neemt niet weg dat er weinig structurele maatregelen zijn om daders én slachtoffers naar behoren op te vangen. Dit mag niet afhangen van de ondernemingszin van één of enkele magistraten of gerechtspersoneel. Het is noodzakelijk dat slachtoffers, zeker als ze minderjarig zijn, zich erkend en gehoord voelen.

Teveel hangt af van het initiatief van het slachtoffer.

Het is ontstellend hoeveel initiatief nog van slachtoffers wordt verwacht, terwijl justitie nochtans proactief te werk kan gaan, zelfs al schrijft de wet dat niet uitdrukkelijk voor.

Informatie wordt vaak schriftelijk gegeven, maar dan in een taal die nog voor velen onbegrijpelijk blijft. Vervolgens verwacht men een (re)actie van de betrokkene. Experts menen dat een proactieve, mondelinge en aanklappende houding beter is. De HRJ sluit zich hier bij aan. Van het openbaar ministerie en de rechtbanken en hoven mogen bijkomende inspanningen verwacht worden om de eigen organisatie aan te passen en zo nodig regelingen uit te werken met andere partners om te komen tot een effectieve, proactieve communicatie.

Daders krijgen een advocaat toegewezen vanaf het eerste verhoor, slachtoffers niet. Iedereen die slachtoffers ondersteunt, zou hen moeten aansporen beroep te doen op een advocaat en hen hiervoor zeker niet ontmoedigen.

Het inschakelen van Slachtofferonthaal is op dit ogenblik geen automatisme, althans niet in zedenzaken. Enkel wanneer er de afname van een SAS-kit is bevolen, moet beroep gedaan worden op Slachtofferonthaal. De HRJ nodigt het openbaar ministerie uit om na te gaan of dit niet moet veralgemeend worden in zedenzaken. Dit veronderstelt dan wel investeringen van de Gemeenschappen om de capaciteit van de justitiehuisen te verhogen.

Een slachtoffer moet zich registreren als benadeelde partij of moet zich aandienen als burgerlijke partij om betrokken te worden in de gerechtelijke procedure. Er zou aan een ander systeem kunnen worden gedacht om het slachtoffer meer en actiever hierin te betrekken.²⁸

²⁸ Het onderscheid dat vandaag wordt gemaakt tussen een geregistreerde en een niet-geregistreerde benadeelde is niet te verantwoorden. De overheid moet de rechten van alle geïdentificeerde slachtoffers garanderen door hen tenminste op de hoogte te brengen van een aantal cruciale beslissingen in de loop van een onderzoek. Zie het ambtshalve advies van de HRJ van 27 juni 2012 over het statuut van de geregistreerde benadeelde: <http://www.hri.be/nl/content/ambtshalve-advies-over-het-statuut-van-de-geregistreerde-benadeelde>

Bovenstaande voorbeelden duiden er op dat het strafrecht per definitie sterk dadergericht is. Een modern strafrechtssysteem zou echter (ook) een grotere aandacht voor het slachtoffer in alle stappen van de gerechtelijke procedure moeten inhouden.

Minderjarige slachtoffers zijn per definitie afhankelijk van anderen om hun rechten te doen gelden; er is een groot risico dat de jongeren met een moeilijke thuissituatie niet betrokken worden in de procedure. Een sluitende systematiek zou ervoor moeten zorgen dat er een voogd ad hoc wordt aangesteld. Er zou moeten worden nagegaan welke criteria worden gehanteerd om deze of gene persoon aan te stellen als voogd, welke kwaliteitsvereisten worden gesteld, wat eventueel de verhouding is tussen de voogd en de advocaat die de minderjarige bijstaat en op welke manier het probleem van de niet-vergoeding kan worden opgelost.

Bij de opvang van minderjarige slachtoffers valt de rol van de advocaat niet te onderschatten. Zo spoedig als mogelijk moet de (liefst steeds dezelfde en goed opgeleide) advocaat kunnen bijstand verlenen aan zijn/haar cliënt(e), en kan een hechte vertrouwensband opgebouwd worden. Waar nodig moet het aanstellings- en vergoedingssysteem van de advocaat herbekeken worden opdat jongeren overal in België automatisch van (juridische tweedelijns)bijstand kunnen genieten.

De accommodatie van vele gerechtsgebouwen en de organisatie van de zittingen bemoeilijkt een aanpak waarbij slachtoffers meer gescheiden worden van “hun” daders. In Nederland bestaan in sommige rechtbanken slachtofferloketten waar men zich kan aanmelden en kan aangeven of men voor, tijdens of na de zitting begeleiding wenst. Enkele rechtbanken hebben er ook slachtofferruimtes. Het is waarschijnlijk dat dit niet overal onmiddellijk praktisch te organiseren valt, maar er moet worden over nagedacht en bij het uittekenen van nieuwe gerechtsgebouwen moet hier alleszins grote aandacht voor zijn.

De gerechtsgebouwen zouden voor de slachtoffers een vertrouwenwekkende omgeving moeten zijn (zich uitend in het concept ervan, in specifieke voorzieningen, in het personeel, etc.). De HRJ nodigt de korpschefs uit om hierover na te denken en om maatregelen te nemen opdat slachtoffers worden opgevangen met de nodige empathie en het noodzakelijke respect. Slachtoffers moeten zo sereen mogelijk de zittingen kunnen bijwonen. Dat veronderstelt dat personeel beschikbaar is om hen te begeleiden naar hun voorziene plaats, dat de gebouwen behoorlijk zijn uitgerust om te vermijden dat slachtoffers voor de zitting niet worden geconfronteerd met de dader die hen iets zou hebben aangedaan noch met diens advocaat, dat zij alle noodzakelijke en nuttige informatie kunnen ontvangen, dat de wachttijden tot een minimum worden herleid, dat zoveel mogelijk traumatische ervaringen kunnen worden vermeden. Het is duidelijk dat de ideale situatie niet onmiddellijk kan worden bereikt en dat er wellicht bijzondere middelen voor moeten uitgetrokken worden. Maar in afwachting daarvan zouden er toch al creatieve maatregelen kunnen worden genomen (zoals een herschikking van het meubilair, toelaten dat een bevriend persoon plaats neemt naast het slachtoffer tijdens een zitting, overleg met advocaten om *last minute* uitstellen te vermijden, een strikter beheer van de zitting, enz.).

Gerechtsgebouwen zijn vaak niet
aangepast aan de noden van
slachtoffers.

4. Opvolging van daders

Daders wier schuld vast staat, moeten uiteraard op gepaste wijze worden gestraft. Dat is de essentie en het primaire oogmerk van het strafrecht. De straf moet voor de daders het ondubbelzinnig signaal betekenen dat de maatschappij het gestelde grensoverschrijdend gedrag niet duldt en een duurzame gedragsverandering verwacht. Ook van daders wordt dus terecht veel verwacht, terwijl ook zij niet altijd alle vaardigheden of mogelijkheden hebben, of voldoende aanklappend gestimuleerd worden om hun problemen aan te pakken. De HRJ herhaalt zijn pleidooi om de combinatie van straf en zorg, bij voorkeur voldoende afgestemd op risicotaxatie, ook juridisch mogelijk te maken.²⁹

De rechterlijke macht is afhankelijk van vele andere actoren.

Het is inmiddels duidelijk geworden dat een effectieve aanpak van seksueel geweld niet alleen van justitie afhangt, en wel integendeel.³⁰ De rechterlijke macht is afhankelijk van vele actoren op het terrein, en van de mogelijkheden die deze actoren hebben.

Magistraten moeten (kunnen) beroep doen op meer daartoe (bij)geschoolde externe deskundigen.³¹ Daders moeten beter begeleid (kunnen) worden door goed opgeleide en aanklappende justitieassistenten en door gespecialiseerde diensten inzake behandeling en opvolging van seksuele delinquenten.

De maatschappelijke enquête door een justitie-assistent volstaat niet als informatiebron voor al degenen die tussenkomen in de gerechtelijke procedure. Justitieassistenten mogen geen waardeoordeel uitspreken over feiten en omstandigheden die zij vaststellen. De begrijpelijke versnippering van diverse rollen en functies noopt tot het veelvuldig en snel uitwisselen van informatie en vereist een sterk gestructureerde samenwerking tussen degenen die in justitie actief zijn en zij die in welzijnssector werken. Beide sectoren moeten, met respect voor ieders rol, elkaar (proactief) kunnen informeren over alle aspecten die verbonden zijn met de (juridische en justitiële) behandeling van een dader-slachtofferrelatie.

De hulpverlening moet voldoende uitgebouwd en beschikbaar zijn. Er moet dus ook zwaar geïnvesteerd worden in een aanklappende daderbegeleiding, om alle criminogene factoren aan te pakken. Waar er een significante afwijkende/pathologische seksuele component bij de dader aanwezig is, moet er een ambulante en residentiële aanbod zijn

²⁹ Zie het advies van de HRJ van 21 juni 2017 over het voorontwerp van Strafwetboek – Boek 1, p. 6-8

(http://www.hrij.be/sites/default/files/press_publications/advies_over_het_voorontwerp_van_strafwetboek_-_boek_1_def.pdf)

³⁰ Zie ook het rapport van het bijzonder onderzoek van het dossier van Steve Bakelmans, goedgekeurd door de HRJ op 19 december 2019.

³¹ In het eerste rapport “Naar een betere aanpak van seksueel geweld” werd al de suggestie gedaan om het Nationaal Instituut voor Criminologie en Criminalistiek (NICC) uit te breiden met een breed netwerk van vaste forensische deskundigen (o.a. artsen, psychiaters, psychologen).

voor alle mogelijke categorieën van seksuele delinquentie. Zo nodig moeten (van overheidswege) bijzondere residentiële instellingen gecreëerd worden met een opnameverplichting.³²Ook in de strafinrichtingen moet een aangepaste begeleiding worden verstrekt.

5. Risicotaxatie

Risicotaxatie is op zich al een expertisedomein. Een kwaliteitsvolle risicotaxatie houdt in dat men een op wetenschappelijke bevindingen gestoelde systematiek en/of methodiek toepast om te helpen bij de inschatting óf en in welke mate een persoon een veiligheidsrisico vormt, en om te bepalen welke interventie (vaak in de vorm van toezicht en/of behandeling) met welke intensiteit nodig is om de kans op recidive te verkleinen. Om de maatschappij veiliger te maken en de middelen te investeren waar het ook echt effect heeft, moet men zich immers de vraag stellen wie in dit verband welke (risico-verlagende) interventie nodig heeft. Een gestructureerde risico-inschatting is accurater dan een beoordeling die ongestructureerd is verlopen en louter gebaseerd is op beroepservaring. Een *evidence based* risicotaxatie-instrument draagt ertoe bij dat giswerk wordt vermeden, dat foutieve veronderstellingen of stereotypieën minder invloed hebben en dat elementen met een effectieve predictieve waarde niet uit het oog verloren worden.

Het kan niet de bedoeling zijn dat de magistraten alle finesses beheersen om zelf deze risicotaxatie uit te voeren. Maar ze moeten wél met de basisprincipes vertrouwd zijn. Ze moeten weten wat ze mogen verwachten van dergelijke instrumenten en wat niet.

Er zijn al internationaal beproefde instrumenten beschikbaar. Het is belangrijk om na te gaan welke de beste instrumenten zijn die kunnen worden toegepast in een specifieke context. Het spreekt voor zich dat wanneer taxatie-instrumenten worden ontwikkeld of geëvalueerd, dit moet steunen op grondig wetenschappelijk onderzoek. De HRJ wenst dat hierin wordt geïnvesteerd.

Magistraten moeten vertrouwd zijn met de basisprincipes van risicotaxatie.

³² Zie ook de nota die werd opgesteld n.a.v. de hoorzitting van de Kamercommissie voor de Justitie van 3 maart 2020 over wetsvoorstellen m.b.t. (uitbreidingen van) de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank, <http://www.hrj.be/sites/default/files/related-documents/hoorzittingencommissiejustitiekamer20200303.pdf>

Met andere woorden: wanneer beroep wordt gedaan op deskundigen, zorgen magistraten er best voor dat het onderzoek ruimer gaat dan alleen het onderzoeken van de geloofwaardigheid van het slachtoffer of het al dan niet toerekeningsvatbaar³³ zijn van de dader, maar dat er bijzondere aandacht gaat naar de persoonlijkheid van dader en slachtoffer, en de dynamiek tussen hen beiden, én dat er -voor de daders- aan risicotaxatie wordt gedaan volgens de laatste stand van de wetenschap.

Het advies van een dienst gespecialiseerd in de begeleiding of behandeling van seksuele delinquenten, zou verplicht moeten zijn.

Meer in het algemeen is het noodzakelijk dat er meer uitwisselingen zijn tussen de sector van de (forensische) artsen, psychologen en psychiaters, criminologen, justitieassistenten en de magistratuur.

³³ http://www.csj.be/sites/default/files/press_publications/advies_over_het_voorontwerp_van_strafwetboek_-_boek_i_def.pdf

6. Aanbevelingen

	Federale regering	Gewest- en/of gemeenschapsregeringen	Federaal parlement	Gewest- en/of gemeenschapsparlement	Hoge Raad voor de Justitie	College O.M.	College hoven en rechtbanken	Justiehuizen	Instituut voor Gerechtelijke Opleiding	Parketten	Hoven en rechtbanken	Advocaten/Balies
1. Beschouw de aanpak van seksueel geweld als een topprioriteit												
1.1. Beschouw seksueel strafrecht als een bijzondere specialisatie en stem de organisatie er op af	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1.2. Ontwikkel, stroomlijn en breng de beleidslijnen inzake de aanpak van seksueel geweld in de praktijk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1.3. Schrijf in de strategische doelstellingen van de organisatie in dat er met verhoogde aandacht moet omgegaan worden met slachtoffers en daders van seksueel geweld						X	X	X		X	X	
1.4. Voorzie in voldoende capaciteit (personeel, materiaal, enz.) om zaken van seksueel geweld prioritair te kunnen behandelen	X	X	X	X		X	X	X		X	X	
1.5. Verplicht een doorgedreven en voortgezette opleiding voor diegenen die seksuele misdrijven behandelen; deze opleidingen moeten multidisciplinair zijn			X	X		X	X		X	X	X	X
1.6. Stimuleer een vlotte doorstroming van informatie tussen alle betrokken actoren						X	X	X	X	X	X	
1.7. Zorg voor voldoende competente gerechtsdeskundigen die kwaliteitsvolle risicotaxaties kunnen doen; ga na of andere beroepsgroepen dan medici bepaalde psychosociale expertises kunnen uitvoeren; richt een gespecialiseerde expertisedienst op waar de rechterlijke macht beroep op kan doen	X	X	X	X								

	Federale regering	Gewest- en/of gemeenschapsregeringen	Federaal parlement	Gewest- en/of gemeenschapsparlement	Hoge Raad voor de Justitie	College O.M.	College hoven en rechtbanken	Justitiehuzen	Instituut voor Gerechtelijke Opleiding	Parketten	Hoven en rechtbanken	Advocaten/Balies
1.8. Zorg ervoor dat er meer interactie is tussen de deskundige die het slachtoffer onderzoekt en de deskundige die de dader onderzoekt zodat de eventuele dynamiek tussen beiden tot uiting kan komen						x	x			x	x	
1.9. Stimuleer het wetenschappelijk onderzoek naar de aanpak van zedenmisdriven en het slachtofferschap	x	x	x	x					x			
1.10. Stimuleer vormingen en ontmoetingsmomenten tussen de gerechtelijke wereld en de diensten voor hulpverlening en psychosociale begeleiding	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	
2. Versterk de aandacht voor slachtoffers												
2.1. Zorg voor een proactieve en heldere/begrijpelijke communicatie met het slachtoffer		x		x		x	x	x		x	x	
2.2. Zorg voor een systematische begeleiding van het slachtoffer door de dienst slachtofferonthaal in heel de procedure						x	x			x	x	
2.3. Verhoog de capaciteit (personeel, materiaal, enz.) van de dienst slachtofferonthaal			x	x								
2.4. Vereenvoudig de procedure voor een slachtoffer om zich te registreren als benadeelde partij; maak een geauthentificeerde elektronische aangifte mogelijk	x		x									
2.5. Stel een systematische aanduiding van voogden ad hoc in vanaf de opening van het onderzoek	x		x			x	x		x	x	x	
2.6. Zorg voor een billijke vergoeding voor voogden ad hoc maar stel ook kwaliteitseisen en bied vorming aan	x		x									x

	Federale regering	Gewest- en/of gemeenschapsregeringen	Federaal parlement	Gewest- en/of gemeenschapsparlement	Hoge Raad voor de Justitie	College O.M.	College hoven en rechtbanken	Justiehuizen	Instituut voor Gerechtelijke Opleiding	Parketten	Hoven en rechtbanken	Advocaten/Balies
2.7. Installeer in de gerechtsgebouwen een loket/contactpunt voor slachtoffers, met opgeleid personeel om hen te begeleiden	x						x			x	x	
2.8. Voorzie aparte, afgescheiden wachtruimtes voor slachtoffers in de gerechtsgebouwen	x		x				x			x	x	
2.9. Zorg voor vorming voor al het personeel dat met slachtoffers en daders van seksueel geweld geconfronteerd kan worden (inclusief zittingsdeurwaarders, bodes...)		x		x		x	x	x	x	x	x	
2.10. Organiseer de zittingen zo dat de wachttijden voor de rechtzoekenden zo kort mogelijk zijn en dat nutteloze verplaatsingen worden vermeden; roep de partijen op vaste uren op; streef naar het groeperen van zaken inzake zedendelicten (organiseer eventueel themazittingen)						x	x			x	x	
2.11. Open het debat over de mogelijkheid om het slachtoffer het recht toe te kennen zich uit te spreken als probatiemaatregelen worden bepaald, in de mate dat deze hem/haar aanbelangen	x		x									
2.12. Stel ambtshalve een advocaat aan voor minderjarige slachtoffers en stel er kwaliteitseisen voor op (verbonden met vorming)	x		x									x
2.13. Heb nog meer aandacht voor de sociale vaardigheden van kandidaat-magistraten bij de selectie en rekrutering					x							
2.14. Verduidelijk welke hulpverlening voor wie beschikbaar is en vergemakkelijk de toegang tot deze hulpverlening; verlaag de (financiële) obstakels om beroep te doen op psychosociale hulpverlening	x	x	x	x				x				

	Federale regering	Gewest- en/of gemeenschapsregeringen	Federaal parlement	Gewest- en/of gemeenschapsparlement	Hoge Raad voor de Justitie	College O.M.	College hoven en rechtbanken	Justitiehuzen	Instituut voor Gerechtelijke Opleiding	Parketten	Hoven en rechtbanken	Advocaten/Balies
3. Versterk de opvolging van daders												
3.1. Maak de combinatie van adequate straffen en zorg mogelijk; voeg de straf van de opgelegde behandeling toe aan het strafwetboek (als autonome of bijkomende straf); voer in het Strafwetboek het concept van graduele toerekeningsvatbaarheid in ³⁴	x		x									
3.2. Verduidelijk welke hulpverlening voor wie beschikbaar is en vergemakkelijk de toegang tot deze hulpverlening; verlaag de (financiële) obstakels om beroep te doen op psychosociale hulpverlening	x	x	x	x				x		x	x	
3.3. Breid de daderhulpverlening en -begeleiding uit; investeer op alle niveaus en in alle fases van de procedure in psychosociale hulpverlening en opvolging (tijdens de onderzoeksfase, in de gevangenis, in het kader van voorwaarden, enz.)	x	x	x	x								
3.4. Zorg ervoor dat er een kwalitatief behandelingsaanbod kan gedaan worden aan meer en meer complexe categorieën van seksuele delinquenten; creëer een afzonderlijke instelling met een opnameplicht zodat ook een aanbod wordt gedaan aan de moeilijkst te behandelen zedendelinquenten	x	x	x	x								

³⁴ http://www.csj.be/sites/default/files/press_publications/advies_over_het_voorontwerp_van_strafwetboek_-_boek_i_def.pdf

Besluit

De tweede rondetafel en de bevraging heeft eens te meer aangetoond dat een betere aanpak van seksueel geweld niet enkel van justitie afhangt maar een globale maatschappelijke uitdaging is. Het verslag van de eerste rondetafel *“Naar een betere aanpak van seksueel geweld”* en de aanbevelingen die daaruit voortvloeiden, zijn nog steeds zeer actueel.

Veiligheid is niet alleen een zaak van justitie, maar vergt een verhoogd bewustzijn van iedereen om een gepast antwoord te geven aan de noden van slachtoffers en daders. Iedereen moet zich daar ook meer naar organiseren. Zeker dossiers van seksueel geweld vereisen de grootst mogelijke aandacht en zorg, meer specialisatie bij alle ketenpartners, een degelijk wetenschappelijk onderbouwde risicotaxatie en een ruim aanbod van externe expertise, opvolging en behandeling.

Dankwoord

De VAOC dankt de deskundigen voor hun gewaardeerde en geëngageerde deelname aan de rondetafel. Een bijzondere dank gaat naar mevrouw Liesbet Stevens, die ook betrokken was bij de voorbereiding ervan. Ook de inbreng van de 'bevoorrechte toeschouwers' werd zeer gewaardeerd. De verduidelijking van prof. Kris Goethals en dr. Minne De Boeck over risicotaxatie was uitermate nuttig, waarvoor dank.

De werkgroep 'bestrijding en aanpak van seksueel geweld' van de VAOC bestond uit:

Christian Denoyelle	Voorzitter
Carl Bergen	Lid van de HRJ – substituut-procureur-generaal te Gent
Hilde Melotte	Lid van de HRJ – advocaat
Frédéric Ureel	Lid van de HRJ – advocaat
Aube Wirtgen	Lid van de HRJ – hoogleraar VUB en advocaat
Carl Slechten	eerste auditeur bij de HRJ
Sabine Poelaert	eerste auditeur bij de HRJ ³⁵

³⁵ Met dank ook aan de andere leden van het personeel die gezorgd hebben voor het welslagen van deze tweede rondetafel.

5

DEEL 5

Bijlagen

1. Woordelijk uitgeschreven interviews van de slachtoffers van tienerpooiers
2. Uittreksels van de volledig geanonimiseerde vonnissen
3. Statistieken van het openbaar ministerie
4. Statistieken van het college van de hoven en rechtbanken
5. Statistieken van het IGO

Témoignages des victimes de proxénètes
(transcription de l'interview) (traduction)¹

Getuigenissen van slachtoffers van tienerpooiers
(transcriptie van video-interview)²

Fille 1

J'ai plusieurs actes de naissance. Donc on ne sait pas quel âge j'avais au moment des faits et quel âge j'ai maintenant, parce que ma mère ne m'a jamais déclarée à la commune.

Et il y a deux ans mon adresse... euhm... a « disparu » et personne n'a réglé le problème, et je ne le savais pas non plus.

Donc je n'ai pas encore vécu de procès.

Je n'ai encore reçu aucun info.

Je veux seulement des infos sur le déroulement du procès, comment ça va se dérouler, quand ça va se passer, les petits détails, les infos simples. Ça peut déjà faire du bien pour une personne. Être exclue et ne pas recevoir d'infos, cela te fait sentir comme si tu n'existais pas.

Le tribunal lui-même, ce n'est pas mon truc. L'inattendu. Il y a toujours quelque chose qui peut arriver. Et je devrai parler, mais je ne le veux pas.

Je ne connais pas cet avocat. Il sera là probablement dans mon intérêt, mais je n'aurai pas confiance en lui. Donc je ne pourrai pas tout lui dire. Et le procès pourrait donc se dérouler autrement.

Il est très important pour moi que j'aie quelqu'un en qui je peux avoir vraiment confiance. Il est très important que les jeunes et les victimes soient impliqués, parce que c'est aussi important pour la personne qui l'a vécu d'être impliquée. Pas avec

Meisje 1

Ik heb verschillende geboorteakten. En daardoor weet men niet hoe oud ik was op het moment van de feiten en hoe oud ik nu ben, omdat mijn moeder mij nooit aangegeven heeft aan de gemeente.

En twee jaar geleden is mijn adres..euh... 'weg gegaan' en niemand heeft daar iets aan gedaan, en ik wist dat zelf ook niet.

Dus ik heb zelf nog geen proces meegemaakt.

Ik heb eigenlijk nog over niets info gekregen.

Ik wil gewoon info over hoe het proces loopt, hoe het zal gaan, wanneer het zal zijn, de kleine details, de kleine info. Dat kan al goed doen voor een persoon. Zo buitengesloten worden, dat voelt aan als: "je bent er niet".

De rechtbank op zich, dat is mijn ding niet. Het onverwachte, er kan altijd iets gebeuren. En dan moet ik ook praten. Dat wil ik niet.

Ik ken die advocaat niet. Die gaat er misschien wel zijn in mijn voordeel, maar ik ga die niet vertrouwen. Dus ik ga daar niet alles kunnen tegen zeggen. Misschien dat daardoor het proces anders gaat lopen.

Voor mij is het heel belangrijk dat ik iemand heb waar ik vertrouwen in heb. Ik vind het gewoon heel belangrijk dat de jongeren en de slachtoffers betrokken worden, want dat is ook heel belangrijk voor de persoon die het zelf heeft meegemaakt om

¹ Merci aux filles de l'asbl Ne(s)t à Gand

² Met dank aan de meisjes van vzw Ne(s)t in Gent

Bijlage 1

des experts et tout ça. Mais simplement impliquer la personne elle-même dans tout, parce que ça concerne cette personne.

Fille 2

Je n'ai pas encore vécu de procès, parce que j'ai été enfermée à Beernem pendant quatre années et je n'étais pas autorisée à sortir de l'IPPI, parce qu'ils trouvaient que je devais tourner la page. On me disait qu'il n'était pas nécessaire d'être là.

Mais j'ai eu deux procès, tu sais ? Je ne savais rien de mon premier procès et j'en savais encore moins du second procès, parce qu'on m'a simplement oubliée dans ce dossier ! Pourtant, ils sont venus me libérer de cette chambre.

Donc j'étais dans une chambre d'hôtel avec un gars et une autre fille, et ils y ont débarqué et ils m'ont libérée avec cette autre fille, et... lui.

Comment est-il possible qu'on m'oublie dans ce dossier ? Ils ont trouvé d'autres victimes qui n'étaient pas chez lui pour les interroger et tout, mais moi que l'on avait trouvé chez lui et qui ai aussi fait des déclarations... et moi ? On m'oublie... C'est fou, hein ? Il faut le faire, hein ? C'est comme une mère qui accouche et qui oublie son bébé en sortant de l'hôpital ! C'est fou, hein ?!

Je ne sais rien de ce procès. J'ai seulement entendu... il a risqué 15 ans, et c'est tout. Dans la presse qu'on disait: «4 proxénètes risquent jusqu'à 15 ans.» Mais ils n'ont pas eu 15 ans d'emprisonnement. Et je ne sais rien du tout de la suite.

Je croyais même qu'il était à la prison d'Anvers mais il paraît qu'il est enfermé à Beveren. J'allais déjà lui rendre visite à Anvers, donc j'aurais pu rester là longtemps pour rien...

Je ne sais même pas où il est. Je ne sais pas combien de temps il sera enfermé.

Je ne suis au courant de rien.

betrokken te worden. Niet met experts en al die dingen. Maar gewoon zelf betrokken worden, want het heeft te maken met die persoon zelf.

Meisje 2

Ik heb nog geen proces meegemaakt, want ik heb vier jaar in Beernem gezeten, en ik kreeg daar geen extra-murale voor, omdat ze vonden dat ik dat achter mij moest laten. Ze zeiden dat het niet nodig was dat ik daarbij was.

Maar ik heb twee processen gehad, hè! Van die ene wist ik al niets af, laat staan van dat ander proces. Daar wist ik nog minder van. Want ze zijn mij gewoon vergeten in dat dossier! Ze hebben mij nochtans buiten gehaald uit die kamer.

Dus ik was in een hotelkamer met een jongen, en nog een ander meisje aanwezig, en ze zijn daar binnengevallen, en die hebben mij daar uit gehaald samen met dat ander meisje, en... hem.

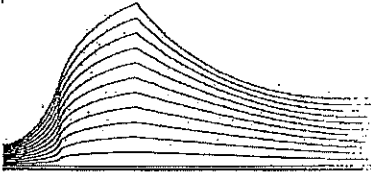
Hoe kunnen ze mij dan vergeten in dat dossier? Ze hebben andere slachtoffers gepakt die niet bij hem waren om verklaringen van af te nemen en zo, maar ik die bij hem ben opgepakt en ook verklaringen heeft afgelegd, en ik word dan vergeten... Dat is zot, hè? Dat moet je kunnen, hè? Dat is zoals bevallen van een kind en dan achteraf je kind vergeten! Buiten gaan uit het ziekenhuis zonder je baby, dat is zot, hè?!

Ik weet niets van dat proces. Ik heb alleen te horen gekregen... hij heeft 15 jaar geriskeerd, en dat was het. Toen is dat zo gekomen: "4 tienerpooiers riskeren tot 15 jaar cel". Maar ze hebben zelfs geen 15 jaar celstraf gekregen. En daarna weet ik er niets meer van af.

Ik dacht zelfs dat hij in de Begijnenstraat zat, maar hij zit blijkbaar in Beveren. Ik ging hem al opzoeken in Antwerpen, dus ik zou daar al mooi gestaan hebben.

Ik weet zelfs niet waar hij zit. Ik weet niet hoe lang hij heeft gekregen.

Ik weet niets.



Vonnisnummer/ Griffienummer <i>1108 / 2018</i>
Repertoriumnummer/ Europees <i>2018 / 1108</i>
Datum van uitspraak 14 augustus 2018
Notitlenummer parket KO.37.1 9/18/AM

**Rechtbank van eerste aanleg
West-Vlaanderen, afdeling
Kortrijk, strafzaken**

Vonnis

Vakantiekamer

Aangeboden op

Bijlage 2

VAKANTIEKAMER MET EEN RECHTER, RECHTSPREKENDE IN CORRECTIONELE ZAKEN

Gezien de processtukken en namelijk de dagvaarding betekend op lastgeving van de Procureur des Konings door [redacted], directeur gevangenis Ieper, dd. 19 juli 2018.

in een zaak van :

HET OPENBAAR MINISTERIE,

waarbij zich heeft gevoegd als burgerlijke partij :

Nr 2019

[redacted] wonende te 8500 Kortrijk,

ter zitting vertegenwoordigd door [redacted], advocaat te Gent

tegen :

Nr 2020

[redacted] Geboren te Gent, op [redacted]

Wonende te [redacted]

Ter zake aangehouden krachtens bevel tot aanhouding dd. 28/05/2018 én opgesloten in de gevangenis te Ieper

In persoon en bijgestaan door mr. [redacted], advocaat te Gent

Verdacht van :

Bij inbreuk op de artikelen 375 lid 1, 2 en 3, 378 lid 1, en 483 Sw, de misdaad van verkrachting te hebben gepleegd, zijnde elke daad van seksuele penetratie van welke aard en met welk middel ook, gepleegd op een persoon die daar niet in toestemt, wanneer met name de daad is opgedrongen door middel van geweld, dwang, bedreiging, verrassing of list of mogelijk is gemaakt door een onvolwaardigheid of een lichamelijk of een geestelijk gebrek van het slachtoffer, met name op [redacted]

Te Kortrijk, op 26.05.2018

Bijlage 2

Gezien de beschikking van de raadkamer te Kortrijk van 10 juli 2018, waarbij verzachtende omstandigheden werden aangenomen voor de feiten die aan laste worden gelegd, waarop een criminele straf is gesteld en waarbij naar de correctionele rechtbank werd verwezen;

Gehoord de uiteenzetting der zaak door Substituut Procureur des Konings.

Gehoord de burgerlijke partij voornoemd.

Gehoord de beklagde

Gehoord de middelen van verdediging voorgedragen door :
mr. , advocaat te Gent

Gehoord het Openbaar Ministerie dat de zaak samenvat en conclusie neemt strekkende tot de veroordeling van beklagde bij toepassing van de strafwet.

En na beraadslaagd te hebben,

DE RECHTBANK,

Gezien de artikelen:

- 25 Sw
- zoals vermeld in de telastlegging
- 1,8§1, 8§2 Wet 29.6.64 gewijzigd door art.4 wet 10.2.1994 art 16 KB 6.10.1994 en art 9 Wet 22.03.1999 gewijzigd bij Wet van 11.02.2014
- 91 KB 28.12.1950
- 1 Wet 5.3.1952 gewijzigd door artikel 1,2 Programmawet 24.12.1993
- 182, 184, 185, 189, 190, 194 Wetboek van Strafvordering
- 2 en volgende Wet 15.06.1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.
- 36 Wet 7 februari 2003, 1/1ste en 2de lid van de wet van 5 maart 1952
- 29 Wet 01.08.1985 houdende fiscale en andere bepalingen, laatst gewijzigd door art. 2 en 3 Wet 28 december 2011 houdende diverse bepalingen inzake justitie (II);

Gezien het vonnis van 8 augustus 2018 van deze rechtbank, waarin de behandeling van de zaak met gesloten deuren werd bevolen.

De behandeling en de debatten van de zaak hadden plaats met gesloten deuren.

OP STRAFGEBIED

Feiten en beoordeling:

1. De beklaagde wordt als dader vervolgd voor de feiten onder de enige tenlastelegging, met name:

Te Kortrijk, op 26 mei 2018, bij inbreuk op de artikelen 375 lid 1,2 en 3, 378 lid1 en 483 SW, de misdaad van verkrachting te hebben gepleegd, zijnde elke daad van seksuele penetratie van welke aard en met welk middel ook, gepleegd op een persoon die daar niet toestemt, wanneer met name de daad is opgedrongen door middel van geweld, dwang, bedreiging, verrassing of list of mogelijk is gemaakt door een onvolwaardigheid of een lichamelijk of geestelijk gebrek van het slachtoffer, met name op

2. De feiten onder voornoemde tenlastelegging zijn bewezen in hoofde van de beklaagde, dit gelet op de inhoud van de diverse stukken van het strafdossier. In het bijzonder kan worden verwezen naar:

(1) de verklaring van , opgenomen in het PV KO37.L1.010229/2018 dd. 27/05/2018;

(2) de verklaring van , opgenomen in het PV GF 004237/18 dd. 27/05/2018 waarin hij erkende dat , gevraagd had te stoppen, waarna hij nog 10 seconden verder deed; tevens erkende hij dat , hem 's morgens een sneer had gegeven "dat hij ook niet altijd weet wanneer te stoppen";

(3) de chatconversatie tussen de genaamde en J , opgenomen in het PV 010507/18 dd. 30/05/2018;

(4) de verklaring van , opgenomen in PV 011436/18 dd. 12/06/2018;

(5) het medisch verslag van Dr. , waaruit blijkt dat ecchymosen en beten werden vastgesteld op de rechter borst en ecchymosen aan de binnenzijde van de dijen van

Op de openbare terechtzitting van 8 augustus 2018 heeft de verdediging van de beklaagde de feiten overigens niet betwist (zie het proces-verbaal van de terechtzitting). De beklaagde erkende dat hij, nadat , uitdrukkelijk te kennen had gegeven geen verdere seksuele betrekkingen te wensen, haar nog een tiental seconden verder penetreerde, dit duidelijk tegen haar wil in.

Op basis van de hoger vermelde stukken acht de rechtbank verder bewezen dat , op geen enkel ogenblik te kennen heeft gegeven in te stemmen met de door

- ingestelde seksuele handelingen. Haar van in het begin afwijzende houding werd door niet gerespecteerd. Al dan niet onder invloed van drank, liet hij zich leiden door zijn seksuele verlangens, hierbij de wil van die niet in staat was om hem op een efficiënte wijze af te weren, totaal negerende. Dergelijke houding betuigt van geen enkel respect ten aanzien van die hij op die wijze tot lustobject heeft gereduceerd en heel diep heeft gekwetst.

Gelet op dit alles staat de schuld van de beklaagde aan de feiten onder de enige tenlastelegging dan ook vast.

Straf en strafmaat

3. Bij het bepalen van de straf en de strafmaat houdt de rechtbank enerzijds rekening met:

- de aard en de ernst van de feiten;
- de omstandigheden waarin de feiten werden gepleegd, zoals blijkt uit de verklaringen in het strafdossier en meer in het bijzonder, de hoger geciteerde stukken;
- het door het slachtoffer geleden nadeel, zoals duidelijk door haar persoonlijk werd uiteengezet ter zitting ;
- de manifeste afwezigheid in hoofde van de beklaagde van eerbied voor de psychische, fysieke en seksuele integriteit van ;
- het strafverleden van de beklaagde, die voor gelijkaardige feiten bij Arrest van 28 juni 2016 van het Hof van Beroep te Gent reeds de gunst van de probatieopschorting had verkregen.

Anderzijds wordt rekening gehouden met de door de beklaagde ter zitting betuigde spijt.

4. Een gevangenisstraf, deels effectief en deels met uitstel van tenuitvoerlegging, zoals hierna bepaald, moeten de beklaagde het wederrechtelijk karakter van de gepleegde feiten doen inzien en hem ervan weerhouden om in de toekomst gelijkaardige feiten of andere misdrijven te plegen.

Het komt aangewezen voor het deel van de hierna bepaalde gevangenisstraf dat met uitstel van tenuitvoerlegging wordt opgelegd te koppelen aan de naleving, door de beklaagde, van voorwaarden, zoals de beklaagde ter zitting van 8 augustus 2018 zelf voorstelde.

De volgende voorwaarden worden opgelegd:

1. geen strafbare feiten plegen;
2. een vast adres hebben en, bij wijziging ervan, de nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan de justitie-assistent die met de begeleiding is belast;

3. gevolg geven aan de oproepingen van de probatiecommissie en aan die van de justitie-assistent die met de begeleiding is belast;

4. vast werk zoeken en behouden, minstens niet door eigen toedoen verliezen; in geval van onvrijwillige werkloosheid: ernstige inspanningen leveren om op korte termijn opnieuw vast werk te vinden en in afwachting verder blijven werken via interim-bureaus;

5. in samenspraak met de justitieassistent een aangepaste therapie en/of leerproject te volgen met betrekking tot zijn gebrek aan impulscontrole en zijn gebrek aan empathisch vermogen naar zijn sexuele partners toe;

6. zich onthouden van alcohol- en druggebruik;

7. zijn vrijetijdsbesteding bespreekbaar stellen met de justitieassistent;

8. de burgerlijke partij vergoeden en daarvan het bewijs leveren, desgevallend via een redelijke afbetalingsregeling, opgemaakt in samenspraak met de justitieassistent, met periodieke voorlegging van de bewijzen dat deze regeling wordt nageleefd.

5. Conform artikel 378 Sw. dient de beklaagde veroordeeld te worden tot ontzetting van de rechten genoemd in artikel 31, eerste lid Sw., en dit voor een termijn zoals hierna door de rechtbank bepaald.

6. Conform de wetsbepalingen zoals vermeld in het beschikkend gedeelte van dit vonnis dient aan de veroordeelde de verplichting opgelegd te worden tot betaling van een bijdrage ten behoeve van het slachtofferfonds. Het basisbedrag van 25 euro dient vanaf 1 januari 2017 verhoogd te worden met 70 opdecimes in plaats van met 50. Dienvolgens bedraagt de verplichte bijdrage aan het slachtofferfonds thans 200,00 euro (25 euro, wettelijk te verhogen met 70 opdecimes) in plaats van 150,00 euro (25 euro, verhoogd met 50 opdecimes).

De beklaagde wordt eveneens verplicht tot betaling van de bijdrage aan het fonds voor juridische tweedelijsbijstand.

OP BURGERLIJK GEBIED

1. De burgerlijke partijstelling van

De feiten, welke bewezen verklaard werden en waarvoor veroordeeld wordt, hebben schade veroorzaakt aan de burgerlijke partij, die conform artikel 1382 B.W. gerechtigd is op vergoeding.

De burgerlijke partij vordert voor een bedrag van 533,55 euro materiële schadevergoeding en 2.500,00 euro morele schadevergoeding, meer vergoedende interesten aan de wettelijke interestvoet sedert de datum van de feiten tot op datum van vonnis, vanaf dan meer de moratoire interesten aan de wettelijke interestvoet op het geheel. Verder wordt een rechtsplegingsvergoeding gevorderd van 780,00 euro

De gevorderde materiële vergoeding wordt niet betwist en wordt integraal toegekend.

De pijn die heeft, is heel persoonlijk en valt onmogelijk cijfermatig te begroten. Aangezien die zich dienaangaande naar de wijsheid van de rechtbank gedraagt, zich niet uitdrukkelijk verzet tegen het gevorderde bedrag van 2.500,00 € wordt dit bedrag door de rechtbank toegekend, ervan uitgaande dat beide partijen deze vergoeding passend vinden voor de compensatie van de morele schade.

2. De rechtsplegingsvergoeding

De burgerlijke partij vordert een rechtsplegingsvergoeding van 780,00 euro.

De rechtbank is echter van oordeel dat het gevorderde bedrag, dat – rekening houdende met de waarde van de vordering – het basisbedrag is, niet kan worden toegekend.

Gelet op de bepalingen van artikel 162*bis* van het Wetboek van Strafvordering en het K.B. van 26/10/2007 (B.S. 09/11/2007), wordt door de rechtbank aan de burgerlijke partij een geïndexeerde rechtsplegingsvergoeding toegekend, begroot op 450,00 euro, zijnde het minimumbedrag ingevolge de detentie van de beklaagde (art. 1022 lid 4 Ger.W. iuncto art. 1 §2 1° K.B. van 18/12/2003 (B.S. 24/12/2003)).

**OM DEZE REDENEN,
DE RECHTBANK,**

Op strafgebied

Wijzende op tegenspraak t.a.v. .

Verklaart de feiten van de enige tenlastelegging bewezen.

Veroordeelt [] wegens de bewezen verklaarde feiten van de enige tenlastelegging tot een hoofdgevangenisstraf van 20 maanden, deels met uitstel zoals hierna bepaald.

Aangezien de hoofdvrijheidsstraf niet meer dan vijf jaar gevangenis bedraagt, de betrokkene nog geen veroordeling heeft ondergaan tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan drie jaar of tot een gelijkwaardige straf die in aanmerking genomen wordt overeenkomstig artikel 99bis van het Strafwetboek en de opgelegde straf een voldoende waarschuwing zal uitmaken om het plegen van andere of analoge misdrijven te voorkomen, gelast dat:

- de tenuitvoerlegging van bovenstaande hoofdgevangenisstraf zal uitgesteld worden voor de duur van vijf jaar, ter uitzondering van het gedeelte dat overeenstemt met de duur van de ondergane voorhechtenis,

mits de veroordeelde gedurende de proeftijd geen nieuw misdrijf pleegt dat de veroordeling tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van méér dan zes maanden zonder uitstel of tot een gelijkwaardige straf die in aanmerking genomen wordt overeenkomstig artikel 99bis Sw. ten gevolge heeft en mits naleving van de volgende probatievoorwaarden:

1. geen strafbare feiten plegen;
2. een vast adres hebben en, bij wijziging ervan, de nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan de justitie-assistent die met de begeleiding is belast;
3. gevolg geven aan de oproepingen van de probatiewaarschuwing en aan die van de justitie-assistent die met de begeleiding is belast;
4. vast werk zoeken en behouden, minstens niet door eigen toedoen verliezen; in geval van onvrijwillige werkloosheid: ernstige inspanningen leveren om op korte termijn opnieuw vast werk te vinden en in afwachting verder blijven werken via interim-bureaus;
5. in samenspraak met de justitie-assistent een aangepaste therapie en/of leerproject volgen met betrekking tot zijn gebrek aan impulscontrole en zijn gebrek aan empathisch vermogen naar zijn seksuele partners toe;
6. zich onthouden van elk alcohol- en drugsgebruik;
7. zijn vrijetijdsbesteding bespreekbaar stellen met de justitieassistent;

Ontzet [] overeenkomstig artikel 378 Sw. van de rechten genoemd in artikel 31, eerste lid Sw. en dit voor een termijn van tien jaar.

Bijlage 2

Veroordeelt _____ tot de gerechtskosten, begroot op nul euro op heden.

Verplicht _____ tot betaling van de bijzondere vergoeding van 51,20 euro opgelegd in uitvoering van het artikel 91 van het K.B. van 28/12/1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

Verplicht _____ een bijdrage van 25,00 euro te verhogen met 70 opdecimen, hetzij 200,00 euro te betalen bij wijze van bijdrage tot financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden overeenkomstig artikel 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, zoals gewijzigd bij KB van 19 december 2003 en aan de occasionele redders zoals aangevuld bij KB 7 december 2006.

Verplicht _____ een bijdrage van 20,00 euro te betalen bij wijze van bijdrage tot financiering van het begrotingsfonds voor juridische tweedelijsbijstand overeenkomstig artikel 4 §3 en artikel 5 § 1 van de Wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor juridische tweedelijsbijstand.

Overtuigingsstukken:

- OS 340, 341 en 342: beveelt de opheffing van het beslag en stelt de voorwerpen ter beschikking van de procureur des Konings teneinde te handelen als naar recht.

Op burgerlijk gebied

Wijzende op tegenspraak,

Verklaart de burgerlijke partijstelling van _____ ontvankelijk en in de hierna bepaalde mate gegrond, en veroordeelt _____ dienvolgens om aan voormelde burgerlijke partij te betalen: de som van 3.033,55 euro ten titel van materiële en morele schadevergoeding, meer de vergoedende rente aan de wettelijke rentevoet vanaf 26 mei 2018 tot en met de dag voorafgaand aan onderhavig vonnis, meer de gerechtelijke moratoire rente aan de wettelijke rentevoet op dit alles vanaf heden tot de dag der integrale betaling, en meer de eventuele kosten van uitvoering.

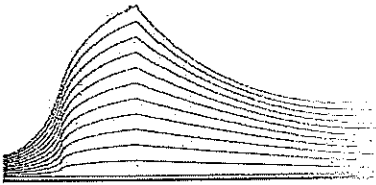
Veroordeelt _____ om aan _____ als rechtsplegingsvergoeding de som van 450 euro te betalen.

Bijlage 2

Aldus uitgesproken te Kortrijk, in het gerechtsgebouw, in de openbare terechtzitting van de vakantiekamer, op veertien augustus tweeduizend en achttien.

Aanwezig : alleenzetelend Rechter
 , Substituut-Procureur des Konings
 , griffier

Goedkeurend doorhaling van lijnen en woorden.



Arrestnummer <i>C1 959 / 2016</i>
Repertoriumnummer <i>2016 / 2278</i>
Datum van uitspraak 28 juni 2016
Notitienummer griffie 2016/NT/132
Notitienummer parket-generaal 2016/P 2016/V

Hof van beroep Gent

Arrest

vierde kamer
correctionele zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

OS

COVER 01-00000475999-0001-0016-02-01-1



2016/1 - 2016/v.

Not.nr. GE.37.LA.1 1/14

In de zaak van het openbaar ministerie

tegen

nr. 1031

geboren te
handlanger transport goederenbehandeling,
voorheen wonende te
thans wonende

VERDACHT VAN :

De misdaad van verkrachting te hebben gepleegd, zijnde elke daad van seksuele penetratie van welke aard en met welk middel ook, gepleegd op een persoon die daar niet in toestemt, wanneer met name de daad is opgedrongen door middel van geweld, dwang of list of mogelijk is gemaakt door een onvolwaardigheid of een lichamelijk of een geestelijk gebrek van het slachtoffer, met name op . (art. 375 lid 1, 2 en 3, 378 lid 1, en 483 Sw)

Te 9000 Gent op 21/12/2014

Aannemende dat er aanleiding bestaat ten aanzien van om slechts correctionele straffen uit te spreken wegens verzachtende omstandigheden spruitende uit de afwezigheid van voorgaande veroordelingen tot criminele straffen (artikelen 1 en 2 wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden zoals gewijzigd bij artikel 46 en 47 van de wet van 11.07.1994 betreffende de politierechtbanken en houdende een aantal bepalingen betreffende de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging).

PAGE 01-00000475999-0002-0016-02-01-4



Bijlage 2

Hof van beroep Gent - vierde kamer – 2016/NT/132 – p. 3

Bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, 28° correctionele kamer, met drie rechters, dd. 3 februari 2016, rechtdoende op tegenspraak, werd als volgt beslist:

OP STRAFRECHTELIJK GEBIED

Verklaart de feiten, voorwerp van de enige tenlastelegging, bewezen.

Gelast de **OPSCHORTING** van de uitspraak van de veroordeling ten voordele van
gedurende een termijn van **DRIE JAAR** vanaf heden.

De overtuigingsstukken

Beveelt de **overmaking** aan het **openbaar ministerie** om te handelen als naar recht, van het overtuigingsstuk neergelegd ter griffie van de correctionele rechtbank te Gent onder nr. **201411481**.

Beveelt de **teruggave** aan de **rechtmatige eigenaar**, zijnde **f** van het overtuigingsstuk neergelegd ter griffie van de correctionele rechtbank te Gent onder nr. **201411482**.

De kosten

Begroot de gerechtskosten in hun geheel op 901,20 euro.

Veroordeelt de beklaagde tot de kosten, gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie, ten bate van de Staat tot heden begroot op **901,20 EURO**.

Legt **f** krachtens artikel 91, tweede lid van het K.B. van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, een vaste vergoeding op voor beheerskosten in strafzaken van **ÉÉNENVIJFTIG EURO TWINTIG CENT (€51,20)** (geïndexeerd zoals voorzien in artikel 148 K.B. 28 december 1950 en de ministeriële omzendbrief nr. 131^{quater} (ns) (B.S. 1 maart 2013)).

PAGE 01-00000475999-0003-0016-02-01-4



Bijlage 2

Hof van beroep Gent - vierde kamer – 2016/NT/132 – p. 4

Tegen alle beschikkingen van voormeld vonnis werd hoger beroep ingesteld:

- door het Openbaar Ministerie, tegen de beklaagde voornoemd, op 4 februari 2016.

Gehoord ter openbare terechtzitting dd. 6 juni 2016 in het Nederlands:

- de beklaagde, in zijn middelen van verdediging, bijgestaan door meester, advocaat te Gent;

- advocaat-generaal in zijn vordering.

Het hoger beroep is regelmatig naar tijd en vorm.

I. Proceduraal

1. Nietigheid van de rechtspleging in eerste aanleg

Bij de behandeling ten gronde stelt het Hof vast dat de rechtspleging in eerste aanleg nietig is.

Voorgaand besluit wordt ondersteund door de hierna volgende analyse van het verloop van de rechtspleging in eerste aanleg en de daaraan noodzakelijk in rechte te verbinden gevolgen.

De lastens beklaagde, gevorderde strafprocedure werd ingeleid bij de op 16 november 2015 betekende dagvaarding tot dagstelling voor de openbare terechtzitting van 2 december 2015.



Op deze terechtzitting van 2 december 2015 stelde het slachtoffer, *[naam]*, *[naam]* – thans voor het Hof niet meer inzake – zich burgerlijke partij en werden namens haar conclusies neergelegd met stavingstukken.

De verdediging van de beklaagde en het openbaar ministerie werden gehoord, waarna de zaak in voortzetting werd gesteld op de zitting van 20 januari 2016.

Alwaar op de voormelde terechtzitting van 2 december 2015 de partijen werden gehoord, het slachtoffer zich burgerlijke partij heeft gesteld en namens deze partij een conclusie en stukken werden neergelegd, dan diende de zaak voor de ter terechtzitting van 20 januari 2016 anders samengestelde zetel van de rechtbank te worden hernomen; herneming van de zaak die in onderhavig geval niet is gebeurd, hetgeen de nietigheid van de rechtspleging tot gevolg heeft.

Het Hof trekt derhalve de zaak in zijn geheel aan zich in toepassing van artikel 215 van het Wetboek van Strafvordering.

2. Verzachtende omstandigheden

In hoofde van de beklaagde, *[naam]*, *[naam]* worden ten aanzien van de enige tenlastelegging zoals omschreven in de lastens hem betekende dagvaarding verzachtende omstandigheden aangenomen zoals voorzien in diezelfde lastens hem betekende dagvaarding.

3. Ontvankelijkheid van de strafvordering

In zijn ter terechtzitting van het Hof van 6 juni 2016 in termen van pleidooien ontwikkeld verweer werpt de beklaagde in hoofdorde de niet ontvankelijkheid op van de strafvordering wegens de schending van artikel 6 van het EVRM.

Meer bepaald acht de beklaagde zijn recht op een eerlijk proces onherstelbaar aangetast, dit in gevolge de persberichtgeving na de bestreden beslissing van 3 februari 2016.



Bijlage 2

Hof van beroep Gent - vierde kamer – 2016/NT/132 – p. 6

De beklaagde werpt meer bepaald op dat deze persberichtgeving « een dermate hypotheek leggen op de verdere afhandeling voor deze kamer van dit Hof, dat een eerlijke behandeling van de zaak niet meer mogelijk zou zijn.

De beklaagde, die hieromtrent geen conclusies heeft neergelegd, lijkt met dit mondeling voorgebracht middel de objectieve onpartijdigheid van deze kamer van dit Hof in twijfel te trekken, nu hij voorhoudt dat deze kamer wordt geplaatst voor de schier onmogelijke taak om in de ter beoordeling voorliggende zaak een *passende* sanctie op te leggen.

Vooreerst kan het in vraag stellen van de onpartijdigheid van dit Hof alleszins niet slaan op de beoordeling van de schuldvraag – en daarmee samenhangend de gebeurlijke schending van het vermoeden van onschuld – nu de feiten voor dit Hof – anders dan voor de eerste rechter – niet langer worden betwist. (cfr. infra)

Deze invraagstelling van de objectieve onpartijdigheid en daaruit voortvloeiend de aantasting van het recht op de eerlijke behandeling van zijn zaak, kan in hoofde van de beklaagde derhalve enkel slaan op de sanctionering van het hem ten laste gelegde feit dat, zoals aangehaald, niet langer wordt betwist.

De beïnvloeding van dit Hof door derden, dient in beginsel niet te leiden tot de onontvankelijkheid van de strafvordering. ¹ de beweerde

Dit zou enkel het geval zijn indien de aangehaalde schending een ontoelaatbare invloed op dit hof zou hebben betekend, waardoor dit hof bij de beoordeling van het ten laste gelegde feit – dat zoals gezegd niet langer wordt betwist – dermate zou zijn onder druk gezet dat het een andere (lees zwaardere) sanctie zou opleggen dan diegene die het voor ogen had, ware er niet geweest. de gewraakte berichtgeving «

Dit hof acht zich echter geenszins gehouden of beïnvloed door de verklaringen en uitlatingen „, laat staan door de gewraakte persberichtgeving.

Voor dit Hof dient overigens te worden uitgegaan van het principe dat magistraten geacht worden bestand te zijn tegen publieke verklaringen - in een lopende strafzaak... – of beeldvorming en berichtgeving die uitgaat van de media.

De aangevoerde schendingen maken de eerlijke procesvoering voor dit Hof derhalve niet onmogelijk.



II. Ten gronde

1. De feiten

Op 22 december 2014 omstreeks 14:08u wordt de politie Gent opgeroepen naar het UZ Gent, waar r zich op de spoedafdeling heeft aangeboden als slachtoffer van een verkrachting.

r, vergezeld van haar moeder, doet het volgende relaas.

Zij leerde de beklaagde kennen op "Gent Jazz" rond half juli 2014 waar zij beiden werkzaam waren als vrijwilliger.

Na deze – éénmalige – ontmoeting, voegden zij elkaar toe op facebook, waar zij sinds half juli 2014 sporadisch contact hielden met elkaar.

Tijdens deze chatgesprekken zouden zij wel eens ter sprake hebben gebracht dat ze samen iets wilden gaan drinken.

Op 13 oktober 2014 toonde het slachtoffer via facebook interesse voor een fotoprinter, waarna op 21 december 2014 met de beklaagde werd afgesproken om de bewuste printer af te halen in de e studio tussen 16 en 19 uur.

Het slachtoffer kwam naar eigen zeggen toe omstreeks 16u45 (ze moest via het raam binnen kruipen omdat de toegangsdeur was afgesloten en de beklaagde bezig was r

Bij het naar binnen gaan zag zij op het venstertablet een deels opgerookte joint liggen en nam zij een cannabisgeur waar.

De beklaagde heeft haar begroet en een blikje bier aangeboden.

Ze nam plaats op een stoel i

De beklaagde e dronk tussendoor zelf ook bier, zonder dat zij de indruk had dat hij onder invloed was.

Hij zag er wel versuft uit en gaf aan dat hij een kater had omdat hij de avond voordien zeer laat op zijn afscheidsfuif (hij zou op 30 december 2014 definitief naar Griekenland vertrekken) had gedraaid en acht Duvels had gedronken.

Omstreeks 17u15 merkte het slachtoffer dat de beklaagde toenadering begon te zoeken, bij zover dat hij op een gegeven ogenblik letterlijk vroeg of ze zin had in seks.

Het slachtoffer zei hierop neen.

De beklaagde benaderde haar om te kussen en beet haar twee maal kort op de lip. Na dit voorval wou het slachtoffer zo vlug mogelijk weg en probeerde zij de beklaagde subtiel duidelijk te maken dat zij niet wou. Ze verzong ook allerlei smoesjes om tijd te rekken. Zo liet zij hem verstaan dat hij toch een vriendin had – wat de beklaagde ontkende – en zegde ze dat ze de pil niet nam.

Op dit laatste heeft de beklaagde dan geantwoord "ik kan u altijd in uw kont pakken", waarop het slachtoffer op haar beurt onmiddellijk heeft gezegd dat ze dat niet wou.



Bijlage 2

De beklaagde heeft dan de lichten in de studio gedoofd en probeerde haar opnieuw te kussen, waarop het slachtoffer hem waarschuwde met de woorden: *"gast bijt mij niet"*.

Omdat zij wou weggeraken zonder hem zijn zin te geven en om hem niet verder te 'bruskeren' heeft ze de beklaagde kort gekust op de mond (geen tongkus).

Plots nam de beklaagde haar rond haar middel e I. waarop
het slachtoffer de beklaagde nogmaals vroeg dit niet te doen.

Nadat hij haar van de tafel had geholpen draaide de beklaagde haar bruusk om en trok haar kleed omhoog en haar panty omlaag.

Zij heeft toen iets gezegd in de zin van: *"Als je dat doet (haar anaal nemen) dan sla ik op uw gezicht"*.

De beklaagde heeft haar toch anaal gepenetreerd, zonder condoom. Hij zou een achttal malen hebben gestoten.

Ze probeerde te ontsnappen door zich met beide handen af te zetten tegen de tafel en haar bekken op te tillen.

Ze heeft zeker zeven à acht maal *"neen"* gezegd en duidelijk gemaakt dat hij haar pijn deed. Toen het slachtoffer een paar maal achterom keek en *"neen"* en *"stop"* zei is de beklaagde gestopt.

Ze denkt niet dat hij is klaargekomen.

Na het gebeuren heeft zij de beklaagde herhaalde malen gevraagd waarom hij het had gedaan. De beklaagde antwoordde met tranen in de ogen dat hij het niet wist en hij vroeg haar *"sla mij"* hetgeen ze heeft geweigerd.

Daarna nam de beklaagde haar stevig vast en zei *"sorry"* waarop het slachtoffer hevig is beginnen wenen.

Het slachtoffer deed vervolgens haar jas aan en stak het licht aan.

Kort daarna kwam een collega van de beklaagde L toe.

Het slachtoffer ging zich op een krukje zetten en stuurde naar de beklaagde een facebookbericht *"I'll be fine, maar ga seffes wel eens vertrekken...No hard feeling maar doet da gewoon nie meer, kay?"*.

Ze bleef nog een tijdje in de studio en verliet enige tijd samen met de beklaagde en zijn collega de studio. De beklaagde gaf haar toen de fotoprinter die in de tas van zijn fiets zat. De dag nadien heeft ze haar moeder van de feiten ingelicht en op aanraden van de huisarts begaf ze zich naar de spoeddienst.

De uitgeprinte chatsessies op facebook tussen de beklaagde en het slachtoffer in de periode van 10 juli 2014 tot na de feiten werden bij de klacht gevoegd.



Hieruit blijken twee zaken:

- tussen de beklaagde en het slachtoffer waren sporadische duidelijk vriendschappelijke contacten, zonder dat deze gesprekken seksueel getint zijn.
- na de feiten heeft de beklaagde zijn excuses aan het slachtoffer aangeboden (*"I'm sorry... hoe stom het ook klinkt" "ik heb misbruik genomen van jou en de situatie", maw het was mijn schuld".*)

Op 22 december 2014 om 17u40 wordt de beklaagde aan zijn woning gearresteerd. Bij interpellatie zegt hij spontaan dat hij weet waarom de diensten ter plaatse zijn, waarop de verbalisanten hem ervan inlichten dat hij zijn verklaring kan afleggen met bijstand van een advocaat.

In zijn verhoor stelt de beklaagde dat het slachtoffer tussen 16 en 17:00 u langskwam in de studio. Het gesprek ging over 'koetjes en kalfjes'. Hij benadrukt dat hun vorige conversaties een seksuele invalshoek hadden. Zo zouden ze op het festival "Gent Jazz" de hele avond over seks hebben gesproken.

Hij stelde dat hij plots uit het niks aan het slachtoffer vroeg of ze zin had om te neuken omdat de locatie daarvoor voor hem uiterst geschikt was. Ze zou hierop gereageerd hebben met een glimlach en gezegd hebben dat hij een lief had. Toen hij ontkende dat hij een lief had, vroeg ze of hij een condoom had waarop hij zei van niet.

Hierna zouden ze passioneel beginnen tongkussen zijn, gedurende een minuut. Toen hij een nieuw liedje opzette begonnen ze opnieuw te kussen. Hij tilde haar met haar zitvlak op de eettafel. Toen ze zei dat de pijn deden, hielp hij haar ervan. Hierna kusten ze nog wat verder en dronken ze nog een pintje. Tot op dat ogenblik was het naar zijn gevoel een voorspel.

Hij was zeer opgewonden en draaide haar met haar poep naar hem. Ze verzette zich niet en zei niks.

Toen hij zijn broek en onderbroek naar beneden deed, zei ze 'neen, stop'. Hij deed evenwel gewoon verder.

Ze zei nog vijf keer stop maar hij had haar ondertussen al vijf keer gestoten met zijn penis in haar anus.

Toen ze bleef zeggen "stop" is hij uiteindelijk gestopt zonder klaar te komen.

Hij stelde heel opgewonden te zijn geweest en weg geweest te zijn van de wereld.

Bevraagd over wat hij bedoelt met "weg van de wereld" stelt de beklaagde dat hij gedronken had en joints had gerookt, maar dat hij zich niettemin zeer bewust was van wat er aan het gebeuren was.

Hij dacht bij zichzelf 'waar ben je mee bezig' maar toen was het al te laat en had hij haar reeds gepenetreerd.



Bijlage 2

Daarna bleven ze beiden verdwaasd nog een half uur in de studio tot enige tijd later een collega binnen kwam.
Hij stelt spijt te hebben van het gebeurde en te beseffen dat het fout was.

Omtrent zijn middelverbruik stelt de beklaagde dat hij dagelijks vier tot vijf joints rookt (enkel 's avonds).
Hij blijkt een stevige drinker. (cfr infra)

De beklaagde werd door de Procureur des Konings vrijgelaten onder voorwaarden bestaande uit:

- Een absoluut verontrustingsverbod ten aanzien van het slachtoffer
- Zich onthouden van alcohol- en druggebruik en hiervan schriftelijk bewijs leveren door overmaking van door een arts ondertekende analytische resultaten
- Contactname met een centrum voor begeleiding van een drug/ alcoholproblematiek
- Verbod op reizen naar het buitenland.

Het slachtoffer werd met behulp van de set seksuele agressie onderzocht.

Er werden geen sporen van geweld vastgesteld, de set was negatief.

_____ verklaarde niets bijzonder te hebben opgemerkt aan het slachtoffer in de studio. Wel vond hij dat ze er wat 'gelaten' bij zat.

Het slachtoffer werd geconfronteerd met de verklaring van de beklaagde.
Zij bleef bij haar initieel afgelegde verklaring en ontkende dat er voorafgaandelijk gekust werd.

Zij herhaalde dat ze de beklaagde steeds zei dat ze niet anaal wou neuken.
Ze stelt dat de beklaagde stopte nadat ze diverse malen 'neen' had gezegd.

De beklaagde werd in toepassing van artikel 9bis van de wet van 29 juni 1964 onderzocht door psycholoog

2. De schuld

Ter terechtzitting van het Hof van 6 juni 2016 heeft de beklaagde zijn schuld aan het hem ten laste gelegde feit zoals omschreven in de oorspronkelijk lastens hem betekende dagvaarding, niet langer betwist.

Uit het hoger geciteerd feitenrelaas blijkt dat de beklaagde het slachtoffer in een studio anaal heeft gepenetreerd, terwijl het voor hem duidelijk was - en ook als dusdanig wordt erkend - dat het slachtoffer hierin niet heeft toegestemd.



Het feit, voorwerp van de enige tenlastelegging zoals omschreven in de lastens hem betekende dagvaarding is dan ook ten genoeg van recht bewezen.

Overigens werd de aan het slachtoffer, _____ door de eerste rechter toegekende schadeloosstelling (in hoofdsom 3.074,01 EUR.) inclusief de intresten en de kosten (in totaal 3.880,30 EUR.) integraal vergoed.

3. De strafmaat

De beklaagde verzoekt het Hof hem de gunst van de opschorting van uitspraak van veroordeling – desgevallend gekoppeld aan probatievoorwaarden - te horen opleggen.

Het openbaar Ministerie adviseert negatief en vordert een hoofdgevangenisstraf van achttien maanden waarvan twaalf maanden met probatie uitstel en de ontzetting uit de rechten voorzien in artikel 31lid1 van het Strafwetboek.

De feiten zijn objectief ernstig.

Alwaar de beklaagde wil doen geloven dat er tussen beiden een zekere spanning in de lucht hing, dat er voordien werd gekust en dat hij dermate opgewonden is geraakt dat hij het slachtoffer – tegen haar wil – anaal (!) penetreerde, dan blijkt zulks niet uit de verklaring van het slachtoffer, dat op het ogenblik dat zij seksueel werd benaderd door de beklaagde, in wezen enkel zocht te ontkomen en 'tijd te rekken'.

Dat zij de beklaagde op een bepaald ogenblik op de mond zou hebben 'meegekust' was enkel ingegeven door de vrees hem niet verder te 'bruskeren' en betekende geenszins dat het slachtoffer op de avances van de beklaagde wou ingaan.

Het bestaan van een zekere seksuele spanning tussen beiden voorafgaand aan de feiten van 21 december 2014 blijkt overigens niet uit de *outprint* van de chatsessies, waar weinig meer kan worden afgeleid dan dat de beklaagde en het slachtoffer een vriendschapsrelatie hadden en in de toekomst misschien wel eens zouden afspreken.

Zelfs indien de stelling van de beklaagde tot op zekere hoogte waar zou blijken te zijn, dan nog dient hij voor ogen te houden dat in relaties een "neen" werkelijk een "neen" betekent en dat er van enige uitlokking vanwege het slachtoffer in deze geen sprake kan zijn.

_____ wenste duidelijk geen seks, laat staan anaal geslachtsverkeer, en heeft dit herhaalde malen op ondubbelzinnige wijze aan de beklaagde duidelijk gemaakt.

Het Hof ziet werkelijk niet in hoe de beklaagde zich hierin heeft kunnen vergissen of hoe hij de signalen vanwege het slachtoffer verkeerd zou hebben kunnen interpreteren.



Bijlage 2

Alwaar de beklagde na het kussen opgewonden was – naar eigen zeggen mede veroorzaakt door zijn drug- en drankgebruik die dag – dan kan dit geen enkele rechtvaardiging uitmaken voor zijn handelen, temeer de beklagde in zijn aangehaald van verhoor van 23 december 2014 zelf aangeeft dat hij zich zeer goed bewust was van het gebeuren.

Rest de vraag hoe de maatschappij tegen dergelijke feiten moet aankijken en welke sanctie zich ten aanzien van _____ opdringt.

In dit verband kan vooreerst worden verwezen naar de vaststellingen en besluiten in het door de gerechtsdeskundige _____ in het kader van artikel 9 bis van de wet van 29 juni 1964 opgesteld psychologisch verslag van 12 augustus 2015.

Deskundige _____ omschrijft _____ als iemand met beperkt schuldinzicht en beperkte remmende vermogens ten opzichte van de impulsen:

“Zijn profiel wordt geassocieerd met genotzucht en het centraal stellen van eigen noden. Middelenverbruik wordt vaak gezien. (...) Er is weinig zicht op eigen en andermans grenzen en een gebrekkig vermogen tot het onderhouden van diepergaande wederkerige relaties. (...) Het vermogen tot het uitoefenen van controle over zijn impulsen is onderontwikkeld; het lustprincipe overheerst en er is sprake van opportunistisch gedrag. Hedonistische mechanismen kenmerken het functioneren. Zowel de impulscontrole als de frustratietolerantie zijn gering.”

Deskundige _____ komt tot het besluit dat de kans op recidive in een gelijkaardig delict laag wordt ingeschat.

Vanuit recidive - preventief oogpunt wordt het opleggen van verbodsvoorwaarden op vlak van middelenverbruik en regelmatige onaangekondigde urinecontroles vooropgesteld.

Het Hof onthoudt uit dit deskundig verslag dat het middelenverbruik (drugs en alcohol) van de beklagde de belangrijkste risicofactor is in het verlies van impulscontrole.

Dit verlies aan impulscontrole ten gevolge van middelenverbruik wordt door de beklagde zowel in zijn verhoor van 23 december 2014 als ten aanzien van deskundige _____ als zodanig erkend. (cfr. supra)

De deskundige benadrukt dat er in hoofde van _____ een zeker probleembesef is wat betreft zijn middelenafhankelijkheid.

Dit middelengebruik kan echter noch de enige verklaring, laat staan enig excuus vormen voor het door hem gepleegde feit.



Bijlage 2

Hof van beroep Gent - vierde kamer - 2016/NT/132 - p. 13

De beklaagde dient daarbij te beseffen dat een vrouw tijdens een eerste afspraakje doorgaans echt niet zit te wachten op anale penetratie, laat staan dat het slachtoffer in een feeststudio (even zin had in een 'vluggertje'.

De op te leggen sanctie dient de beklaagde dan ook het besef bij te brengen dat hij zijn houding tegenover vrouwen dient bij te sturen en dat hij dient te werken aan zijn middelenafhankelijkheid.

Anderzijds heeft de beklaagde ter zitting van het Hof blijk gegeven van een duidelijke lijdensdruk en een doorleefd schuldinzicht, hetgeen bijkomend is gebleken uit de integrale betaling van de door de eerste rechter aan het slachtoffer toegekende - zeer substantiële - schadeloosstelling.

De beklaagde heeft bovendien een blanco strafrechtelijk verleden - feitelijkheid die hem bijkomend tot voordeel strekt.

Alhoewel de ernst van het feit voorwerp van de bewezen enige tenlastelegging in hoofde van de beklaagde niet mag geminimaliseerd worden, is het Hof van oordeel gelet op al het voorgaande, gunstig onthaal te kunnen verlenen aan zijn verzoek strekkende tot het bekomen van de gunst van de probatie - opschorting van de uitspraak van veroordeling.

De beklaagde voldoet immers aan de wettelijke voorwaarden daartoe gezien hij daarmee instemt, hij nog niet veroordeeld is geweest tot een criminele straf of een correctionele hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden, het feit niet strafbaar zijnde met een correctionele hoofdgevangenisstraf van meer dan twintig jaar en niet van die aard zijnde dat het gestraft moeten worden met een hoofdstraf van meer dan vijf jaar correctionele gevangenisstraf, de tenlastelegging in zijnen hoofde bovendien bewezen zijnde.

Het Hof is dan ook van oordeel dat een probatie -maatregel de beste garantie zal bieden om elke kans op recidive in hoofde van de beklaagde in de toekomst te neutraliseren.

In het geval van beklaagde zal de openbare orde en de maatschappij voldoende gevrijwaard worden door de gunstmaatregel der opschorting mits naleving van de zes probatievoorwaarden zoals vermeld in het dictum van onderhavig arrest.

Het staat bovendien vast dat deze maatregel van aard is om de sociale integratie van deze vijfendertigjarige man niet in het gedrang te brengen.

De besluitvorming zoals vervat in het aangehaald verslag van psycholoog dd. 12 augustus 2015 wordt in overweging genomen als advies van een gespecialiseerde dienst, zoals verstaan onder de bepaling van artikel 9bis van de Wet van 29 juni 1964.

PAGE 01-00000475999-0013-0016-02-01-4



3. De gerechtskosten, de vaste vergoeding en de overtuigingsstukken

De oordeelkundige beslissingen van de eerste rechter met betrekking tot de gerechtskosten, de vaste vergoeding en de overtuigingsstukken zoals vermeld op het negende blad van het bestreden vonnis zijn te bevestigen.

De beklaagde is niet gehouden tot de bijdrageverplichting.

OM DEZE REDENEN

HET HOF, rechtdoende op tegenspraak;

- de artikelen 11, 12, 14, 16, 31, 32, 34, 35, 41 van de wet van 15 juni 1935
- de artikelen 1, 2, 3, 79, 375 lid 1,2 en 3, 378 en 483 Strafwetboek
- de artikelen 3, 5 en 6 en 9 bis van de Wet van 29 juni 1964 – artikel 3 zoals gewijzigd door artikel 36 van de Wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie)
- de artikelen 182, 184, 185, 189, 190, 195, 211, 211bis en 215 van het Wetboek van Strafvordering;
- artikel 36 van de Wet van 7 februari 2003 zoals gewijzigd door artikel 2 van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen inzake justitie (II) (BS 30 december 2011)
- artikel 6 van de Programmawet van 27 december 2006 zoals gewijzigd door artikel 15 van de Wet houdende diverse bepalingen van 8 juni 2008 (B.S. 16 juni 2008 – 2^e ed.)
- de artikelen 1 en 2 van het KB van 13 november 2012 (BS 29 november 2012)

al deze wetsbepalingen ter terechtzitting van heden door de heer Voorzitter aangehaald;

Verklaart het hoger beroep **ontvankelijk**, en erover beslissende in toepassing van artikel 215 van het Wetboek van Strafvordering en met eenparigheid van stemmen;

Doet het bestreden vonnis **teniet**,

Beschouwt de strafrechtelijke beslissing lastens de beklaagde, **uitgesproken bij vonnis van de achtentwintigste kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Oost-Vlaanderen, afdeling Gent rechtsprekend in correctionele zaken van 3 februari 2016 voor niet bestaande, en opnieuw wijzende:**



kosten:	
afschriften	30,00-
	3,00-
opstelrecht beroep	-
dagvaardingen	25,87-
subtotaal	58,87-
10%	5,887-
totaal	64,757-
afgerond	64,76-

Dit arrest is gewezen door de vierde correctionele kamer van het Hof van beroep te Gent,
samengesteld uit raadsheer – wnd.-kamervoorzitter 1. raadsheer 2 en
raadsheer 3.

en in openbare terechtzitting van 28 juni 2016 uitgesproken door:
raadsheer – wnd.-kamervoorzitter 1. in aanwezigheid van advocaat-generaal
met bijstand van griffier.



DOSSIER BEHANDELD DOOR

verz.: Parket-generaal bij het hof van beroep te Luik
Justitiepaleis - Place Saint-Lambert 16 - 4000 Luik

Justitiepaleis
Place Saint-Lambert 16
4000 Luik

NUMMER KABINET

DATUM
2 MAART 2020

MIJN REFERTE

UW REFERTE

BIJLAGEN

KOPIE AAN

BETREFT

Vraag van |

inzake verkrachting

Mevrouw \

Naar aanleiding van uw verzoek om informatie, verleen ik u het volgende antwoord:

1. Draagwijdte van het verzoek om informatie

“Wij zouden graag cijfers willen voor de periode 2010 tot en met 2019 voor alle zaken die onder code 37 vallen (van 37 A, verkrachting tot 37 S, grooming) om zo een goed zicht te krijgen van het aantal dossiers die over de jaren heen geopend zijn, wat hun vooruitgangsstaat is, welke beslissingen in deze genomen zijn of hoe vaak ze zonder gevolg zijn geklasseerd. Als ze zonder gevolg zijn geklasseerd, zouden we ook graag weten om welke reden dat is gebeurd. We wensen eveneens dat deze gegevens worden opgesplitst per gerechtelijk arrondissement.”

2. Voorafgaande opmerkingen – Afbakening van het gevoerde onderzoek

Aan de hand van de in de gegevensbank van het College van Procureurs-generaal geregistreerde informatie kunnen de statistisch analisten van het openbaar ministerie de vraag beantwoorden.

De statistisch analisten hebben het aantal tussen 2010 en 2019 bij de correctionele parketten onder de tenlasteleggingscode 37 geregistreerde dossiers uit deze database kunnen halen, en ze kunnen eveneens informatie meedelen over de vooruitgangsstaat van deze zaken evenals de eventuele motieven tot zondergevolgstelling.

De gegevens zullen op nationaal niveau en per gerechtelijk arrondissement worden voorgesteld.

Alvorens de kwantitatieve gegevens te onderzoeken, moeten de volgende opmerkingen evenwel nog worden geformuleerd om het onderzoeksveld af te bakenen:

1. De cijfers in de onderstaande tabellen werden geëxtraheerd uit de gegevensbank van het College van Procureurs-generaal waarin de registraties van de correctionele afdelingen van de parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg worden ingevoerd (MaCH). Onderstaande gegevens komen overeen met de staat van de gegevensbank op 11 januari 2020.
2. De gegevens hebben enkel betrekking op de door meerderjarige personen gepleegde misdrijven. Er is eveneens rekening gehouden met de zaken waarbij de dader op het moment van de gegevensextractie onbekend was.
3. MaCH biedt de mogelijkheid om een primaire en secundaire tenlasteleggingscodes te registreren. De in de tabellen opgenomen zaken hebben betrekking op de misdrijven die aan de hand van de volgende tenlasteleggingscodes kunnen worden geïdentificeerd:
 - 37A - Verkrachting
 - 37B - Aanranding van de eerbaarheid
 - 37C - Zedenschennis
 - 37D - Voyeurisme
 - 37E - Aanzetten tot ontucht
 - 37F - Ontucht van minderjarigen
 - 37G - Ontuchthuis
 - 37H - Prostitutie
 - 37I - Proxenetisme van meerderjarigen
 - 37J - Schunnige films, prenten, voorwerpen of boeken
 - 37K - Pedofilie
 - 37L - Mensenhandel: seksuele uitbuiting
 - 37M - Proxenetisme van minderjarigen
 - 37N - Kinderpornografie
 - 37O - Publiciteit i.v.m. prostitutie en ontucht
 - 37P - Incest
 - 37Q - Publicatie of verspreiding identiteit slachtoffer zeden
 - 37R - Ongewenste intimiteiten
 - 37S - Grooming
4. De door de analisten uit de gegevensbank gehaalde informatie wordt in drie tabellen weergegeven:
 - In de tabellen 1 en 2 wordt het aantal bij de correctionele parketten van 2010 tot 2019 ingestroomde zaken verrekend. De gegevens worden opgesplitst per tenlasteleggingscode en per gerechtelijk arrondissement in functie van het jaar van instroom van de zaak bij het parket;
 - De tabellen 3 en 4 weerspiegelen de vooruitgangstaat van deze zaken (situatie op 11 januari 2020). De gegevens worden op nationaal niveau en per gerechtelijk arrondissement voorgesteld;
 - Tot slot worden in tabel 5 de motieven tot zondergevolgstelling verduidelijkt.

In de tabellen wordt de strafzaak als teleenheid gehanteerd. In éénzelfde dossier kan er sprake zijn van één of verscheidene beklaagden.

3. Gegevens en contextualisering

Tabel 1: Aantal bij de correctionele parketten van 2010 tot 2019 ingestroomde zaken van seksuele delinquentie. Gegevens per tenlasteleggingscode in functie van het jaar van instroom van de zaak bij het parket (n en kolom%).

	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
37A - Verkrachting	3.757	32,09	4.042	32,96	4.017	34,47	3.963	32,64	3.682	29,55	3.703	30,74	3.759	30,37
37B - Aanranding van de eerbaarheid	4.090	34,93	4.297	35,03	4.105	35,23	4.192	34,52	3.985	31,98	3.737	31,02	3.901	31,52
37C - Zedenschennis	1.477	12,61	1.549	12,63	1.477	12,68	1.394	11,48	1.452	11,65	1.434	11,90	1.282	10,36
37D - Voyeurisme	107	0,91	111	0,91	128	1,10	100	0,82	99	0,79	99	0,82	166	1,34
37E - Aanzetten tot ontucht	738	6,30	738	6,02	668	5,73	738	6,08	753	6,04	677	5,62	674	5,45
37F - Ontucht van minderjarigen	142	1,21	130	1,06	80	0,69	93	0,77	178	1,43	170	1,41	158	1,28
37G - Ontuchthuis	119	1,02	86	0,70	79	0,68	88	0,72	68	0,55	49	0,41	66	0,53
37H - Prostitutie	299	2,55	319	2,60	202	1,73	245	2,02	496	3,98	261	2,17	105	0,85
37I - Proxenetisme van meerderjarigen	41	0,35	40	0,33	20	0,17	28	0,23	19	0,15	10	0,08	11	0,09
37J - Schunnige films, prenten, voorwerpen of boeken	288	2,46	347	2,83	333	2,86	426	3,51	473	3,80	460	3,82	679	5,49
37K - Pedofilie	39	0,33	33	0,27	16	0,14	100	0,82	202	1,62	312	2,59	359	2,90
37L - Mensenhandel: seksuele uitbuiting	173	1,48	168	1,37	189	1,62	200	1,65	112	0,90	151	1,25	186	1,50
37M - Proxenetisme van minderjarigen	13	0,11	9	0,07	3	0,03	8	0,07	6	0,05	7	0,06	5	0,04
37N - Kinderpornografie	346	2,95	340	2,77	298	2,56	503	4,14	897	7,20	907	7,53	841	6,80
37O - Publiciteit i.v.m prostitutie en ontucht	46	0,39	24	0,20	18	0,15	45	0,37	27	0,22	39	0,32	31	0,25
37P - Incest	5	0,04	9	0,07	4	0,03	3	0,02	5	0,04	2	0,02	4	0,03
37Q - Publicatie of verspreiding identiteit slachtoffer zeden	1	0,01	37	0,30
37R - Ongewenste intimiteiten	29	0,25	23	0,19	15	0,13	17	0,14	8	0,06	17	0,14	8	0,06
37S - Grooming	10	0,08	104	0,84
TOTAAL	11.709	100,00	12.265	100,00	11.652	100,00	12.143	100,00	12.462	100,00	12.046	100,00	12.376	100,00

	2017		2018		2019		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%
37A - Verkrachting	4.092	31,03	4.271	29,44	4.664	30,16	39.950	31,26
37B - Aanranding van de eerbaarheid	3.949	29,94	4.017	27,69	4.404	28,48	40.677	31,83
37C - Zedenschennis	1.289	9,77	1.308	9,02	1.292	8,35	13.954	10,92
37D - Voyeurisme	345	2,62	556	3,83	586	3,79	2.297	1,80
37E - Aanzetten tot ontucht	705	5,35	639	4,40	594	3,84	6.924	5,42
37F - Ontucht van minderjarigen	169	1,28	139	0,96	162	1,05	1.421	1,11
37G - Ontuchthuis	60	0,45	46	0,32	49	0,32	710	0,56
37H - Prostitutie	86	0,65	95	0,65	43	0,28	2.151	1,68
37I - Proxenetisme van meerderjarigen	17	0,13	9	0,06	20	0,13	215	0,17
37J - Schunnige films, prenten, voorwerpen of boeken	655	4,97	638	4,40	475	3,07	4.774	3,74
37K - Pedofilie	288	2,18	280	1,93	20	0,13	1.649	1,29
37L - Mensenhandel: seksuele uitbuiting	174	1,32	168	1,16	209	1,35	1.730	1,35
37M - Proxenetisme van minderjarigen	5	0,04	15	0,10	13	0,08	84	0,07
37N - Kinderpornografie	1.160	8,80	2.032	14,01	2.660	17,20	9.984	7,81
37O - Publiciteit i.v.m prostitutie en ontucht	27	0,20	51	0,35	47	0,30	355	0,28
37P - Incest	1	0,01	3	0,02	2	0,01	38	0,03
37Q - Publicatie of verspreiding identiteit slachtoffer zeden	32	0,24	34	0,23	18	0,12	122	0,10
37R - Ongewenste intimiteiten	15	0,11	21	0,14	25	0,16	178	0,14
37S - Grooming	119	0,90	186	1,28	181	1,17	600	0,47
TOTAAL	13.188	100,00	14.508	100,00	15.464	100,00	127.813	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal – Statistisch analisten

Tabel 1 bevat het aantal tussen 1 januari 2010 en 31 december 2019 bij de correctionele parketten ingestroomde dossiers van seksuele delinquentie. De gegevens worden opgesplitst per tenlasteleggingscode naargelang de datum van instroom van de zaak.

Tijdens de tien afgelopen jaren werden 127 813 zaken van dit type geregistreerd. Feiten van verkrachting (31,26 %) en aanranding van de eerbaarheid (31,83 %) vormen het merendeel van de dossiers. Daarna volgen de zedenschennisdossiers (10,92 %)

Tabel 2: Aantal bij de correctionele parketten van 2010 tot 2019 ingestroomde zaken van seksuele delinquentie. Gegevens per arrondissement in functie van het jaar van instroom van de zaak bij het parket (n en kolom%)

	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Arrondissement Antwerpen	1.882	16,07	1.855	15,12	1.697	14,56	1.896	15,61	1.817	14,58	1.687	14,00	1.913	15,46	1.893	14,35	1.970	13,58	1.969	12,73	18.579	14,54
Arrondissement Limburg	707	6,04	768	6,26	741	6,36	765	6,30	794	6,37	789	6,55	738	5,96	805	6,10	772	5,32	965	6,24	7.844	6,14
Arrondissement Brussel	2.038	17,41	2.084	16,99	1.977	16,97	2.071	17,06	2.231	17,90	1.914	15,89	1.756	14,19	1.952	14,80	2.170	14,96	2.343	15,15	20.536	16,07
Parket Brussel	2.038	17,41	2.084	16,99	1.977	16,97	2.071	17,06	2.231	17,90	1.515	12,58	1.358	10,97	1.488	11,28	1.710	11,79	1.835	11,87	18.307	14,32
Parket Halle-Vilvoorde	399	3,31	398	3,22	464	3,52	460	3,17	508	3,29	2.229	1,74
Arrondissement Leuven	412	3,52	471	3,84	435	3,73	448	3,69	477	3,83	446	3,70	464	3,75	538	4,08	528	3,64	551	3,56	4.770	3,73
Arrondissement Waals-Brabant	317	2,71	337	2,75	302	2,59	313	2,58	331	2,66	401	3,33	366	2,96	409	3,10	447	3,08	447	2,89	3.670	2,87
Arrondissement West-Vlaanderen	1.098	9,38	1.183	9,65	1.084	9,30	1.158	9,54	1.251	10,04	1.108	9,20	1.295	10,46	1.358	10,30	1.342	9,25	1.340	8,67	12.217	9,56
Arrondissement Oost-Vlaanderen	1.535	13,11	1.705	13,90	1.626	13,95	1.524	12,55	1.504	12,07	1.483	12,31	1.655	13,37	1.734	13,15	1.854	12,78	1.831	11,84	16.451	12,87
Arrondissement Luik	1.204	10,28	1.278	10,42	1.212	10,40	1.221	10,06	1.183	9,49	1.166	9,68	1.221	9,87	1.226	9,30	1.417	9,77	1.388	8,98	12.516	9,79
Arrondissement Namen	632	5,40	662	5,40	648	5,56	650	5,35	549	4,41	627	5,21	581	4,69	655	4,97	670	4,62	840	5,43	6.514	5,10
Arrondissement Luxemburg	317	2,71	306	2,49	298	2,56	323	2,66	341	2,74	307	2,55	291	2,35	339	2,57	358	2,47	336	2,17	3.216	2,52
Arrondissement Eupen	64	0,41	64	0,05
Arrondissement Henegouwen	1.458	12,45	1.501	12,24	1.515	13,00	1.574	12,96	1.433	11,50	1.632	13,55	1.584	12,80	1.615	12,25	1.774	12,23	1.869	12,09	15.955	12,48
Parket Bergen-Doornik	765	6,53	775	6,32	802	6,88	861	7,09	729	5,85	873	7,25	889	7,18	868	6,58	958	6,60	992	6,41	8.512	6,66
Parket Charleroi	693	5,92	726	5,92	713	6,12	713	5,87	704	5,65	759	6,30	695	5,62	747	5,66	816	5,62	877	5,67	7.443	5,82
FEDERAAL PARKET	109	0,93	115	0,94	117	1,00	200	1,65	551	4,42	486	4,03	512	4,14	664	5,03	1.206	8,31	1.521	9,84	5.481	4,29
TOTAAL	11.709	100,00	12.265	100,00	11.652	100,00	12.143	100,00	12.462	100,00	12.046	100,00	12.376	100,00	13.188	100,00	14.508	100,00	15.464	100,00	127.813	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal – Statistisch analisten

Tabel 2 geeft het aantal tussen 1 januari 2010 en 31 december 2019 bij de correctionele parketten ingestroomde dossiers van seksuele delinquentie weer. De gegevens worden opgesplitst per arrondissement naargelang de datum van instroom van de zaak bij het parket.

Tijdens de voorbije tien jaar werd in de arrondissementen Brussel en Antwerpen het hoogste aantal zaken van seksuele delinquentie (met respectievelijk 16,07 % en 14,54 %) opgetekend.

Tabel 3: Vooruitgangsstaat, op 11 januari 2020, van de bij de correctionele parketten tussen 2010 en 2019 ingestroomde zaken van seksuele delinquentie. Gegevens in functie van de vooruitgangsstaat (n en kolom%).

	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Vooronderzoek	36	0,31	50	0,41	85	0,73	70	0,58	111	0,89	215	1,78	353	2,85	648	4,91	1.914	13,19	6.112	39,52	9.594	7,51
Seining van de dader	45	0,38	49	0,40	93	0,80	73	0,60	62	0,50	60	0,50	70	0,57	82	0,62	101	0,70	119	0,77	754	0,59
Sepot	7.307	62,40	7.639	62,28	7.078	60,74	7.315	60,24	7.423	59,57	6.863	56,97	7.316	59,11	7.132	54,08	7.175	49,46	4.914	31,78	70.162	54,89
Ter beschikking	1.339	11,44	1.416	11,55	1.401	12,02	1.557	12,82	1.894	15,20	1.887	15,66	1.817	14,68	2.100	15,92	2.198	15,15	1.789	11,57	17.398	13,61
Onmiddellijke inning	11	0,08	3	0,02	.	.	14	0,01
Pretoriaanse probatie	78	0,67	96	0,78	96	0,82	109	0,90	119	0,95	106	0,88	196	1,58	216	1,64	350	2,41	207	1,34	1.573	1,23
Administratieve sanctie	.	.	1	0,01	6	0,05	.	.	1	0,01	3	0,02	11	0,01
Minnelijke schikking	33	0,28	27	0,22	46	0,39	29	0,24	41	0,33	36	0,30	35	0,28	42	0,32	52	0,36	44	0,28	385	0,30
Strafbemiddeling	114	0,97	143	1,17	126	1,08	128	1,05	154	1,24	161	1,34	147	1,19	200	1,52	224	1,54	135	0,87	1.532	1,20
Onderzoek	22	0,19	12	0,10	27	0,23	35	0,29	50	0,40	77	0,64	161	1,30	360	2,73	802	5,53	1.417	9,16	2.963	2,32
Raadkamer	361	3,08	429	3,50	361	3,10	396	3,26	376	3,02	358	2,97	286	2,31	284	2,15	206	1,42	96	0,62	3.153	2,47
Dagvaarding en verder	2.316	19,78	2.340	19,08	2.280	19,57	2.364	19,47	2.169	17,40	2.244	18,63	1.959	15,83	2.077	15,75	1.431	9,86	580	3,75	19.760	15,46
Onbekend/error	58	0,50	63	0,51	59	0,50	67	0,55	57	0,46	39	0,32	35	0,28	33	0,25	52	0,36	51	0,33	514	0,40
TOTAAL	11.709	100,00	12.265	100,00	11.652	100,00	12.143	100,00	12.462	100,00	12.046	100,00	12.376	100,00	13.188	100,00	14.508	100,00	15.464	100,00	127.813	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal – Statistisch analisten

In tabel 3 worden de verschillende vooruitgangsstaten van de tussen 1 januari 2010 en 31 december 2019 bij de correctionele parketten ingestroomde dossiers weergegeven.

54,89 % van de dossiers (70.162 zaken) werd geseponneerd, terwijl 13,61 % van de dossiers (17.398 zaken) ter beschikking werd gesteld van een andere instantie. 754 zaken bevinden zich in de vooruitgangsstaat "seining van de dader", 14 zaken in "onmiddellijke inning", 1.573 zaken in "pretoriaanse probatie", 11

zaken in “administratieve sanctie”, 385 zaken in “minnelijke schikking” en 1 532 zaken in “bemiddeling in strafzaken”. In 20,25 % van de geregistreerde zaken (25 876 dossiers) werd vervolging ingesteld onderzoek, raadkamer, dagvaarding en verder). We stellen eveneens vast dat 9 594 dossiers nog steeds in het stadium van het vooronderzoek zijn.

De motieven tot zondergevolgstelling worden in tabel 3 uiteengezet.

Om de gegevens beter te interpreteren, moet er rekening worden gehouden met de leeftijd van de voorgestelde cohorte. De meest recente dossiers kunnen nog evolueren naar een andere vooruitgangsstaat, wat namelijk het geval is voor de zaken van 2019 die zich nog steeds in het stadium van het vooronderzoek bevinden.

Er dient eveneens te worden onderstreept dat, wanneer een zaak ter beschikking wordt gesteld van een ander parket/afdeling, de analisten dit dossier twee keer verrekenen: eenmaal bij het parket/de afdeling van oorsprong en eenmaal bij het parket/de afdeling van bestemming op voorwaarde dat de zaak binnen de referentieperiode is binnengestroomd bij het parket/de afdeling van oorsprong en binnen diezelfde periode ter beschikking van een ander parket/afdeling werd gesteld.

De zaken die zich in het stadium "voeging" bevinden, werden bestudeerd om enkel de voortgang van het "moederdossier" te bewaren.

De verschillende vooruitgangsstaten worden uitvoerig in bijlage besproken.

Tabel 4: Vooruitgangsstaat, op 11 januari 2020, van de bij de correctionele parketten tussen 2010 en 2019 ingestroomde zaken van seksuele delinquentie.
Gegevens per arrondissement naargelang de laatste vooruitgangsstaat (n en rij%).

	Voor- onderzoek		Seining van de dader		Sepot		Ter beschikking		Voeging		Onmiddellijke inning		Pretoriaanse probatie		Administratieve sanctie	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Arrondissement Antwerpen	1.048	5,64	193	1,04	10.429	56,13	1.751	9,42	469	2,52	1	0,01
Arrondissement Limburg	451	5,75	38	0,48	4.249	54,17	1.021	13,02	101	1,29	1	0,01
Arrondissement Brussel	1.335	6,50	174	0,85	13.165	64,11	2.082	10,14	57	0,28	14	0,07	296	1,44	.	.
Parket Brussel	994	5,43	151	0,82	12.208	66,68	1.741	9,51	55	0,30	14	0,08	213	1,16	.	.
Parket Halle-Vilvoorde	341	15,30	23	1,03	957	42,93	341	15,30	2	0,09	.	.	83	3,72	.	.
Arrondissement Leuven	195	4,09	28	0,59	2.623	54,99	674	14,13	9	0,19	.	.	15	0,31	.	.
Arrondissement Waals-Brabant	234	6,38	26	0,71	2.025	55,18	656	17,87	1	0,03	.	.	81	2,21	.	.
Arrondissement West-Vlaanderen	671	5,49	41	0,34	6.656	54,48	1.458	11,93	3	0,02	.	.	108	0,88	1	0,01
Arrondissement Oost-Vlaanderen	864	5,25	44	0,27	9.554	58,08	1.967	11,96	4	0,02	.	.	84	0,51	3	0,02
Arrondissement Luik	1.211	9,68	42	0,34	7.137	57,02	1.090	8,71	3	0,02	.	.	113	0,90	.	.
Arrondissement Namen	820	12,59	36	0,55	3.043	46,71	961	14,75	2	0,03	.	.	56	0,86	2	0,03
Arrondissement Luxemburg	186	5,78	9	0,28	1.577	49,04	456	14,18	1	0,03	.	.	42	1,31	1	0,03
Arrondissement Eupen	31	48,44	.	.	14	21,88	2	3,13	5	7,81
Arrondissement Henegouwen	1.319	8,27	123	0,77	8.946	56,07	1.807	11,33	2	0,01	.	.	208	1,30	2	0,01
Parket Bergen-Doornik	734	8,62	96	1,13	4.740	55,69	1.100	12,92	2	0,02	.	.	118	1,39	1	0,01
Parket Charleroi	585	7,86	27	0,36	4.206	56,51	707	9,50	90	1,21	1	0,01
FEDERAAL PARKET	1.229	22,42	.	.	744	13,57	3.473	63,36	19	0,35
TOTAAL	9.594	7,51	754	0,59	70.162	54,89	17.398	13,61	106	0,08	14	0,01	1.573	1,23	11	0,01

	Minnelijke schikking		Bemiddeling in SZ		Onderzoek		Raadkamer		Dagvaarding en verder		Onbekend/error		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Arrondissement Antwerpen	28	0,15	203	1,09	270	1,45	562	3,02	3.571	19,22	54	0,29	18.579	100,00
Arrondissement Limburg	74	0,94	287	3,66	136	1,73	109	1,39	1.350	17,21	27	0,34	7.844	100,00
Arrondissement Brussel	4	0,02	141	0,69	540	2,63	395	1,92	2.265	11,03	68	0,33	20.536	100,00
Parket Brussel	3	0,02	116	0,63	430	2,35	358	1,96	1.962	10,72	62	0,34	18.307	100,00
Parket Halle-Vilvoorde	1	0,04	25	1,12	110	4,93	37	1,66	303	13,59	6	0,27	2.229	100,00
Arrondissement Leuven	17	0,36	105	2,20	100	2,10	113	2,37	870	18,24	21	0,44	4.770	100,00
Arrondissement Waals-Brabant	18	0,49	56	1,53	56	1,53	109	2,97	400	10,90	8	0,22	3.670	100,00
Arrondissement West-Vlaanderen	94	0,77	144	1,18	272	2,23	339	2,77	2.380	19,48	50	0,41	12.217	100,00
Arrondissement Oost-Vlaanderen	55	0,33	270	1,64	279	1,70	340	2,07	2.937	17,85	50	0,30	16.451	100,00
Arrondissement Luik	45	0,36	132	1,05	430	3,44	336	2,68	1.924	15,37	53	0,42	12.516	100,00
Arrondissement Namen	37	0,57	61	0,94	273	4,19	193	2,96	1.007	15,46	23	0,35	6.514	100,00
Arrondissement Luxemburg	3	0,09	20	0,62	93	2,89	119	3,70	701	21,80	8	0,25	3.216	100,00
Arrondissement Eupen	.	.	1	1,56	8	12,50	.	.	3	4,69	.	.	64	100,00
Arrondissement Henegouwen	10	0,06	112	0,70	505	3,17	533	3,34	2.344	14,69	44	0,28	15.955	100,00
Parket Bergen-Doornik	8	0,09	81	0,95	231	2,71	232	2,73	1.125	13,22	44	0,52	8.512	100,00
Parket Charleroi	2	0,03	31	0,42	274	3,68	301	4,04	1.219	16,38	.	.	7.443	100,00
FEDERAAL PARKET	1	0,02	5	0,09	8	0,15	2	0,04	5.481	100,00
TOTAAL	385	0,30	1.532	1,20	2.963	2,32	3.153	2,47	19.760	15,46	408	0,32	127.813	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal – Statistisch analisten

Tabel 4 weerspiegelt de verschillende vooruitgangsstaten voor elk gerechtelijk arrondissement.

Tabel 5: Aantal bij de correctionele parketten van 2010 tot 2019 ingestroomde en geseponeerde zaken van seksuele delinquentie (stand van zaken op 11 januari 2020).
Gegevens in functie van het geregistreerde motief tot zondegevolgstelling (n en kolom%).

	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Sepot van technische aard	5.657	77,42	5.919	77,48	5.676	80,19	5.874	80,30	5.842	78,70	5.516	80,37
<i>Geen misdrijf</i>	570	7,80	515	6,74	532	7,52	468	6,40	461	6,21	439	6,40
<i>Onvoldoende bewijzen</i>	3.083	42,19	3.270	42,81	3.146	44,45	3.465	47,37	3.396	45,75	3.257	47,46
<i>Verval van de strafvordering</i>	328	4,49	409	5,35	310	4,38	191	2,61	171	2,30	168	2,45
Verjaring	247	3,38	291	3,81	208	2,94	137	1,87	107	1,44	109	1,59
Overlijden van de dader	79	1,08	116	1,52	101	1,43	50	0,68	62	0,84	58	0,85
Klachtafstand	2	0,03	2	0,03	1	0,01	4	0,05	2	0,03	1	0,01
<i>Onontvankelijkheid van de strafvordering</i>	86	1,18	91	1,19	85	1,20	86	1,18	106	1,43	122	1,78
Onbevoegdheid	39	0,53	26	0,34	27	0,38	31	0,42	40	0,54	42	0,61
Kracht van gewijsde	43	0,59	50	0,65	45	0,64	42	0,57	49	0,66	61	0,89
Immunititeit	1	0,01	1	0,01	1	0,01
Strafuitsluitende verschoningsgrond	3	0,04	14	0,18	13	0,18	7	0,10	12	0,16	11	0,16
Gebrek aan klacht	1	0,01	1	0,01	.	.	5	0,07	3	0,04	4	0,06
Ne bis in idem	1	0,01	3	0,04
<i>Dader(s) onbekend</i>	1.590	21,76	1.634	21,39	1.603	22,65	1.664	22,75	1.708	23,01	1.530	22,29
Sepot om opportuniteitsredenen	1.649	22,57	1.719	22,50	1.402	19,81	1.441	19,70	1.580	21,29	1.345	19,60
<i>Motieven eigen aan de aard van de feiten</i>	298	4,08	325	4,25	272	3,84	240	3,28	219	2,95	198	2,89
Beperkte maatschappelijke weerslag	91	1,25	87	1,14	81	1,14	47	0,64	42	0,57	48	0,70
Geregulariseerde toestand	92	1,26	71	0,93	77	1,09	84	1,15	81	1,09	69	1,01
Misdrijf van relationele aard	12	0,16	26	0,34	24	0,34	15	0,21	20	0,27	15	0,22
Gering nadeel	16	0,22	20	0,26	13	0,18	4	0,05	10	0,13	8	0,12
Overschrijden van de redelijke termijn	87	1,19	121	1,58	77	1,09	90	1,23	66	0,89	58	0,85
<i>Motieven eigen aan de persoonlijkheid van de dader of het slachtoffer</i>	654	8,95	617	8,08	543	7,67	579	7,92	629	8,47	592	8,63
Geen antecedenten	75	1,03	81	1,06	55	0,78	67	0,92	77	1,04	73	1,06
Toevallige feiten-specifieke omstandigheden	155	2,12	89	1,17	98	1,38	109	1,49	98	1,32	83	1,21
Jeugdige leeftijd van de dader	13	0,18	14	0,18	8	0,11	4	0,05	10	0,13	11	0,16
Wanverhouding gevolgen-maatschappelijke verstooring	354	4,84	383	5,01	347	4,90	362	4,95	403	5,43	391	5,70
Houding van het slachtoffer	56	0,77	46	0,60	34	0,48	36	0,49	39	0,53	33	0,48
Vergoeding van het slachtoffer	1	0,01	4	0,05	1	0,01	1	0,01	2	0,03	1	0,01
<i>Strafrechtelijk beleid</i>	697	9,54	777	10,17	587	8,29	622	8,50	732	9,86	555	8,09
Te weinig researchcapaciteit	54	0,74	102	1,34	95	1,34	85	1,16	136	1,83	146	2,13
Andere prioriteiten	642	8,79	675	8,84	491	6,94	536	7,33	595	8,02	405	5,90
Voorrang aan de burgerlijke afhandeling	1	0,01	.	.	1	0,01	3	0,04
Voorrang aan de tuchtrechtelijke afhandeling	1	0,01	1	0,01	1	0,01
Onbekend/error	1	0,01	1	0,01	1	0,01	2	0,03
TOTAAL	7.307	100,00	7.639	100,00	7.078	100,00	7.315	100,00	7.423	100,00	6.863	100,00

	2016		2017		2018		2019		TOTAAL	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Sepot van technische aard	6.210	84,88	6.140	86,09	6.145	85,64	4.227	86,02	57.206	81,53
<i>Geen misdrijf</i>	431	5,89	439	6,16	469	6,54	331	6,74	4.655	6,63
<i>Onvoldoende bewijzen</i>	3.679	50,29	3.618	50,73	3.559	49,60	2.148	43,71	32.621	46,49
<i>Verval van de strafvordering</i>	167	2,28	166	2,33	143	1,99	122	2,48	2.175	3,10
Verjaring	92	1,26	111	1,56	101	1,41	90	1,83	1.493	2,13
Overlijden van de dader	71	0,97	55	0,77	42	0,59	29	0,59	663	0,94
Klachtafstand	4	0,05	3	0,06	19	0,03
<i>Onontvankelijkheid van de strafvordering</i>	165	2,26	156	2,19	126	1,76	89	1,81	1.112	1,58
Onbevoegdheid	66	0,90	91	1,28	68	0,95	40	0,81	470	0,67
Kracht van gewijsde	73	1,00	55	0,77	45	0,63	26	0,53	489	0,70
Immunititeit	5	0,07	.	.	2	0,03	.	.	10	0,01
Strafuitsluitende verschoningsgrond	17	0,23	7	0,10	7	0,10	11	0,22	102	0,15
Gebrek aan klacht	1	0,01	1	0,02	16	0,02
Ne bis in idem	3	0,04	3	0,04	4	0,06	11	0,22	25	0,04
<i>Dader(s) onbekend</i>	1.768	24,17	1.761	24,69	1.848	25,76	1.537	31,28	16.643	23,72
Sepot om opportuniteitsredenen	1.103	15,08	992	13,91	1.029	14,34	687	13,98	12.947	18,45
<i>Motieven eigen aan de aard van de feiten</i>	179	2,45	163	2,29	142	1,98	104	2,12	2.140	3,05
Beperkte maatschappelijke weerslag	51	0,70	35	0,49	24	0,33	12	0,24	518	0,74
Geregulariseerde toestand	68	0,93	76	1,07	82	1,14	58	1,18	758	1,08
Misdrijf van relationele aard	20	0,27	18	0,25	8	0,11	19	0,39	177	0,25
Gering nadeel	7	0,10	6	0,08	8	0,11	7	0,14	99	0,14
Overschrijden van de redelijke termijn	33	0,45	28	0,39	20	0,28	8	0,16	588	0,84
<i>Motieven eigen aan de persoonlijkheid van de dader of het slachtoffer</i>	602	8,23	540	7,57	649	9,05	409	8,32	5.814	8,29
Geen antecedenten	85	1,16	93	1,30	99	1,38	77	1,57	782	1,11
Toevallige feiten-specifieke omstandigheden	94	1,28	86	1,21	108	1,51	74	1,51	994	1,42
Jeugdige leeftijd van de dader	10	0,14	9	0,13	9	0,13	5	0,10	93	0,13
Wanverhouding gevolgen-maatschappelijke verstoring	381	5,21	321	4,50	402	5,60	227	4,62	3.571	5,09
Houding van het slachtoffer	31	0,42	27	0,38	30	0,42	25	0,51	357	0,51
Vergoeding van het slachtoffer	1	0,01	4	0,06	1	0,01	1	0,02	17	0,02
<i>Strafrechtelijk beleid</i>	322	4,40	289	4,05	238	3,32	174	3,54	4.993	7,12
Te weinig researchcapaciteit	106	1,45	118	1,65	136	1,90	101	2,06	1.079	1,54
Andere prioriteiten	211	2,88	166	2,33	95	1,32	72	1,47	3.888	5,54
Voorrang aan de burgerlijke afhandeling	4	0,05	1	0,01	2	0,03	1	0,02	13	0,02
Voorrang aan de tuchtrechtelijke afhandeling	1	0,01	4	0,06	5	0,07	.	.	13	0,02
Onbekend/error	3	0,04	.	.	1	0,01	.	.	9	0,01
TOTAAL	7.316	100,00	7.132	100,00	7.175	100,00	4.914	100,00	70.162	100,00

Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal – Statistisch analisten

Tabel 5 verduidelijkt de motieven tot zondergevolgstelling die werden gebruikt in het kader van de bij de correctionele parketten tussen 2010 en 2019 ingestroomde en geseponeerde zaken op de datum van de gegevensextractie.

De zondergevolgstelling is een voorlopige beslissing om af te zien van vervolging, waardoor het opsporingsonderzoek wordt beëindigd. Zolang de strafvordering niet is vervallen, kan de zaak worden heropend.

De parketten beschikken over een nauwkeurige lijst van de motieven tot zondergevolgstelling die geformaliseerd en gestandaardiseerd werd door de Franchimont-hervoming.

70 162 van de 127 813 bij de correctionele parketten ingestroomde zaken werden geseponneerd.
81,53 % van de zaken werd geklasseerd op grond van een technisch motief, waaronder “onvoldoende bewijzen”, “onbekende dader(s)” en “geen misdrijf”.
In 18,45 % van de dossiers gaat het om een opportuniteitssepot dat vooral gerelateerd is aan de persoonlijkheid van de dader of het slachtoffer, en het strafrechtelijk beleid.

BIJLAGE: omschrijving van de vooruitgangsstaten

Vooronderzoek:

Deze categorie omvat alle zaken die zich op de extractiedatum nog in het stadium van het opsporingsonderzoek bevonden.

Seining van de dader(s):

Deze rubriek omvat de zaken waarbij de verdachte het voorwerp uitmaakt van een seining op 10 september 2015 (deze vooruitgangsstaat werd vóór de inwerkingtreding van de COL 16/2014 op 1 januari 2015 beschouwd als een zonderevolgstelling met het motief "seining van de dader"). Zolang de dader niet werd aangetroffen, zal deze vooruitgangsstaat van toepassing blijven.

Zonder gevolg:

De zonderevolgstelling is een voorlopige beslissing om af te zien van vervolging, waardoor het opsporingsonderzoek wordt beëindigd. Zolang de strafvordering niet vervalt, kan de zaak worden heropend.

Terbeschikkingstelling:

Deze rubriek omvat de zaken die op de extractiedatum ter beschikking werden gesteld. Zolang de zaken niet worden teruggestuurd naar het verzendende parket, blijven zij in deze staat van voortgang bij het parket van oorsprong. Voor dit parket kunnen zij dus als afgesloten beschouwd worden. Ze worden onder een ander notitienummer heropend bij het parket van bestemming.

Onmiddellijke inning:

Deze rubriek omvat de zaken waarbij een onmiddellijke inning werd betaald. De betaling van een onmiddellijke inning dooft de strafvordering uit (behalve indien het openbaar ministerie van oordeel is dat het betaalde bedrag niet voldoende is in de gehele context van het dossier).

Pretoriaanse probatie:

Deze rubriek omvat de zaken waarvoor een pretoriaanse probatie werd voorgesteld en waartegen geen strafrechtelijke vervolging zal worden ingesteld op voorwaarde dat de in de probatie vastgelegde voorwaarden worden nageleefd door de dader van de feiten (deze voortgangsstaat werd vóór de inwerkingtreding van de COL 16/2014 op 1 januari 2015 beschouwd als een zonderevolgstelling met het motief "pretoriaanse probatie").

Administratieve sanctie:

Deze rubriek omvat de zaken die werden voorgelegd aan een overheidsdienst met het oog op een eventuele administratieve sanctie (deze vooruitgangsstaat werd vóór de inwerkingtreding van de COL 16/2014 op 1 januari 2015 als een zonderevolgstelling met het motief "administratieve geldboete" beschouwd).

Minnelijke schikking:

Deze categorie bevat de zaken waarvoor een minnelijke schikking werd voorgesteld en op een eindbeslissing wordt gewacht (met inbegrip van de gedeeltelijk betaalde minnelijke schikkingen), de zaken die werden gesloten door het betalen van de minnelijke schikking en waarvoor de strafvordering vervallen is en, ten slotte, de zaken waarvoor de minnelijke schikking werd geweigerd, maar die sindsdien nog niet naar een nieuwe vooruitgangsstaat zijn geëvolueerd.

Bemiddeling in strafzaken:

Deze categorie bevat de zaken waarvoor een bemiddeling in strafzaken werd voorgesteld en waarin op een eindbeslissing wordt gewacht, de zaken die zijn gesloten door het naleven van de voorwaarden van de bemiddeling en waarin de strafvordering is vervallen en ten slotte, de zaken waarvoor de bemiddeling mislukt is, maar die sindsdien nog niet naar een nieuwe stand van zaken zijn geëvolueerd.

Onderzoek:

Deze categorie bevat de zaken waarvoor een gerechtelijk onderzoek is ingesteld en die nog niet voor de regeling van de rechtspleging werden vastgesteld.

Raadkamer:

De rubriek 'raadkamer' bevat de zaken vanaf de fase van de regeling van de rechtspleging tot en met het tijdstip waarop eventueel een rechtsdag voor de correctionele rechtbank wordt bepaald. De zaken waarin is afgezien van vervolging, behouden deze vooruitgangsstaat.

Dagvaarding en verder:

Deze rubriek bevat de zaken waarin er sprake is van een dagvaarding of een beslissing na de dagvaarding. Het betreft zaken waarbij sprake is van een dagvaarding, een bepaling van de rechtsdag voor de correctionele rechtbank, een vonnis, verzet, hoger beroep, enz.

Onbekend/error:

Deze rubriek heeft betrekking op de zaken waarvoor de vooruitgangsstaat niet achterhaald kon worden.

Bijlage 4

2019 - rechtbanken van eerste aanleg		zedennisdrijven - aantal nieuwe zaken									Totaal zedennisdrijven jan-sept	Totaal alle zaken jan-sept	% zedenzaken jan-sept	Totaal alle zaken uitgezonderd politieberoepen en afhandeling burgerlijke belangen jan-sept	% zedenzaken tav totaal uitgezonderd politieberoepen en afhandeling burgerlijke belangen jan-sept
		januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september					
ARRONDISSEMENT	AFDELING														
Antwerpen	Antwerpen	13	12	9	12	16	12	0	1	17	92	3764	2,4%	3163	2,9%
	Mechelen	4	4	7	2	5	4	0	0	8	34	797	4,3%	654	5,2%
	Turnhout	2	4	3	2	7	9	1	0	8	36	1021	3,5%	860	4,2%
Bergen	Bergen	5	3	7	4	6	6	2	1	6	40	1194	3,4%	959	4,2%
	Doornik	4	3	0	2	4	5	1	0	5	24	533	4,5%	388	6,2%
Brussel	Brussel FR	18	13	12	5	20	17	2	6	14	107	4242	2,5%	3032	3,5%
	Brussel NL	10	6	6	9	9	6	1	0	2	49	2033	2,4%	1261	3,9%
Charleroi	Charleroi	12	4	8	3	11	7	4	4	5	58	1637	3,5%	1422	4,1%
Eupen	Eupen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148	0,0%	67	0,0%
Leuven	Leuven	2	5	13	7	5	8	0	0	5	45	1567	2,9%	1209	3,7%
Limburg	Hasselt	12	5	5	3	7	16	1	1	6	56	1134	4,9%	932	6,0%
	Tongeren	0	2	1	5	4	1	0	1	2	16	769	2,1%	606	2,6%
Luik	Hoei	0	1	2	0	3	1	1	0	2	10	305	3,3%	262	3,8%
	Luik	15	13	8	8	11	13	0	4	15	87	2184	4,0%	1862	4,7%
	Verviers	2	2	8	2	1	4	0	1	4	24	513	4,7%	415	5,8%
Luxemburg	Aarlen	7	3	0	1	0	0	0	0	3	14	299	4,7%	204	6,9%
	Marche-En-Famenne	0	0	1	1	0	3	0	0	1	6	182	3,3%	139	4,3%
	Neufchâteau	3	1	2	2	1	3	0	0	1	13	368	3,5%	213	6,1%
Namen	Dinant	1	0	1	2	2	1	1	1	9	18	215	8,4%	160	11,3%
	Namen	1	2	0	2	4	2	0	0	2	13	472	2,8%	387	3,4%
Nijvel	Nijvel	3	2	2	0	4	2	0	0	3	16	759	2,1%	604	2,6%
Oost-Vlaanderen	Dendermonde	9	5	3	4	9	3	2	2	6	43	1857	2,3%	1154	3,7%
	Gent	5	11	6	4	6	7	6	5	15	65	2063	3,2%	1487	4,4%
	Oudenaarde	3	2	5	2	1	1	0	1	5	20	623	3,2%	423	4,7%
West-Vlaanderen	Brugge	2	1	0	3	1	2	2	0	1	12	1536	0,8%	920	1,3%
	Ieper	2	1	0	0	3	0	0	1	3	10	349	2,9%	283	3,5%
	Kortrijk	9	9	5	3	7	9	0	0	5	47	1045	4,5%	803	5,9%
	Veurne	1	1	4	2	1	4	0	0	3	16	371	4,3%	231	6,9%

Opmerkingen:

- Enkel de belangrijkste tenlastelegging werd in rekening gebracht in deze statistieken. Hierdoor kan het zijn dat er zaken zijn waarin ook zedenfeiten werden gepleegd, maar waar een andere tenlastenlegging (bijvoorbeeld doodslag) werd geregistreerd, die dan ook niet opgenomen zijn in deze statistieken.
- Wegens een overschakeling naar een nieuwe IT-applicatie voor de registratie van de strafzaken in de rechtbanken van eerste aanleg, die plaatsvond van mei 2016 tot begin 2019, zijn de cijfers tot voor 2019 (die geconverteerd werden van het vorige naar het huidige systeem) minder betrouwbaar (wegens conversiefouten en verschillen in de structuur van geconverteerde dossiers vs. dossiers die volledig in de nieuwe applicatie werden beheerd). De cijfers hier betreffen dan ook de periode januari t.e.m. september 2019.
- een enkel dossier bij de rechtbanken van eerste aanleg kan aanleiding geven tot meerdere zaken bij de hoven van beroep, bv. wanneer verschillende beroepen werden aangetekend tegen één of enkele tussenvonnissen, en/of tegen de eindvonnissen van de betichten.

3,4%

4,5%

Bijlage 4

Aantal nieuwe zedenzaken in de hoven van Beroep (correctieeel)						
		Nieuwe zaken				
Ressort	Aard 2	2013	2014	2015	2016	2017
Antwerpen	Aanranding eerbaarheid,verkrachting(372-378bissw)	70	50	55	46	62
	Bederf van jeugd en prostitutie (379-382ter sw)	4	9	11	8	5
	Openbare schennis van de goede zeden (383-389 sw)	2	1	3	2	4
	Subtotal: Misd.r.tegen orde der familie en openb.zedelijkheid	76	60	69	56	71
Bergen	Aanranding eerbaarheid,verkrachting(372-378bissw)	22	21	32	26	30
	Bederf van jeugd en prostitutie (379-382ter sw)	3	2	2	1	2
	Openbare schennis van de goede zeden (383-389 sw)	2	2	3	2	2
	Subtotal: Misd.r.tegen orde der familie en openb.zedelijkheid	27	25	37	29	34
Brussel	Aanranding eerbaarheid,verkrachting(372-378bissw)	37	32	46	66	43
	Bederf van jeugd en prostitutie (379-382ter sw)	45	29	34	19	12
	Openbare schennis van de goede zeden (383-389 sw)	7	0	7	1	2
	Subtotal: Misd.r.tegen orde der familie en openb.zedelijkheid	89	61	87	86	57
Gent	Aanranding eerbaarheid,verkrachting(372-378bissw)	55	62	83	75	53
	Bederf van jeugd en prostitutie (379-382ter sw)	4	5	6	10	11
	Openbare schennis van de goede zeden (383-389 sw)	14	4	9	9	7
	Subtotal: Misd.r.tegen orde der familie en openb.zedelijkheid	73	71	98	94	71
Luik	Aanranding eerbaarheid,verkrachting(372-378bissw)	93	63	63	59	64
	Bederf van jeugd en prostitutie (379-382ter sw)	3	9	6	5	5
	Openbare schennis van de goede zeden (383-389 sw)	4	7	6	10	15
	Subtotal: Misd.r.tegen orde der familie en openb.zedelijkheid	100	79	75	74	84
Total aantal nieuwe zedenzaken		365	296	366	339	317

Opmerkingen:

- Enkel de eerste tenlastelegging wordt ingeschreven in de II-applicatie en komt tot uiting in de statistieken. Hierdoor kan het zijn dat er zaken zijn waarin ook zedenfeiten werden gepleegd, maar deze zaak een andere aardcode kreeg (bijvoorbeeld doodslag) en dus niet hernomen wordt in deze statistieken.
- De steundienst zal dit jaar, met het akkoord van het College, geen statistieken publiceren. Het College wil verder gaan in de ontwikkeling van statistieken van hoge kwaliteit voor alle instanties. De bedoeling is dat we vanaf volgend jaar opnieuw jaarlijkse cijfers publiceren, met de cijfers van 2018 en 2019.

Totaal aantal nieuwe zaken in de hoven van Beroep (correctioneel)					
	Nieuw				
Ressort	2013	2014	2015	2016	2017
Antwerpen	5438	5213	4879	4510	4713
Bergen	1575	1621	1813	1967	2187
Brussel	4347	4314	4153	4338	4488
Gent	4132	3828	3900	3507	3527
Luik	3139	3055	3160	3278	3202
Total	18631	18031	17905	17600	18117

% nieuwe zedenfeiten t.o.v. totaal aantal nieuwe zaken in de hoven van Beroep (correctioneel)					
Ressort	2013	2014	2015	2016	2017
Antwerpen	1,40%	1,15%	1,41%	1,24%	1,51%
Bergen	1,71%	1,54%	2,04%	1,47%	1,55%
Brussel	2,05%	1,41%	2,09%	1,98%	1,27%
Gent	1,77%	1,85%	2,51%	2,68%	2,01%
Luik	3,19%	2,59%	2,37%	2,26%	2,62%
Total	1,96%	1,64%	2,04%	1,93%	1,75%

Opmerkingen:

- Enkel de eerste tenlastelegging wordt ingeschreven in de II-applicatie en komt tot uiting in de statistieken. Hierdoor kan het zijn dat er zaken zijn waarin ook zedenfeiten werden gepleegd, maar deze zaak een andere aardcode kreeg (bijvoorbeeld doodslag) en dus niet hernomen wordt in deze statistieken.
- De steundienst zal dit jaar, met het akkoord van het College, geen statistieken publiceren. Het College wil verder gaan in de ontwikkeling van statistieken van hoge kwaliteit voor alle instanties. De bedoeling is dat we vanaf volgend jaar opnieuw jaarlijkse cijfers publiceren, met de cijfers van 2018 en 2019.

Bijlage 4

De software-applicatie die de strafuitvoeringsrechtbanken gebruiken om de dossiers te beheren, bevat geen verwijzing naar de gepleegde feiten, en niet altijd naar de oorspronkelijke dossiers. Het is dan ook niet mogelijk om de dossiers met 'zedengebeurtenissen' te isoleren van de andere dossiers.

Bijlage 5

De: Vandepoele Mathias <Mathias.Vandepoele@igo-ifj.be> de la part de Van Ransbeeck Raf <raf.vanransbeeck@igo-ifj.be>
Envoyé: mercredi 13 novembre 2019 14:23
À: DENOYELLE Christian; SLECHTEN Carl
Cc: De Vos Jos; Van Ransbeeck Raf; Vandepoele Mathias
Objet: Antwoord IGO op uw vraag om informatie ivm de aanpak van seksueel geweld
Pièces jointes:
Importance: Haute

Mijnheer de Voorzitter,

Beste Christian,

Hieronder vindt u het antwoord op de vragen die u mij heeft gesteld bij uw brief van 11 oktober 2019 (ref.: VAOC XI – 2017/11).

- 1) Hoeveel vormingen i.v.m. seksuele misdrijven zijn er de laatste vijf jaren zelf gegeven door het IGO, hoeveel 'uitbesteed' (enkel gesubsidieerd)?
- 2014:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (basisopleiding): 1 editie
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (grondige opleiding): geen editie
 - Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 5 externe opleidingen (aan 2 hiervan namen geen magistraten, noch leden van het gerechtspersoneel deel).
 - 2015:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (basisopleiding): geen editie
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (grondige opleiding): 1 editie
 - Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 2 externe opleidingen (aan 1 hiervan namen geen magistraten, noch leden van het gerechtspersoneel deel).
 - 2016:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (basisopleiding): 1 editie
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (grondige opleiding): geen editie
 - Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 1 externe opleiding.
 - 2017:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (basisopleiding): geen editie
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (grondige opleiding): 1 editie
 - Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 5 externe opleidingen (aan 3 hiervan namen geen magistraten, noch leden van het gerechtspersoneel deel).
 - 2018:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (basisopleiding): 1 editie
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (grondige opleiding): geen editie

Bijlage 5

- Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 2 externe opleidingen.
 - 2019:
 - Er is geen editie gepland van de basisopleiding Seksuele delinquentie. De volgende editie hiervan zal doorgaan in 2020.
 - Een nieuwe editie van de grondige opleiding Seksuele delinquentie is gepland in december 2019. Op heden zijn er 25 NL en 19 FR inschrijvingen.
- 2) Wat waren de programma's daarvan?
Zie bijlagen.
- 3) Per arrondissement (zowel parket als zetel): hoeveel magistraten hebben daaraan deelgenomen?
- 2014:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (basisopleiding):
 - o 12 NL deelnemers [3 magistraten van de zetel (1 van het arr. Brussel + 2 van het arr. Oost-Vlaanderen), 6 magistraten van het openbaar ministerie (2 parket Antwerpen, 1 parket Limburg, 1 parket Halle-Vilvoorde, 1 parket Brussel, 1 parket Oost-Vlaanderen), 3 leden van het gerechtspersoneel]
 - o 9 FR deelnemers [3 magistraten van de zetel (2 van het arrondissement Henegouwen, 1 van het arrondissement Luxemburg), 5 magistraten van het openbaar ministerie (1 parket Brussel, 1 parket Waals-Brabant, 1 parket Luik, 1 parket Luxemburg, 1 parket Bergen), 1 lid van het gerechtspersoneel]
 - Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 5 externe opleidingen (aan 2 hiervan namen geen magistraten, noch leden van het gerechtspersoneel deel). Van de 3 externe opleidingen waaraan wel magistraten en/of gerechtspersoneel deelnamen, waren 2 magistraten werkzaam in het arrondissement Antwerpen (beiden openbaar ministerie), 1 in het arrondissement Henegouwen (zetel), 4 in het arrondissement Luik (zetel), 1 in het arrondissement Brussel (openbaar ministerie), 3 leden van het gerechtspersoneel.
 - 2015:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (grondige opleiding):
 - o 12 NL deelnemers [2 magistraten van de zetel (1 van het arr. Antwerpen + 1 van het arr. Leuven), 7 magistraten van het openbaar ministerie (2 parket Antwerpen, 1 parket Brussel, 2 parket Oost-Vlaanderen, 2 parket West-Vlaanderen), 3 leden van het gerechtspersoneel]
 - o 22 FR deelnemers [11 magistraten van de zetel (1 van het arrondissement Brussel, 1 van het arrondissement Eupen, 2 van het arrondissement Luik, 1 van het arrondissement Luxemburg, 1 van het arrondissement Namen, 5 van het arrondissement Henegouwen), 10 magistraten van het openbaar ministerie (3 parket Brussel, 1 parket Waals-Brabant, 1 parket Luik, 1 parket Namen, 2 parket Charleroi, 1 parket-generaal Luik, 1 parket-generaal Bergen), 1 lid van het gerechtspersoneel]
 - Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 2 externe opleidingen (aan 1 hiervan namen geen magistraten, noch leden van het gerechtspersoneel deel). Van de ene externe opleiding waaraan wel magistraten deelnamen, ging het om twee magistraten van het openbaar ministerie (1 parket Antwerpen, 1 parket Leuven).

Bijlage 5

- 2016:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (basisopleiding): o 21 NL deelnemers [6 magistraten van de zetel (1 van het arr. Antwerpen, 1 van het arr. Brussel + 4 van het arr. Oost-Vlaanderen), 15 magistraten van het openbaar ministerie (2 parket Antwerpen, 1 parket Limburg, 2 parket Halle-Vilvoorde, 1 parket Brussel, 6 parket Oost-Vlaanderen, 2 parket West-Vlaanderen, 1 parket-generaal Antwerpen), 0 leden van het gerechtspersoneel]
 - o 9 FR deelnemers [4 magistraten van de zetel (3 van het arrondissement Henegouwen, 1 van het arrondissement Luxemburg), 3 magistraten van het openbaar ministerie (1 parket Eupen, 2 parket Bergen), 2 leden van het gerechtspersoneel]
 - Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 1 externe opleiding (5 deelnemers). Van deze 5 deelnemers was er 1 magistraat van de zetel (hof van beroep Antwerpen) en 4 magistraten van het openbaar ministerie (1 parket Antwerpen, 3 parket Limburg).
- 2017:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (grondige opleiding): o 27 NL deelnemers [8 magistraten van de zetel (1 van het hof van beroep Antwerpen, 1 van het arr. Antwerpen, 1 van het arr. Limburg, 2 van het arr. Brussel, 1 van het arr. Leuven, 1 van het arr. Oost-Vlaanderen, 1 van het arr. West-Vlaanderen), 14 magistraten van het openbaar ministerie (2 parket Limburg, 2 parket Brussel, 1 parket Halle-Vilvoorde, 3 parket Leuven, 3 parket Oost-Vlaanderen, 3 parket West-Vlaanderen), 5 leden van het gerechtspersoneel]
 - o 24 FR deelnemers [4 magistraten van de zetel (1 van het arrondissement Brussel, 3 van het arrondissement Henegouwen), 9 magistraten van het openbaar ministerie (2 parket Brussel, 1 parket Eupen, 1 parket Luxemburg, 4 parket Bergen, 1 parket Charleroi), 11 leden van het gerechtspersoneel]
 - Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 5 externe opleidingen (aan 3 hiervan namen geen magistraten, noch leden van het gerechtspersoneel deel). Voor de 2 externe opleidingen waaraan wel magistraten en/of leden van het gerechtspersoneel deelnamen, waren er 48 NL deelnemers [9 magistraten van de zetel (1 van het Hof van Cassatie, 2 van het hof van beroep Antwerpen, 1 van het hof van beroep Gent, 2 van het arr. Antwerpen, 1 van het arr. Brussel, 1 van het arr. Oost-Vlaanderen, 1 van het arr. West-Vlaanderen), 29 magistraten van het openbaar ministerie (1 van het parket-generaal Antwerpen, 1 van het parket-generaal Brussel, 3 parket Antwerpen, 1 parket Limburg, 5 parket Brussel, 1 parket Halle-Vilvoorde, 9 parket Oost-Vlaanderen, 8 parket West-Vlaanderen), 10 leden van het gerechtspersoneel].
- 2018:
 - IGO-opleiding: Seksuele delinquentie (basisopleiding): o 23 NL deelnemers [2 magistraten van de zetel (1 van het arr. Brussel, 1 van het arr. Leuven), 16 magistraten

Bijlage 5

van het openbaar ministerie (6 parket Antwerpen, 5 parket Limburg, 1 parket Halle-Vilvoorde, 1 parket Brussel, 1 parket Leuven, 1 parket Oost-Vlaanderen, 1 parket West-Vlaanderen), 5 leden van het gerechtspersoneel] o 18 FR deelnemers [5 magistraten van de zetel (5 van het arrondissement Luik), 11 magistraten van het openbaar ministerie (1 parket Brussel, 1 parket Waals-Brabant, 1 parket Luik, 4 parket

Luxemburg, 2 parket Bergen, 2 parket Charleroi), 2 leden van het gerechtspersoneel]

- Aantal externe opleidingen waarvan het IGO de inschrijvingskosten ten laste heeft genomen: 2 externe opleidingen.
Voor de 2 externe opleidingen waaraan wel magistraten en/of leden van het gerechtspersoneel deelnamen, waren er 3 NL deelnemers [3 magistraten van het openbaar ministerie (alle 3 van het parket Oost-Vlaanderen) en 3 FR deelnemers (3 leden van het gerechtspersoneel)].

- 4) Hoe werden deze vormingen geëvalueerd, zowel intern als door de deelnemers zelf (was men er tevreden over)?

De tevredenheidsgraad van al deze opleidingen bedraagt telkens minstens 80% (= algemene tevredenheidsgraad). Uiteraard zijn er over het algemeen ook een aantal bedenkingen waaraan punctueel (in de schoot van de werkgroep die het programma voorbereidt, en de evaluatie van de voorgaande editie bekijkt) werd tegemoet gekomen.

Met vriendelijke groeten,

Raf Van Ransbeeck Directeur a.i.
Louizalaan – Avenue Louise 54
1050 Brussel – Bruxelles